

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Д.О. Чалий, Ю.Г. Сукач, Р.Ю. Сукач, А.П. Гаврись

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ДІЯЛЬНІСТЬ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ТЕХНОГЕННОЇ ТА ПОЖЕЖНОЇ
БЕЗПЕКИ**

Львів-2021

УДК 351.78:614.8(072)

А 31

Рекомендований до друку рішенням Вченої ради
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(*протокол №2 від 30.09.2020 р.*)

Рецензенти:

Самійло А.В., доцент кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту пожежої та техногенної безпеки – ЛДУ БЖД, к.ю.н.;

Оношко О.А., заступник начальника ГУ ДСНС у Львівській області із запобігання надзвичайним ситуаціям;

Білінський Б.О., доцент кафедри будівельних конструкцій і мостів Інституту будівництва та інженерії доквілля НУ «Львівська політехніка», к.т.н., доцент.

Д.О. Чалий, Ю.Г. Сукач, Р.Ю. Сукач, А.П. Гаврись

А 31 Адміністративно-правова діяльність у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки: Навчально-методичний посібник – Львів: Видавництво “Растр-7”, 2021. – 216 с.

ISBN 978-617-7864-89-8

У посібнику розглядають основні положення Конституції України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кодексу цивільного захисту України, Наказу МВС України від 27.07.2016 року № 725 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України», також враховані всі зміни та доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Посібник призначений для курсантів та студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю 261 “Пожежна безпека”, 263 “Цивільна безпека” та 101 «Екологія». Також може бути корисним для практичних працівників Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій.

УДК 351.78:614.8 (072)

© Д.О. Чалий, Ю.Г. Сукач,
Р.Ю. Сукач, А.П. Гаврись 2021

© Видавництво “Растр-7”, 2021

ISBN 978-617-7864-89-8

З М І С Т

	Стор.
Вступ	4
1 Історія розвитку адміністративної відповідальності	5
2 Загальні положення законодавства	7
3 Основні завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення	9
4 Адміністративне правопорушення та відповідальність за порушення вимог законодавства	12
5 Адміністративне стягнення	21
6 Порядок накладення адміністративного стягнення	26
7 Провадження в адміністративних справах	33
8 Вимоги до протоколу та постанови про адміністративні правопорушення	40
9 Права та обов'язки осіб, що беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення	49
10 Розгляд справи про адміністративне правопорушення	55
11 Оскарження і опротестування рішень постанов у справах про адміністративні правопорушення	58
12 Провадження виконання постанови	62
13 Адміністративна діяльність у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки	69
Контрольні завдання на самопідготовку	77
Контрольні завдання для виконання практичних завдань	78
Додаток А. Основні положення КУпАП	80
Додаток Б. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення	127
Додаток 1 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 1 розділу II)	148
Додаток 2 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 4 розділу II)	152
Додаток 3 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 9 розділу III)	154
Додаток 4 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення. Постанова про закриття справи (пункт 15 розділу III)	157
Додаток 5 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 2 розділу IV)	159

Додаток 6 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 2 розділу V)	161
Додаток 7 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 1 розділу VI)	163
Додаток 8 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 3 розділу VI)	165
Додаток 9 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 4 розділу VI)	166
Додаток 10 до Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення (пункт 6 розділу VI)	167
Додаток В. Примітка з оформлення протоколів та постанов	168
Додаток Г. Взірець протоколу із статті 164	173
Додаток Д. Взірець протоколу із статті 175	177
Додаток Ж. Взірець постанови із статті 175	181
Додаток З. Взірець протоколу із статті 175 ²	184
Додаток К. Взірець постанови із статті 175 ²	188
Додаток Л. Взірець протоколу із статті 188 ⁸	191
Додаток М. Взірець постанови із статті 188 ⁸	195
Додаток Н. Взірець протоколу із статті 188 ¹⁶	198
Додаток О. Взірець протоколу із статті 188 ³⁷	202
Додаток П. Взірець постанови із статті 188 ³⁷	206
Додаток Р. Зразок листа у районне (міське) відділення УМВС України	209
Література	211

Вступ

Адміністративно-правова діяльність органів Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій (далі ДСНС України), що здійснюють наглядові функції в галузі запобігання пожежам та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, спрямована на запобігання і припинення порушень вимог законодавчих та інших нормативних актів з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Функції адміністративно-правової діяльності працівників ДСНС України визначені Кодексом цивільного захисту України (далі – КЦЗ), Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП або Кодекс), наказом МВС України від 27 липня 2016 року № 725 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України» (далі – наказ МВС) та іншими законодавчими актами.

Порядок накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафів за порушення вимог у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки визначений нормативно-правовими актами.

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення, посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності (далі – працівник ДСНС), його територіальних органів ДСНС України визначається КУпАП, законами України та інструкцією, затвердженою наказом МВС.

Рішення за результатами розгляду адміністративних справ приймають адміністративні суди та працівники ДСНС, до повноважень яких віднесено здійснення нагляду та контролю за дотриманням вимог законодавства з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки, установами, підприємствами, організаціями і ін., не залежно від форми власності.

До адміністративної відповідальності притягаються посадові особи, громадяни України та іноземці.

1. Історія розвитку адміністративної відповідальності

Теоретичне та практичне значення положення про адміністративну відповідальність у сучасному розумінні отримало в Західній Європі у кінці XVIII – початку XIX століття. Так, наприкінці XVIII – XIX століття в Західній Європі було закладено теоретичні основи розуміння адміністративної відповідальності як такої. Причому обґрунтування виникнення теоретичних засад адміністративної відповідальності мало філософський зміст, оскільки право втілювало ідею дистанціювання зароджуваного громадянського суспільства від держави, що сталося під впливом буржуазних революцій. Одна з них - Французька революція 1789 року, коли права та свободи людини були протиставлені всемогутності держави. Методи прямого примусу, що використовувалися державною владою, були модифіковані на підставі верховенства права та ідей про те, що управління повинно базуватися на вимогах закону з обов'язковим урахуванням прав і свобод громадян, а державний примус не може здійснюватися на власний розсуд чиновників. Видані в XVIII і в першій половині XIX століть у Франції, Німеччині та в інших країнах нормативні акти, що регламентують діяльність поліції, стали основою для поліцейського законодавства. Ключові положення державного примусу в адміністративному праві розроблялись у другій половині XIX століття.

Слід сказати, що історично в адміністративному праві спостерігається початок нових відносин між державною владою і громадянином. Посадова особа розглядається, як суб'єкт адміністративного права, на яку покладено обов'язок громадського служіння. Громадянин наділяється правами, може вимагати послуги з боку посадової особи і може оскаржити його незаконні дії у судовому органі.

З прийняттям у 1927 році Адміністративного кодексу Української радянської соціалістичної республіки, було уніфіковано законодавство про адміністративну відповідальність та визначені найбільш принципові аспекти інституту адміністративного права. В Адміністративному кодексі, можливо вперше, використовується поняття «адміністративна відповідальність». До початку 30-х років у науці адміністративного права України ще не існувало чіткої концепції інституту

адміністративної відповідальності. Тому період розвитку законодавства про адміністративну відповідальність з 30-х років до початку 40-х років характеризується як хаотичний, розрізнений в силу того, що адміністративна відповідальність могла встановлюватися значною кількістю суб'єктів – органів державного управління та місцевих органів державної влади.

У законодавстві 20–50-х років ХХ ст. поняття «адміністративна відповідальність» зустрічається доволі рідко. Це були одиничні нормативні акти, зокрема: Положення про державний пожежний нагляд і про міську пожежну охорону, затверджене Постановою ЦВК і РНК СРСР від 07 квітня 1936 року; Постанова Ради Міністрів УРСР від 16 липня 1946 року «Про посилення використання порожніх пробігів вантажного автотранспорту», пункт 2 якої передбачав осіб, у віданні яких знаходиться автотранспорт, притягувати до адміністративної відповідальності.

Першим кроком у напрямі майбутньої консолідації законодавства про адміністративну відповідальність називають Указ Президії Верховної Ради СРСР від 4 червня 1961 року «Про подальше обмеження застосування штрафів, що накладаються в адміністративному порядку». 15 грудня 1961 року Указ з такою ж назвою прийняла і Президія Верховної Ради УРСР який став прообразом майбутнього Кодексу про адміністративні правопорушення. В цьому Указі встановлювався загальний перелік порушень, за які могли бути передбачені адміністративні стягнення у вигляді штрафу, встановлювались максимальні розміри штрафів, визначався порядок їх накладення тощо. При цьому слід зазначити, що термін «адміністративна відповідальність» у зазначених указах не використовувався. Можна сказати, що накладення штрафів в адміністративному порядку означає, що цей правочин здійснюється уповноваженими органами виконавчої влади у процесі виконання ними функцій державного управління.

Подальший розвиток адміністративної відповідальності в Україні пов'язаний з прийняттям 2 грудня 1984 року і введенням в дію з 1 червня 1985 року Кодексу Української РСР про адміністративні правопорушення.

Упродовж років незалежності України законодавство про адміністративну відповідальність поступово звільняється від

нормативних конструкцій радянського періоду, особливо в частині захисту прав, свобод і законних інтересів особи та держави.

2. Загальні положення законодавства

Адміністративне право надає великого значення складу адміністративного правопорушення. Склад адміністративного правопорушення – це передбачена нормами права сукупність об'єктивних і суб'єктивних ознак, за наявності яких те чи інше діяння можна кваліфікувати як адміністративне правопорушення. Він криє в собі: об'єкт, об'єктивну сторону, суб'єкт та суб'єктивну сторону.

Об'єкт адміністративного правопорушення – це сукупність суспільних відносин, що охороняються адміністративним правом, за порушення яких накладаються адміністративні стягнення.

Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення проявляється у діяльності чи бездіяльності, що заборонені адміністративним правом. У багатьох випадках вона залежить від місця, часу, обставин і способу скоєння правопорушення, а також від причинного зв'язку між діянням і шкідливими наслідками цього діяння, вчинення протиправного діяння в минулому, його системності.

Суб'єктами адміністративних правопорушень виступають посадові особи. Адміністративній відповідальності підлягають осудні особи, яким на момент скоєння правопорушення виповнилося 16 років.

Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення охоплює вину, мотив і мету поведінки правопорушення. Адміністративне правопорушення визначається вчиненим умисно, якщо особа, котра його вчинила, усвідомлювала протиправний характер своєї дії чи бездіяльності щодо забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, передбачала шкідливі наслідки та бажала або свідомо допускала виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Адміністративне правопорушення визначається вчиненим з необережності, якщо особа, котра його вчинила, передбачала можливість настання шкідливих наслідків своєї дії чи бездіяльності,

але легковажно розраховувала на їх відвернення або не передбачала можливості настання таких наслідків, хоча повинна була і могла їх передбачити.

Отже, лише за наявності складу адміністративного правопорушення особа, яка його вчинила, може бути притягнута до адміністративної відповідальності.

Поняття та зміст адміністративного правопорушення (проступку) прописано в КУпАП та чинних законодавчих актах.

І хоча в науці адміністративного права відбувається перманентна дискусія щодо юридичної природи цієї категорії, однак для потреб правозастосування на неї не варто відволікатися, адже згідно з пунктом 22 статті 92 Конституції України, «виключно законами України визначаються, засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них». Згідно із статтею 9 КУпАП, поняття адміністративного правопорушення визначається як «протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність».

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені КУпАП, настає, якщо ці порушення за своїм характером не зумовлюють відповідно до закону кримінальної відповідальності. Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на важливі для суспільства відносини, що охороняються нормами адміністративного права і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства у сфері пожежної, техногенної безпеки та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, його територіальних органів (далі посадові особи ДСНС), визначається КУпАП та законами України.

Основні засади оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення під час документування та розгляду справ про адміністративні правопорушення, виконання постанов про накладення адміністративних стягнень та розгляду скарг у справах про адміністративні правопорушення.

3. Основні завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення

КУпАП законодавчий акт, у якому систематизовано норми, що регулюють правовідносини, пов'язані із адміністративною відповідальністю. Як складова частина національного законодавства України, він ґрунтується на нормах Конституції України, яка має найвищу юридичну силу.

Визначення охорони прав і свобод громадян є першим завданням КУпАП. В Україні найвищою соціальною цінністю є права і свободи людини та їхні гарантії, що визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. КУпАП містить близько ста складів адміністративних проступків, які посягають на права і свободи громадян. Аналіз різних видів адміністративних проступків, що посягають на права і свободи громадян, свідчить, що вони не є єдиною, самостійною системою.

Охорона всіх форм власності також розглядається як одне із основних завдань законодавства про адміністративні правопорушення, що узгоджується із нормами Конституції України, згідно з якими держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки, а всі суб'єкти права власності рівні перед законом. Право власності в Україні охороняється законом, держава забезпечує стабільність правовідносин власності. Кожен громадянин в Україні має право володіти, користуватися і розпоряджатися майном особисто або спільно з іншими. Власність в Україні виражена в таких формах: приватна, колективна, державна. Всі форми власності є рівноправними. Україна створює рівні умови для розвитку всіх форм власності та їхнього захисту. Власник на свій розсуд володіє, користується і розпоряджається належним йому майном, але, здійснюючи свої

права, зобов'язаний не завдавати шкоди навколишньому середовищу, не порушувати права та захищені законом інтереси громадян, юридичних осіб і держави.

Із завданнями охорони власності тісно пов'язані завдання захисту прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій від адміністративних правопорушень. Ці завдання покликані реалізовувати норми КУпАП, які передбачають адміністративну відповідальність за порушення законодавства у сфері цивільного захисту (далі ЦЗ), техногенної та пожежної безпеки (далі Т та ПБ).

Виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством досягається завдяки систематичній і цілеспрямованій діяльності державних органів та суспільних організацій щодо формування у людини правової свідомості та свідомого ставлення до додержання законів та інших нормативно-правових актів, поширення правових знань, формування правових переконань та правової культури, прищеплення навичок правомірної поведінки населенню.

Законність це принцип, обов'язкова вимога, метод, режим і стан неухильного дотримання, виконання і застосування законів та заснованих на них інших правових актів усіма учасниками суспільних відносин у всіх сферах суспільного життя. Закріплену законодавством вимогу дотримуватися правових приписів, яка звернена до усіх суб'єктів суспільних відносин, необхідно вважати принципом.

Обов'язок дотримуватися вимог законності поширюється на всіх суб'єктів права. Це положення закріплене багатьма конституційними положеннями. Так, у статті 6 Конституції України проголошується, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України. Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

Принцип законності поширюється на всі сфери та всіх учасників суспільних правовідносин.

Реальність законності досягнення фактичного виконання правових принципів у всіх видах діяльності та невідворотність відповідальності за будь-яке їх порушення, за допомогою як

загально соціальних факторів, так і спеціальних державно-правових, зокрема й примусових засобів.

Невід'ємною умовою ефективного впливу принципів законності на суспільні правовідносини є додержання таких умов:

- а) наявність розвиненої системи права, яка відображає об'єктивні потреби держави та усіх учасників правовідносин;
- б) існування механізму контролю за точним та неухильним виконанням приписів законів та підзаконних правових актів;
- в) невідворотність юридичної відповідальності за порушення вимог законності.

Чинність закону це обов'язковість виконання закону, яка визначається часом (з якого періоду встановлюється дія закону), простором (на якій території), а також колом осіб, на яке цей закон поширюється.

Набуття законом чинності означає, що із цього моменту ним повинні керуватися, виконувати його й дотримуватися всі юридичні та фізичні особи. Природно, що до цього моменту він не є обов'язковим. Більше того, оскільки до вступу нового закону в чинність діє старий закон, новим законом керуватися не можна.

Розрізняють акти обумовлено-тривалої й невизначено-тривалої дії. До першої групи належать акти, стосовно яких спеціально зазначений строк їхньої дії або він визначається характером самого акта (наприклад, бюджетні питання на поточний рік). Другу групу становлять акти, щодо яких не міститься вказівок про термін дії, тобто акт має чинність закону й діє доти, поки не буде відмінений.

Різновидом втрати актом (законом) чинності є призупинення його дії. Втрата законом чинності означає, що із цього моменту він не може застосовуватися. Втрата законом чинності може відбутися, насамперед, у результаті його офіційного скасування спеціальним розпорядженням державного органу.

Поняття чинності закону про відповідальність за адміністративні правопорушення у просторі тісно пов'язане із поняттям території України. Територіальні межі чинності законодавства України про адміністративні правопорушення визначаються, з огляду на межі території України, якщо чинність у просторі не встановлена в самому нормативному акті.

У КУпАП вживається термін «особа», але конкретизації щодо того, які саме особи (фізичні чи юридичні) є суб'єктами адмі-

ністративних проступків, Кодекс не дає. Водночас, уважно проаналізувавши його норми щодо віку, після досягнення якого настає відповідальність, обставин, які виключають адміністративну відповідальність, неосудності особи, мети адміністративного стягнення тощо, можна дійти висновку, що зазначений Кодекс встановлює адміністративну відповідальність лише для фізичних осіб. Так, відповідно до чинного адміністративного законодавства суб'єктом адміністративних правопорушень можуть бути лише особи, що досягли на момент здійснення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

Іноземні громадяни і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах із громадянами України. Винятковим є іноземні громадяни, що користуються імунітетом відповідно до міжнародних договорів, оскільки у випадку скоєння ними адміністративних правопорушень питання їх відповідальності вирішуються дипломатичним шляхом.

4. Адміністративне правопорушення та відповідальність за порушення вимог законодавства

У Кодексі міститься поняття адміністративного правопорушення з метою забезпечення правильного й обґрунтованого застосування заходів адміністративної відповідальності. Адміністративне правопорушення законодавець позначає ще одним терміном: «адміністративний проступок», що дає можливість зіставити поняття «проступок» і «злочин», що мають принципові, істотні розходження. Водночас і проступок, і злочин за своєю суттю є діяннями протиправними, тобто правопорушеннями.

Законодавець розкриває поняття адміністративного проступку шляхом визначення його основних характеристик. Це насамперед дія або бездіяльність, що за наявності певних ознак розглядається законом як порушення встановлених правил поведінки громадян у певних сферах громадського життя. До таких правил, наприклад, належать правила поведінки в громадських місцях, зокрема в громадському транспорті, правила дорожнього руху, правила торгівлі, санітарні, правила техногенної та пожежної безпеки,

норми й правила, спрямовані на безпеку робіт в окремих галузях промисловості, у сільському господарстві тощо. Треба зазначити, що ці правила встановлюються як законами України, так і підзаконними правовими актами.

Адміністративне правопорушення завжди є протиправною дією (бездіяльністю), тобто діянням, забороненим законом або іншим нормативним правовим актом. Громадянин, що вчинює протиправну дію, порушує свій конституційний обов'язок, оскільки норми статті 68 Конституції України встановлюють, що кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей. Оцінка порушення вимог законів і підзаконних актів як протиправного діяння обумовлює необхідність застосування відповідного примусового заходу і притягнення винного у вчиненому до одного з видів юридичної відповідальності, у цьому випадку до адміністративної відповідальності.

У Кодексі розкривається й соціальна характеристика адміністративного проступку як діяння, що посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління.

Адміністративне правопорушення з погляду його складу містить:

- 1) об'єкт правопорушення (суспільні відносини в тій чи іншій сфері, на нормальний розвиток яких посягає правопорушення);
- 2) об'єктивну сторону (конкретні дії, що виразилися в порушенні встановлених правил);
- 3) суб'єкт правопорушення конкретна осудна фізична особа, що досягла 16-річного віку;
- 4) суб'єктивну сторону складу (є ставленням особи до вчиненого нею діяння, тобто вину у формі умислу або необережності).

Всі перераховані ознаки визначають у сукупності склад адміністративного правопорушення (проступку).

Об'єкт адміністративного правопорушення це те, на що правопорушення посягає, кому воно завдає шкоди. Адміністративний проступок завдає шкоди або створює загрозу суспільним відносинам, які і становлять об'єкт проступку. Засобами адміністративної відповідальності охороняються суспільні

відносини, які регулюються нормами не лише адміністративного права, а й багатьма іншими: цивільного, екологічного, трудового, фінансового тощо.

Основною і обов'язковою ознакою об'єктивної сторони є протиправне діяння, відсутність її виключає склад будь-якого адміністративного правопорушення. Це може бути як дія, так і бездіяльність, коли закон вимагає активних дій.

Суб'єктивну сторону адміністративного правопорушення становить пов'язана із його вчиненням психічна діяльність особи. До ознак, які характеризують суб'єктивну сторону, належать вина, мотив і мета вчинення правопорушення.

Вина основна і обов'язкова ознака суб'єктивної сторони будь-якого адміністративного проступку. Це психічне ставлення особи до вчиненого нею суспільно шкідливого діяння і його наслідків, яке виявляється у формі умислу або необережності.

Суб'єктом адміністративного правопорушення чинний КУпАП визнає фізичну осудну особу, яка досягла на момент вчинення проступку віку, з якого настає адміністративна відповідальність. Ознаки, які характеризують суб'єкта проступку, поділяють на загальні і спеціальні. Перші властиві будь-якому суб'єктові. Суб'єктом проступку може бути, по-перше, лише фізична особа, людина (громадянин України, іноземець, особа без громадянства). Необхідно зауважити, що в наш час численні штрафні санкції в адміністративному порядку застосовуються також до юридичних осіб, тобто законодавством вони вже визнаються суб'єктами адміністративної відповідальності. В нормативних актах не визначено загальних положень їх відповідальності.

Досягнення встановленого законом віку одна із загальних умов притягнення особи до адміністративної відповідальності. Під віком людини розуміють певний період її розвитку, якісно своєрідний ступінь формування її особистості. Певний рівень свідомості та соціального розвитку формується з досягненням віку, коли під впливом сім'ї, школи, соціального оточення підліток розуміє, що є добром і що є злом, у яких випадках його дії можуть заподіяти шкоду іншим людям і суспільству. Достатній рівень свідомості дає змогу пред'являти до неповнолітнього вимоги, узгоджувати свою поведінку з правилами, встановленими у суспільстві.

Розглядаючи питання про вік, після якого настає адміністративна відповідальність, необхідно зупинитися на тому, що є критерієм розмежування, відмінності загальних обов'язків людини взагалі та осіб, що не досягали повноліття, зокрема, який ступінь їх участі в правових відносинах. Останній визначається наявністю в особи правосуб'єктності, — передбаченої нормами правоздатності (можливості), бути учасником правовідносин. У міжнародних документах про права людини (стаття 6 Загальної декларації прав людини, стаття 16 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права) записано, що кожна людина, де б вона не була, має право на визнання її правосуб'єктності.

Законодавець, встановлюючи засади юридичної відповідальності неповнолітніх, керується здатністю осіб, яким виповнилося 16 років, усвідомлювати суспільну шкідливість своїх дій та нести за них відповідальність.

Відповідно до Кодексу адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення 16-річного віку.

Правовий статус неповнолітніх в Україні визначається Конституцією України, стаття 52 якої проголошує, що діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним. Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація караються законом. Батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття. Відповідно до статті 1 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 року №2998-ХІІ неповнолітні це громадяни віком до 18 років.

На відміну від кримінального законодавства, що допускає притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили деякі види злочинів вже з 14 років, адміністративне право містить універсальне правило: адміністративній відповідальності підлягають лише особи, що досягли 16-річного віку, до того ж, які досягли його до моменту вчинення адміністративного правопорушення, а не на момент розгляду справи або до початку виконання постанови у справі. Передбачається, що саме при досягненні 16-річного віку молоді люди здатні повною мірою усвідомлювати, що таке адміністративне правопорушення, розуміти

неприпустимість його вчинення і тому нести за нього особисту відповідальність.

Передбачаючи відповідальність громадян за адміністративні правопорушення з 16 років, КУпАП закріплює ряд додаткових гарантій для них. Так, до неповнолітнього не може застосовуватися адміністративний арешт; вчинення правопорушення неповнолітнім є пом'якшувальною обставиною; втягнення неповнолітнього в правопорушення є обставиною, що обтяжує відповідальність. Закон також встановлює процесуальні гарантії прав неповнолітніх, спрямовані на встановлення істини, перевиховання порушника і профілактику правопорушень.

У ряді випадків адміністративна відповідальність настає і за вчинення протиправних діянь підлітками, що не досягли 16 років, щоправда, у цьому випадку відповідальність покладається на їхніх батьків.

У разі притягнення неповнолітнього до адміністративної відповідальності його вік встановлюють відповідно до документів про народження (число, місяць, рік народження). Особа вважається такою, що досягла певного віку, не в день народження, а починаючи з 00:00 годин наступної доби.

У КУпАП не міститься визначення поняття «посадова особа», що обумовлює необхідність звернення до інших правових актів, у яких тлумачиться дана дефініція. Частина 2 статті 19 Конституції України проголошує, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачених Конституцією та законами України, однак визначення посадової особи в тексті Основного Закону немає. Стаття 89 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року № 436-IV визначає, що управління діяльністю господарського товариства здійснюють його органи та посадові особи, склад і порядок обрання (призначення) яких визначається залежно від виду товариства, а у визначених законом випадках учасники товариства. Посадовими особами товариства визнаються голова та члени виконавчого органу, голова ревізійної комісії (ревізор), а у разі створення ради товариства (спостережної ради) голова і члени цієї ради. З огляду на ці положення у правовому регулюванні статусу посадової особи

містяться значні прогалини, які потребують прийняття відповідних змін до законодавчих актів.

Поряд з поняттям «посадова особа» в законодавстві вживається поняття «службова особа». Відповідно до пункту 1 примітки до статті 364 Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 року № 2341-III, службовими особами є особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також займають постійно або тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях, незалежно від форм власності, посади, пов'язані з використанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальними повноваженнями.

Службовими особами є особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також обіймають постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах або організаціях незалежно від форми власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням.

Службовими особами також визнаються іноземні особи або особи без громадянства, які виконують обов'язки, зазначені в пункті 1 цієї примітки.

В преамбулі до Кодексу України про адміністративні правопорушення вказано: у тексті Кодексу слова «службова особа» в усіх відмінках замінено словами «посадова особа» у відповідних відмінках, згідно із Законом № 282/95-ВР від 11 липня 1995.

До посадових осіб за адміністративні правопорушення застосовуються більш суворі штрафні санкції порівняно з громадянами. Це й зрозуміло, адже ці особи наділені правом здійснювати юридичні дії владного характеру. Слід однак зазначити, що вони підлягають адміністративній відповідальності за недодержання лише тих правил, забезпечення виконання яких належить до їх службових обов'язків. До того ж безпосереднім порушником може бути не сама посадова особа, а інші, зокрема, підлеглі їй особи. Інакше кажучи, вона відповідає не стільки за порушення певних правил власними діями, скільки за нерозпорядливість. Зазвичай забезпечення виконання певних правил (наприклад, щодо охорони праці, здоров'я населення,

санітарно-гігієнічних, природоохоронних тощо) входить до кола службових обов'язків всього ієрархічного ланцюжка посадових осіб підприємств та організацій. Це означає, що до адміністративної відповідальності за їх недодержання одночасно може бути притягнуто декілька посадових осіб, зрозуміло, з урахуванням характеру і ступеня вини кожної з них.

Адміністративне правопорушення, вчинене посадовою особою, водночас є і дисциплінарним проступком, оскільки неналежно виконуються службові обов'язки. Тому не виключається притягнення її до двох видів юридичної відповідальності адміністративної і дисциплінарної, однак це питання має вирішуватися в кожному конкретному випадку з урахуванням усіх обставин справи.

У підпунктах 1 та 4. пункту 2 розділу I Загальних положень наказу МВС України від 05 листопада 2018 року № 879 «Правила техногенної безпеки» визначені, поняття «відповідальна особа» та «керівник об'єкта» з ТБ та ЦЗ. Згідно з цими Правилами, відповідальні особи посадові особи (працівники) органів влади та об'єктів, на яких покладено відповідні функції з організації забезпечення техногенної безпеки; керівник об'єкта – посадова особа, на яку функціональними обов'язками або статутом покладено функції управління об'єктом).

Абзацом 2. п.3. Розділу I Загальних положень наказу МВС України від 05 грудня 2019 року № 1021 «Про затвердження Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням», визначено поняття посадова особа з пожежної безпеки - особа, яка постійно чи тимчасово обіймає в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, та на яку покладено завдання й обов'язки щодо забезпечення пожежної безпеки, виконання вимог законодавства у сфері пожежної безпеки.

Посадові особи можуть нести адміністративну відповідальність і як звичайні громадяни, якщо порушення ними встановлених правил не пов'язане з виконанням службових обов'язків.

Правовий статус іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території України, визначається статтями 26 та 33

Конституції України, відповідно до яких іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України.

Відповідно до статей 2 та 3. Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року № 3773-VI, іноземець - особа, яка не є громадянином України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав. Особа без громадянства - це особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства, не вважає своїм громадянином. Іноземці та особи без громадянства є рівними перед законом незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, мови, ставлення до релігії, роду і характеру занять, інших обставин. Здійснення іноземцями та особами без громадянства своїх прав і свобод не повинно завдавати шкоди національним інтересам України, правам, свободам і законним інтересам її громадян та інших осіб, які проживають в Україні.

У судочинстві іноземці та особи без громадянства як учасники процесу користуються такими самими процесуальними правами, що й громадяни України. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочин, адміністративні або інші правопорушення, несуть відповідальність на загальних підставах.

Розмежування правомірної й протиправної поведінки не завжди можливо провести чітко, тому досить часто виникають колізії інтересів людини, суспільства й Держави. Обумовлюються такі ситуації тим, що громадяни іноді змушені робити діяння, які є правомірним заподіянням шкоди інтересам, охоронюваним законом. Можливі ситуації, коли окремі, однакові зі своїх об'єктивних ознак, дії збігаються із зовнішніми ознаками передбаченого законом складу адміністративного правопорушення. Однак за наявності певних обставин (залежно від обстановки, мотивів, мети тощо), такі дії не є правопорушеннями.

Іншою обставиною, яка виключає адміністративну відповідальність, названо стан неосудності. Розмежуванням між необхідною обороною та крайньою необхідністю з одного боку і неосудністю - з іншого, є наявність у діянні ознак адміністративного правопорушення. Якщо вчинення дій у стані

крайньої необхідності та необхідної оборони виключає можливість кваліфікації таких дій, як адміністративне правопорушення, то неосудність має своїми наслідками лише звільнення від адміністративної відповідальності

Відповідно до положень Кодексу у разі вчинення особою діяння у стані крайньої необхідності така особа не лише звільняється від адміністративної відповідальності, а такі дії взагалі не розглядаються як адміністративне правопорушення, оскільки в діянні немає ознаки вини.

У разі крайньої необхідності відбувається зіткнення двох інтересів: загроза заподіяння шкоди одним охоронюваним законом інтересам усувається шляхом заподіяння шкоди, хоча й меншої, іншим.

Стан крайньої необхідності виникає, коли є дійсна, реальна, а не уявна загроза зазначеним інтересам. Якщо загроза зазначеним охоронюваним інтересам може виникнути в майбутньому, діяння не може вважатися таким, що вчинено у стані крайньої необхідності. На це прямо вказують слова тексту статті «для усунення небезпеки, яка загрожує».

Джерелами загрозової небезпеки у разі крайньої необхідності, зокрема можуть бути стихійні явища - повені, пожежі, землетруси тощо, дикі або домашні тварини, наприклад під час їхнього нападу на людину; джерела підвищеної небезпеки, наприклад несправна автомашина; людина, що заподіює або загрожує завдати шкоди охоронюваним законом інтересам.

Дії особи, що усуває загрозу зазначеним охоронюваним законом інтересам, формально утворюють склад одного або декількох правопорушень, передбачених відповідними статтями КУпАП або іншого закону, що встановлює адміністративну відповідальність за адміністративні правопорушення.

Крайня необхідність - це стан, в якому була вчинена дія, передбачена Кодексом або іншими законами України, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, і який виключає можливість кваліфікації цієї дії як адміністративного правопорушення. Обов'язковими ознаками крайньої необхідності є вчинення дії:

1) з метою усунення небезпеки, яка загрожує державному або громадському порядку, власності, правам і свободам громадян, установленому порядку управління;

2) якщо ця небезпека за даних обставин не могла бути усунута іншими засобами;

3) якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернена шкода.

При малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

Поняття малозначності правопорушення відсутнє в коментованому Кодексі, а так само і конкретний перелік складів правопорушень, при вчиненні яких орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу про адміністративне правопорушення, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням. Санкції за вчинення яких передбачають накладення адміністративного стягнення у вигляді попередження або усного зауваження. При цьому особа, звільнена від адміністративної відповідальності на підставі даної статті, вважається такою, що не була піддана адміністративній відповідальності, безпосередньо з моменту прийняття органом (посадовою особою), уповноваженою вирішувати справу про адміністративні правопорушення, рішення про звільнення від відповідальності та винесення усного зауваження.

5. Адміністративне стягнення

Головна мета адміністративного стягнення - виховання порушника, тобто формування у нього звички законослухняної поведінки. Виховний вплив на порушника здійснює як сам факт накладення на нього адміністративного стягнення, так і спеціальні виховні заходи, які застосовуються до нього під час виконання деяких стягнень.

Застосування заходів адміністративного стягнення має на меті виховання правопорушника в дусі додержання вимог закону.

Стягнення є засобом впливу на його свідомість, за допомогою якого особі подаються навички, які стимулюють добровільне свідоме виконання нею своїх обов'язків. Попереджувальні можливості стягнення є дуже широкими, оскільки багато адміністративних правопорушень дуже близькі за своїм складом до злочинів і можуть переростати в них, у зв'язку з чим своєчасне застосування заходів стягнення за адміністративні правопорушення є засобом запобігання суспільно небезпечних діянь.

Адміністративні стягнення є каральними, «штрафними» санкціями, вони, як правило, полягають у позбавленні або обмеженні певних прав, благ. Цим досягається мета покарання порушника. За вчинений проступок на громадян накладаються спеціальні «штрафні» обов'язки. Крім втрат та обмежень, адміністративне стягнення має наслідком для порушника ще й стан так званої «адміністративної покараності», який існує протягом одного року з дня закінчення виконання стягнення. Правове значення адміністративного покарання полягає в тому, що вчинення до закінчення цього строку нового правопорушення спричиняє підвищену відповідальність, а інколи змінюється навіть його характер - воно визнається злочином.

Система адміністративних стягнень, містить різні за характером і правовими наслідками санкції, що дає змогу врахувати при призначенні стягнення як особливості вчинення адміністративного правопорушення, так і особистість порушника.

Орган (посадова особа), що розглядає справу про адміністративне правопорушення, може призначити тільки те адміністративне стягнення, яке міститься в тій або іншій статті законодавчого акта, що встановлює відповідальність за конкретне адміністративне правопорушення.

Усі види адміністративних стягнень за виключенням попередження полягають у спричиненні винній особі певних втрат майнового характеру (штраф), який має на меті від імені держави покарати винну особу за вчинення адміністративного правопорушення, а також здійснити виховний вплив на неї.

Необхідність відокремлення спеціальних норм про адміністративну відповідальність неповнолітніх обумовлена принципами справедливості та гуманізму. Враховуючи біологічні, психологічні та соціальні характеристики неповнолітніх, закон

передбачає особливості притягнення їх до адміністративної відповідальності, звільнення від відповідальності, призначення адміністративного стягнення та специфічні заходи впливу. Ця позиція базується на міжнародно-правових актах, зокрема Декларації прав дитини, у Преамбулі якої зазначається, що неповнолітні, у зв'язку з їх фізичною і розумовою незрілістю, потребують спеціальної охорони і захисту, зокрема, належний правовий захист. Особливості вікової психології неповнолітніх дають змогу обмежитися щодо таких осіб порівняно більш м'якими заходами, достатніми для забезпечення їх виправлення і перевиховання. Суспільство не має право висувати до неповнолітніх такі самі суворі вимоги, як до своїх дорослих членів. Тому часто щодо неповнолітніх достатніми є міри виховно-педагогічного, а не карального характеру

Такі заходи не є адміністративними стягненнями і суттєво відрізняються від них за своєю суворістю. Водночас вони пов'язані з певними обмеженнями та позбавленнями для особи, щодо якої застосовані. Заходи впливу щодо неповнолітніх застосовується незалежно від бажання винних, їх батьків або осіб, що їх замінюють.

Слід особливо зазначити, що можливість притягнення неповнолітнього до адміністративної відповідальності обмежена умовою досягнення шістнадцятирічного віку до моменту здійснення адміністративного правопорушення. Тому орган адміністративної юрисдикції зобов'язаний упевнитися, чи досягла особа, що вчинила адміністративне правопорушення, зазначеного віку на момент вчинення правопорушення.

Зобов'язання публічно або в іншій формі просити вибачення у потерпілого є найменш суворим заходом впливу і застосовується за умови, що особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, усвідомила неправомірність своєї поведінки та виявила щире розкаяння у вчиненому. Публічність вибачення означає присутність інших (крім правопорушника та потерпілого) осіб під час принесення вибачення. Форма та зміст вибачення нормативно не регламентовані та залишені на розсуд заінтересованих осіб.

Застереження неповнолітніх про неприпустимість протиправної поведінки застосовується з метою припинення такої поведінки, але здебільшого цей захід спрямований на недопущення подібної

поведінки у майбутньому, тобто головна мета і в цьому випадку - профілактична. Застереження здійснюється в присутності батьків або осіб, які їх замінюють. Про винесення особі офіційного застереження має бути складено протокол, однак його форма та зміст нормативно не регламентовані.

Догана або сувора догана за своєю юридичною природою є офіційним осудженням неповнолітнього правопорушника та вчиненого ним діяння, здійсненим від імені держави.

Передача неповнолітнього під нагляд батьків або осіб, які їх замінюють, допускається лише за наявності даних про їх здатність забезпечити позитивний виховний вплив на нього та постійний контроль за його поведінкою. Під особами, які замінюють батьків, слід розуміти усиновителів, опікунів і піклувальників. Передача неповнолітнього під нагляд педагогічного чи трудового колективу можлива тільки за згодою цього колективу. Неповнолітній може бути переданий і під нагляд окремих громадян на їх прохання. Як педагогічний чи трудовий колектив, так і окремих громадян зобов'язані при цьому здійснювати виховний вплив на нього та постійний контроль за його поведінкою. Вирішуючи питання про передачу неповнолітнього під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, або окремих громадян, суд, уповноважений вирішувати справу, повинен керуватися даними, що їх характеризують. Неприпустимо передавати неповнолітнього під нагляд батька або матері, які позбавлені батьківських прав, а також батьків чи інших осіб, котрі через свою поведінку не здатні позитивно впливати на нього. Неповнолітній може бути переданий під нагляд педагогічного колективу навчального закладу тільки за місцем навчання, а трудового колективу - за місцем роботи за наявності даних про те, що цей колектив спроможний здійснювати належний контроль за поведінкою неповнолітнього та позитивно впливати на його виховання.

Адміністративні справи за порушення вимог цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки учинені особами віком від 16 до 18 років розглядаються виключно судами.

Попередження полягає в офіційному осуді вчиненого проступку і застереженні правопорушника від його повторення. За своєю сутністю попередження - це інформування порушника про те, що його поведінка має антигромадський характер і що йому слід

припинити вчинення подібних проступків, інакше він буде підданий більш суворому покаранню. У зв'язку з цим і в санкціях статей КУпАП попередження встановлюється як альтернативний захід поряд зі штрафом.

Попередження є найбільш м'яким адміністративним стягненням і в адміністративно-юрисдикційній практиці застосовується із урахуванням відповідних умов, серед яких: вчинення правопорушення вперше; малозначність проступку; незнання правових норм; позитивна характеристика особи порушника за місцем роботи (проживання); випадки, коли мінімальний розмір штрафу, передбачений альтернативною санкцією, не відповідає вчиненому діянню і майновому стану порушника; наявність пом'якшуючих і відсутність обтяжуючих обставин.

Адміністративним стягненням визнається лише таке попередження, яке було винесено в письмовій формі або зафіксовано іншим встановленим способом. В більшості випадків воно оформляється шляхом винесення постанови уповноваженим нате органом або посадовою особою.

Застосування попередження, так само як і інших адміністративних стягнень, має для порушника відповідні правові наслідки. Особа, піддана цьому стягненню, вважається протягом одного року від дня його виконання покараним в адміністративному порядку. Якщо протягом року така особа вчинить нове адміністративне правопорушення, до неї може бути застосоване більше суворе адміністративне стягнення.

Попередження як адміністративне стягнення необхідно відрізняти від усного зауваження. Останнє застосовується у випадках звільнення від адміністративної відповідальності через малозначність вчиненого. Усне зауваження не є адміністративним стягненням і не має пов'язаних з ним негативних правових наслідків. Такого роду зауваження широко використовуються в повсякденній діяльності наглядових органів як профілактична міра впливу.

З урахуванням характеру вчиненого правопорушення особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, її матеріального становища можливе застосування такого виду адміністративного стягнення як попередження.

Штраф — це грошове стягнення, яке передбачає вилучення у порушника певної суми у власність держави, тим самим справляється вплив на його майнові інтереси. У КУпАП зазначається мінімальний і максимальний розмір штрафу («від і до»), іноді визначено лише верхню межу штрафу («в розмірі до»).

Неоподатковуваний мінімум доходів громадян є сума у розмірі 17 гривень, яка визначена пунктом 5 підрозділу 1 розділу XX Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI.

6. Порядок накладення адміністративного стягнення

Накладення адміністративних стягнень має відбуватися із дотриманням ряду загальних правил, суть яких полягає в реалізації найважливіших принципів адміністративної відповідальності, її законності та індивідуалізації. Виконання загальних правил при застосуванні адміністративних стягнень має ґрунтуватися, перш за все, на неухильному додержанні принципу законності. Відповідно до коментованої статті, стягнення за адміністративне правопорушення накладається в межах, встановлених нормативним актом, який передбачає відповідальність за його вчинення, відповідно до КУпАП. Це правило означає, по-перше, що за вчинений проступок накладається стягнення тільки того виду, який встановлено в санкції відповідної статті КУпАП. По-друге, стягнення накладається в точно визначених законом межах. Не допускається застосування стягнення нижче за мінімальний розмір, передбаченого санкцією відповідної статті, а також перевищення його максимального розміру. По-третє, під час накладення адміністративного стягнення мають бути дотримані всі інші вимоги законодавства про адміністративні правопорушення. Маються на увазі вимоги щодо наявності складу адміністративного проступку, відсутності обставин, що виключають адміністративну відповідальність, підвідомчості справ, строків давності тощо.

Про характер правопорушення свідчать його об'єкт, тобто суспільні відносини, на які посягає проступок, а також ознаки, що характеризують об'єктивну сторону правопорушення (дія чи бездіяльність, характер і розмір заподіяної шкоди, час, місце, спосіб, засоби вчинення правопорушення тощо).

Ступінь вини правопорушника залежить від форми вини, з якою вчинено проступок, а також від мотиву і мети його вчинення. Так, вчинення правопорушення умисно відрізняється від вчинення його з необережності. В першому випадку ступінь вини порушника вищий. Деякі правопорушення можуть бути вчинено тільки умисно. В цих випадках для визначення ступеню вини порушника має значення вид умислу — прямий чи непрямий. Якщо проступок вчинено з прямим умислом, то ступінь вини порушника може підвищити наявність корисливого мотиву.

Майновий стан правопорушника також має бути враховано при застосуванні таких адміністративних стягнень, як штраф. До того ж враховується не тільки розмір заробітної плати особи, але і всі інші види її прибутку, який підлягає оподаткуванню, а також наявність або відсутність у неї утриманців.

Врачування пом'якшуючих обставин дає посадовій особі, яка розглядає справу, право призначити стягнення, наближене до мінімуму санкції статті, якою передбачено відповідальність за дане діяння, а якщо санкція альтернативна - застосувати більш м'який вид стягнення. Крім того, в таких випадках можливе звільнення порушника від адміністративної відповідальності з передачею матеріалів справи на розгляд громадської організації чи трудового колективу або з оголошенням усного зауваження. Наявність обтяжуючих обставин, навпаки, надає можливість накласти стягнення, яке дорівнює максимуму санкції статті КУпАП або наближене до цього максимуму, а за альтернативної санкції-застосувати більш суворе стягнення.

Обставини, які пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, є проявом принципу індивідуалізації покарання.

Щире розкаяння винного має бути добровільними, тобто базуватися на внутрішньому переконанні особи. Щире каяття характерне тим, що воно засновано на належній критичній оцінці особою своєї протиправної поведінки через визнання вини і готовність нести адміністративну відповідальність.

Відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди здійснюється з власної ініціативи до винесення рішення з адміністративної справи. Збитки є шкодою майнового

характеру, вираженою в грошовій формі. Вони можуть виражатися у знищенні майна, посівів, насаджень, транспортних засобів тощо. Компенсацію винним моральної шкоди також слід розглядати як обставину, що пом'якшує покарання. Не є обов'язковим особисте відшкодування винним завданого збитку або усунення заподіяної шкоди. Вони можуть бути здійснені за його дорученням або на прохання й іншими особами, як за рахунок винного, так і за рахунок цих осіб.

Збіг тяжких особистих, сімейних чи інших обставин передбачає збіг таких негативних обставин, які заподіюють особі страждання, негативно впливають на її психіку, можуть викликати у неї стан розпачу, надмірну дратівливість, гарячковість, що не сприяє належному здійсненню самоконтролю поведінки. Перелік зазначених обставин законом не визначено. Судова практика визнає ними зокрема: смерть або тяжку хворобу рідної чи близької особи; хворобу винного; втрату ним роботи; складні житлові умови; подружню зраду або іншу подію, що спричинила конфлікт у сім'ї; важкий матеріальний стан; проживання підлітка в сім'ї п'яниць чи наркоманів. Ці обставини нерідко стимулюють девіантну поведінку особи.

Вчинення адміністративного правопорушення неповнолітнім може бути визнано обставиною, яка пом'якшує відповідальність за адміністративне правопорушення, тоді коли правопорушення вчинено особою, яка не досягла 18-річного віку.

Вагітність у медичній науці розглядають як фізіологічний процес, під час якого в організмі жінки із заплідненої яйцеклітини розвивається плід, здатний до внутрішньоутробного життя. Цей процес має певний негативний вплив на психіку жінки, викликаючи у неї роздратування, неврівноваженість, надмірну збудженість, гарячковість, що знижує можливості самоконтролю за власною поведінкою, може призводити до неадекватної оцінки нею життєвих обставин і вчинення протиправного діяння. З огляду на це визнання вчинення адміністративного правопорушення жінкою в стані вагітності, обставиною, що пом'якшує відповідальність, є цілком обґрунтованим. Вчинення адміністративного правопорушення жінкою, яка має дитину віком до одного року, вважається обставиною, що пом'якшує адміністративну відповідальність унаслідок особливого фізіологічного стану під час

годування груддю, виникненням перевтоми та дратівливості через необхідність цілодобово піклуватися про немовля тощо.

На відміну від пом'якшуючих обставин у Кодексі є вичерпний, закритий перелік обставин, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, який не може бути розширено суб'єктами адміністративної юрисдикції.

Продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб, припинити її, свідчить, по-перше, про злісний характер правопорушення, про небажання винного відмовитися від протиправної поведінки й, по-друге, про ігнорування правомірних вимог уповноважених на те осіб про припинення правопорушення.

Повторне протягом року здійснення однорідного правопорушення, за яке особа вже піддавалася адміністративному стягненню, свідчить про стійку протиправну установку порушника, щодо якого не відбулося виховного й попереджувального впливу адміністративного стягнення, накладеного за перше правопорушення. Обтяжуючою обставиною повторне правопорушення може бути визнане в таких випадках: по-перше, повторним є тільки знову вчинене однорідне правопорушення. Якщо особа, що раніше піддавалося адміністративному стягненню, робить після цього інші адміністративні правопорушення, то такий рецидив (загальний рецидив) адміністративне законодавство не визнає як обтяжуючою обставиною; по-друге, законодавець відповідно до Кодексу встановлює річний строк, протягом якого правопорушення може бути визнано повторним; по-третє, повторним є тільки правопорушення, вчинене особою, до якої за однорідне правопорушення були застосовані міри адміністративного стягнення. Певні проблеми тут викликає поняття однорідного правопорушення. Однорідність означає посягання на той самий родовий або видовий об'єкт, тобто це не тотожні проступки, відповідальність за вчинення яких передбачається однією нормою; по-четверте, обставиною, що обтяжує відповідальність, визнається повторне вчинення правопорушення, якщо воно не є кваліфікуючою ознакою складу правопорушення. Сам факт злочинної поведінки свідчить про підвищену суспільну небезпеку особи, що вчинила після злочину ще й адміністративне правопорушення.

Втягнення - це дії, внаслідок яких інша особа спонукається до певної поведінки, залучається до неї, в такій особі виникає бажання поводитись певним чином. На відміну від примушування, особа згодом вчиняє бажані для винного дії за власною волею. Втягнення полягає у впливі на свідомість конкретного неповнолітнього завдяки переконуванню в доцільності, вигідності певної поведінки. Воно здійснюється шляхом умовлянь, залякування, підкупу, обману, розпалювання почуття помсти, заздрощів або інших низьких спонукань, розповідей про легкість і доступність певних дій, навчання способам та прийомам їх виконання тощо. Втягнення неповнолітнього у правопорушення обтяжує відповідальність незалежно від того, в якій формі воно здійснювалося. До того ж втягнення неповнолітнього передбачає в цьому випадку його залучення до вчинення адміністративного правопорушення.

Здійснення правопорушення групою осіб завжди становить більшу небезпеку. До того ж мається на увазі об'єднання зусиль для вчинення того самого адміністративного правопорушення.

Здійснення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин закон визнає обтяжуючою обставиною. Під умовами стихійного лиха розуміються землетрус, обвали, селі, пожежі, повені та інші обставини. До інших надзвичайних обставин належать воєнний стан, яким відповідно до статті 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII вважається особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень, а також інші умови, що значно ускладнюють обстановку та створюють підвищену небезпеку для населення. Особа, що використовує такі обставини для вчинення правопорушення,

повинна нести підвищену адміністративну відповідальність у межах санкції статті.

Здійснення правопорушення в стані сп'яніння є обтяжуючою обставиною. Такий стан повинний бути встановлений матеріалами справи (акт медичного огляду, показання свідків тощо).

Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень провадиться за наявності таких загальних умов: а) вчинення особою двох або більше адміністративних правопорушень; б) кожне із правопорушень кваліфікується за окремою статтею КУпАП, що має самостійну санкцію; в) з кожного правопорушення не минули строки давності притягнення до адміністративної відповідальності; г) ні за одне з них на особу не накладалося адміністративне стягнення.

При накладенні стягнень за сукупністю адміністративних правопорушень насамперед необхідно з'ясувати, чи є вчинене одним правопорушенням або мають місце кілька самостійних адміністративних правопорушень. До того ж важливо встановити, чи утворює ряд послідовних протиправних дій окремі склади самостійних адміністративних правопорушень чи вони становлять у сукупності єдине тривале правопорушення, або в наявності повторність однорідного правопорушення.

У випадках, коли одночасно розглядаються справи про вчинення кількох проступків однією і тією самою особою, вирішується питання про поглинання чи приєднання адміністративних стягнень. Тут спостерігаються значні відмінності між кримінальним законодавством та законодавством про адміністративні правопорушення. В разі вчинення двох або більше адміністративних правопорушень стягнення накладається за кожен проступок окремо. Такий порядок застосування стягнень обумовлений тим, що справи про адміністративні правопорушення однієї і тієї самої особи вирішують частіше за все різні посадові особи в межах своєї підвідомчості. Ситуація змінюється, якщо справи про кілька адміністративних проступків розглядає одна посадова особа. В таких випадках накладається одне основне стягнення в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з вчинених.

Строком є певний період у часі, зі спливом якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення. Строк визначається роками,

місяцями, тижнями, днями або годинами. Перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок. Строк, що визначений роками, спливає у відповідні місяць та число останнього року строку.

За загальним правилом адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше, ніж через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при тривалому правопорушенні - два місяці з дня його виявлення. Таким чином, для більшості правопорушень точкою відліку строку давності притягнення до адміністративної відповідальності є день вчинення правопорушення.

При тривалому правопорушенні початок перебігу строку давності визначається по-іншому. Точкою відліку тут є момент виявлення проступку. Це пояснюється характером тривалих правопорушень. Вони вчинюються протягом більш-менш тривалого часу, характеризуються безперервним здійсненням єдиного діяння. До них може бути віднесено, наприклад, не виконання вимог законодавства з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки (ЦЗ, ТБ, ПБ).

Накладення адміністративного стягнення спричиняє для порушника певні несприятливі юридичні наслідки, в чому виявляється його каральний характер. По-перше, повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, визнається обставиною, яка обтяжує адміністративну відповідальність. По-друге, законодавство про адміністративні правопорушення досить часто розглядає повторність як кваліфікуючу обставину. У зв'язку з цим встановлюється строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню. Цей строк обчислюється з моменту закінчення виконання адміністративного стягнення і становить один рік.

Для визнання особи такою, що не була піддана адміністративному стягненню, не потрібне видання якогось спеціального документа. Стягнення погашається автоматично після закінчення річного строку і за умови невчинення протягом цього строку нового адміністративного проступку. Якщо особа вчинить нове правопорушення до погашення стягнення за попереднє, перебіг строку переривається. Давність у цих випадках починається

з моменту закінчення виконання адміністративного стягнення, призначеного за знову вчинений проступок.

Частина друга статті 3 Закон України «Про судовий збір» від 08 липня 2011 року № 3674-VI містить перелік об'єктів, за які не справляється судовий збір, а стаття 5 - перелік суб'єктів, які звільняються від сплати судового збору за подання до суду позовів, заяв, скарг, а також підстави звільнення від сплати судового збору осіб, які звертаються із заявами про захист не власних прав, а охоронюваних законом прав та інтересів інших осіб.

У разі звернення особи до суду з позовом щодо оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення, якою її притягнуто до адміністративної відповідальності та накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу, судовий збір у порядку та розмірах, встановлених Законом України «Про судовий збір», не сплачується. При цьому позивачі у таких справах звільняються від сплати судового збору і при оскарженні судових рішень у апеляційному чи касаційному порядку.

У зв'язку з цим за подання позивачем або відповідачем - суб'єктом владних повноважень апеляційної/касаційної скарги на рішення адміністративного суду у справі про оскарження постанови про адміністративне правопорушення судовий збір у порядку і розмірах, встановлених Законом України «Про судовий збір», сплаті не підлягає.

7. Провадження адміністративних справ

Провадження в справах здійснюється на засадах суворого додержання законності і принципів презумпції невинності, що встановлює: особа вважається невинною доти, доки протилежне не буде доведено і зафіксовано у встановленому законом порядку.

Обставини кожної справи повинні бути з'ясовані своєчасно, всебічно, повно та об'єктивно. Своєчасність вимагає з'ясування усіх обставин справи в якнайкоротші строки. Визначення конкретних, порівняно невеликих строків розгляду та вирішення адміністративних справ слугує, з одного боку, для виключення зволікання, а з іншого - для впорядкування руху справи, введення процесу в певні часові рамки. Певним гарантом своєчасності є встановлення строків давності для виконання постанови.

Всебічність, повнота та об'єктивність мають на меті виключення проявів суб'єктивізму, упередженості, однобічності при провадженні. Ці принципи покликані забезпечити встановлення та оцінку реальних фактів, які мають значення для прийняття обґрунтованого рішення у конкретній адміністративній справі. До того ж Кодекс встановлює перелік обставин, які необхідно обов'язково з'ясувати.

Як відомо, у будь-якої події є причини та умови, за відсутності яких подія могла б і не відбутися. Для запобігання вчиненню правопорушень необхідно виявляти ці причини та умови задля подальшого їх усунення шляхом внесення відповідним органам, громадським організаціям, посадовим особам пропозицій щодо вжиття відповідних заходів.

При здійсненні органами і посадовими особами провадження в справах про адміністративні правопорушення важливим є такий вплив як на правопорушника, так і на інших громадян, що викликає у людини бажання додержуватися законів, бути законослухняним громадянином. Це сприятиме зміцненню законності, що також є одним із головних завдань провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Адміністративне стягнення не може бути накладене, а провадження у справі про адміністративне правопорушення підлягає закриттю, якщо діяння, що стало приводом для відкриття провадження у справі, не передбачено Кодексом України про адміністративні правопорушення та/або іншими законами України, які, згідно Кодексу, є частиною законодавства про адміністративні правопорушення.

Відтак, у разі, якщо суб'єктом адміністративного проступку, щодо якого відкрито провадження у справі про адміністративне правопорушення, є особа, що не досягла 16-річного віку, таке провадження підлягає закриттю.

Відповідно до цього Кодексу не підлягає адміністративній відповідальності особа, яка під час вчинення протиправної дії чи бездіяльності була в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії або керувати ними внаслідок хронічної душевної хвороби, тимчасового розладу душевної діяльності, слабоща чи іншого хворобливого стану.

Вчинення адміністративного правопорушення у стані необхідної оборони або крайньої необхідності виключає можливість настання адміністративної відповідальності. Згідно КУпАП, не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена цим Кодексом або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, яка загрожує державному або громадському порядку, власності, правам і свободам громадян, установленому порядку управління, якщо ця небезпека за даних обставин не могла бути усунута іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернена шкода. Також, згідно КУпАП, не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена цим Кодексом або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані необхідної оборони, тобто при захисті державного або громадського порядку, власності, прав і свобод громадян, установленого порядку управління від протиправного посягання шляхом заподіяння посягаючому шкоди, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони. Перевищенням меж необхідної оборони визнається явна невідповідність захисту характерові і суспільній шкідливості посягання.

Амністія встановлюється законом України. Верховна Рада України може скасувати застосування адміністративних стягнень для тих чи інших категорій осіб спеціальним законом, який видається, як правило, раз на 1-2 роки чи приурочується до певної події.

Згідно даного цього Кодексу, особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, підлягає відповідальності на підставі закону, що діє під час і за місцем вчинення правопорушення. Закони, які пом'якшують або скасовують відповідальність за адміністративні правопорушення, мають зворотну силу, тобто поширюються і на правопорушення, вчинені до видання цих законів. Провадження в справах про адміністративні правопорушення ведуться на підставі закону, що діє під час і за місцем розгляду справи про правопорушення.

У відповідності до Кодексу, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніш як через два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу підвідомчі суду (судді). Якщо справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу чи інших законів підвідомчі суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніше як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні не пізніше як через три місяці з дня його виявлення, крім справ про адміністративні правопорушення, зазначені у частині третій цієї статті.

Особа не може бути двічі притягнута до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення. Кримінальне провадження по справі має пріоритет щодо адміністративного, тож у разі, якщо за одне й те саме діяння передбачено відповідальність як за цим Кодексом, так і за законом про кримінальну відповідальність, провадження у справі про адміністративне правопорушення підлягає закриттю. Водночас, як зазначається у Кодексі, у разі відмови у порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через місяць з дня прийняття рішення про відмову у порушенні кримінальної справи або про її закриття.

Смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі.

Згідно статті 24 Конституції України не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного й соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Громадяни мають однакові права та є рівними перед законом. Відтак розгляд справи про адміністративне правопорушення здійснюється на засадах рівності перед законом і органом (посадовою особою), який розглядає справу, всіх громадян незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мови та інших обставин.

Діяльність прокуратури України регулюється Законом України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII.

Прокуратура України становить єдину систему, на яку відповідно до Конституції України покладаються такі функції:

- 1) підтримання державного обвинувачення в суді;
- 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;
- 3) нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- 4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Таким чином, функцію нагляду за додержанням і правильним застосуванням законів при провадженні в справах про адміністративні правопорушення прокуратура з прийняттям Конституції України втратила. Однак у зв'язку з тим, що поки що спеціалізовані органи для здійснення таких функцій не створені, прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів до введення в дію відповідних законів, що регулюватимуть діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів.

Докази мають велике значення для правильного вирішення справи. Адже саме на основі доказів ґрунтується повне, всебічне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи. При розгляді справи про адміністративне правопорушення орган (посадова особа) зобов'язаний з'ясувати чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна ця особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, а також інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Для використання доказу при розгляді справи необхідно, щоб він був відносним і допустимим. Відносний доказ - це доказ, зміст якого відтворює (приблизно чи вірогідно) фактичну обставину, що має значення для правильного вирішення справи. До того ж фактичні дані - це дані, які маючи зв'язок із фактами предмета доведення, здатні підтвердити існування чи відсутність доказуваних фактів. А допустимим вважається той доказ, який був отриманий у

встановленому законом порядку і передбаченими способами, а також, коли законодавець допускає його використання. Наприклад, протокол про адміністративне правопорушення повинен бути складений у відповідній формі уповноваженою на те особою.

Законом встановлюється певний порядок розгляду справ, їх оскарження та опротестування. Надавати докази мають право особи, що беруть участь у провадженні та інші особи. Також орган або посадова особа, що розглядає справу, мають право витребування доказів від підприємств, установ, організацій, посадових осіб і громадян.

Від доказів як фактичних даних варто відрізнити їхні джерела. До них належать: протокол про адміністративне правопорушення, пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, вимоги законодавства, приписи посадових осіб на виконання вимог правил і т. п.

Встановлені правила допустимості і відносності доказів є гарантом їх достовірності та істинності.

Як кожен доказ окремо, так і вся їх сукупність, підлягають оцінці. Правильна оцінка доказів - це найважливіша умова прийняття законного, об'єктивного, обгрунтованого, і правильного рішення у справі. З внутрішньої сторони оцінка доказів складається з розумової, логічної діяльності при оцінці доказів. Зовнішня сторона виявляється у процесуальному закріпленні висновків, які були зроблені в результаті оцінки доказів. Тож оцінка доказів є розумовий, логічний процес визначення ролі і місця зібраних доказів у встановленні істини в справі, який знаходить своє вираження у рішенні справи про адміністративне правопорушення.

При оцінці доказів у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, уповноважені особи повинні з'ясувати, чи припустиме використання отриманих відомостей як доказів у цій справі, чи стосуються отримані фактичні дані до конкретної справи, чи вірогідний цей доказ і як він взаємопов'язаний з іншими доказами у справі, чи є достатньою вся сукупність отриманих фактичних даних для того, щоб прийняти законне, об'єктивне й обгрунтоване рішення з адміністративної справи.

Оцінка доказів здійснюється за внутрішнім переконанням посадової особи. Це означає, що під час повного, всебічного і

об'єктивного дослідження всіх обставин справи у посадової особи формується своя певна думка щодо конкретної справи. Ця думка ґрунтується на некритичному ставленні до окремих доказів, відсутності будь-яких переваг одних доказів перед іншими, додержанні законності. До того ж посадова особа керується своєю правосвідомістю. Це є дуже важливим чинником у вирішенні питання про оцінку доказів, адже правосвідомість — це ставлення особи до права, його ролі у суспільстві.

Кожне окреме правопорушення як явище реальної дійсності завжди конкретне і має риси, що дозволяють розмежовувати порушення цивільного, кримінального, адміністративного, трудового чи іншого законодавства. Найчастіше питання про притягнення до адміністративної чи кримінальної відповідальності виникає при вчиненні правопорушень, які за складом схожі на адміністративні, але за наявності деяких умов є злочинами. До того ж відмінність кримінального правопорушення (злочину) від адміністративного полягає в ступені суспільної небезпеки.

Слід зазначити, що несуттєвість (незначна суспільна небезпека) діяння повинна бути характерна не одній, а усім сторонам складу правопорушення. Тут враховуються і завдані збитки, і місце, і спосіб, і засоби, і характер провини, і мотиви, і мета, і особливі якості суб'єкта тощо. Таким чином, керуючись критерієм ступеня суспільної небезпеки, одні діяння відносять до проступків, інші - до злочинів. Звичайно, що як склад адміністративного правопорушення передбачений КУпАП.

Однак правоохоронна практика свідчить, що досягти ідеально диференційованого підходу до розмежування злочину й адміністративного проступку неможливо. Тому законодавством було встановлено, що за наявності у діянні ознак і злочину, і проступку, воно визнається злочином, а винний притягається до більш суворої відповідальності. Саме тому обов'язок органу (посадової особи) у випадку складення висновку, що порушення має ознаки злочину, передати матеріали справи прокурору, органу досудового слідства або дізнання. У разі надсилання їх копій вони повинні бути завірені в установленому в діловодстві порядку.

8. Вимоги до протоколу та постанови про адміністративні правопорушення

Найважливішим джерелом доказів у справах про адміністративні правопорушення є протокол про здійснення адміністративного правопорушення. КУпАП детально регламентує питання, що пов'язані зі складанням протоколу про адміністративне правопорушення. Також ці питання врегульовані і тими галузевими нормативно-правовими актами, органи яких мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення. Такими є, наприклад, Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27 липня 2016 року № 725 (далі - Інструкція).

Складати протокол про адміністративне правопорушення мають право уповноважені на те посадові особи, представники громадської організації чи органу громадської самодіяльності. Посадові особи повинні мати відповідні документи або знаки, які вони зобов'язані пред'явити на вимогу особи, яка вчинила правопорушення.

При вчиненні правопорушення групою осіб протокол складається на кожного порушника окремо.

За невиконання одного й того самого пункту припису або постанови посадових осіб ДСНС України до адміністративної відповідальності може бути притягнуто декілька посадових осіб підприємств, на яких покладено відповідальність за їх виконання.

При вчиненні посадовими особами підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності (далі - підприємства), громадянами – суб'єктами підприємницької діяльності та громадянами адміністративного правопорушення у сфері пожежної та техногенної безпеки чи цивільного захисту, уповноваженими на те посадовими особами ДСНС України складається протокол про адміністративне правопорушення.

Усі реквізити протоколу заповнюються розбірливим почерком, державною мовою, враховуючи вимоги чинного законодавства щодо державної мовної політики. Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до протоколу, а також унесення додаткових записів після підписання протоколу особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. У відповідних графах, які не заповнюються при складанні протоколу,

ставиться прочерк. У разі допущення порушень при оформленні протоколу його заповнений бланк вважається зіпсованим.

У разі якщо особа, стосовно якої складається протокол, не володіє українською мовою, протокол складається за участю перекладача.

До протоколу долучаються інші матеріали про адміністративне правопорушення (пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, речові докази, рапорти посадових осіб ДСНС України, а також інші документи та матеріали, що містять інформацію про правопорушення).

При розгляді справи про адміністративне правопорушення орган (посадова особа) обов'язково перевіряє чи компетентною особою був складений протокол. У Кодексі наведено повний перелік осіб, яким законодавством надано право складати протокол про адміністративне правопорушення. Надання в одній статті переліку одразу усіх осіб, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення, суттєво полегшує визначення такої особи та пришвидшує вирішення питання про компетентність особи, яка склала протокол.

При виявленні проступку особою, яка не має права складати протокол, вона повинна повідомити про це у відповідні органи.

Протокол про адміністративне правопорушення - це офіційний документ і до нього висуваються певні вимоги. Саме в цій Інструкції надається перелік тих даних, що обов'язково повинні бути закріплені у протоколі для того, щоб він мав відповідну силу і щоб його неможливо було заперечувати. Бланки протоколів про адміністративне правопорушення є бланками суворої звітності. Вони повинні бути надруковані у друкарні, мати захист від підробки та єдину наскрізну нумерацію в межах відповідного органу. Протоколи та акти повинні бути зареєстровані в бухгалтерії цих органів, як бланки суворої звітності, видаватися та обліковуватися у встановленому законодавством порядку.

У протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються:

- дата і місце його складення;
- посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол;
- відомості про особу порушника;

- місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення;
- нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення;
- прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є;
- пояснення порушника;
- інші відомості, необхідні для вирішення справи.

Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі.

Зокрема, у протоколі зазначаються:

у пункті 8 - чи відповідає особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, за своїми службовими обов'язками за забезпечення виконання вимог законодавства у сфері пожежної та техногенної безпеки згідно зі статтею 14 КУпАП (посадові інструкції, накази про призначення відповідальних, плани усунення порушень з відміткою про ознайомлення особи тощо), з долученням до протоколу копій підтвердних документів;

у пункті 11 - інформація щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності впродовж року (за наявності).

При викладенні обставин правопорушення вказуються число, місяць, рік, час, місце (будинок, цех, дільниця тощо), повна назва та адреса об'єкта, де його вчинено, та суть правопорушення. Кожне правопорушення обґрунтовується відповідно до вимог чинного законодавства.

У разі якщо порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки призвели до виникнення пожежі, сприяли її розвитку або перешкоджали гасінню, про це обов'язково зазначається в протоколі при викладенні суті правопорушення.

Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка вчинила адміністративне правопорушення; при наявності свідків і потерпілих протокол може бути підписано також і цими особами.

У разі відмовлення особи, яка вчинила правопорушення, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка вчинила правопорушення, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви свого відмовлення від його підписання.

При складенні протоколу порушникові роз'яснюються його права і обов'язки, про що робиться відмітка у протоколі.

При складанні протоколу вказується стаття КУпАП, згідно з якою передбачена адміністративна відповідальність, а також зазначаються дата і місце його складання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (у разі її виявлення); місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за це правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи. Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі.

Для припинення адміністративного проступку, встановлення особи правопорушника, складення протоколу про адміністративне правопорушення може застосовуватися до правопорушника такий захід забезпечення провадження як доставлення порушника.

Доставлення порушника - це примусове (в межах адміністративного примусу) вилучення особи, що вчинила чи вчиняла на момент виявлення адміністративне правопорушення, з місця вчинення (виявлення) правопорушення, а також супровід цієї особи до відповідного органу із застосуванням заходів психічного або фізичного впливу з метою припинення адміністративного проступку, встановлення особи правопорушника, складення протоколу про адміністративне правопорушення.

Розглянувши всі документи, з'ясувавши всі необхідні обставини, орган (посадова особа) робить певний висновок щодо цієї справи, який оформлюється постановою у справі. Постанова повинна містити:

- найменування органа (посадової особи), який виніс постанову, дату розгляду справи. Це необхідно для того, щоб, по-перше, забезпечити законність винесеної постанови, тобто справу повинен розглядати правомочний орган, по-друге, визначення органу, в який може бути оскаржено постанову, по-третє, щоб визначити строки оскарження постанови, строк її виконання;

- відомості про особу, щодо якої розглядається справа. Тут мається на увазі зазначення прізвища, ім'я, по батькові, вік, дата народження, місце праці (навчання), місце проживання, та інші відомості, що стосуються до особи правопорушника. Дані, що

певною мірою характеризують особу з позитивного або з негативного боку, доцільно було б зазначати у протоколі про адміністративне правопорушення для сприяння прийняттю правильного рішення у справі. В такому випадку у постанові треба було б зазначити посилання на ці обставини, в зв'язку з якими було прийнято саме це рішення;

- викладення обставин, установлених при розгляді справи. Фіксування цих обставин необхідно в зв'язку з тим, що вони відображають зміст справи;

- зазначення нормативного акта, який передбачає відповідальність за це адміністративне правопорушення. Ця вимога забезпечує законність та правомірність накладення адміністративного стягнення, а також дає змогу посилатися на цей нормативний акт при виникненні питань щодо конкретного адміністративного стягнення;

- прийняте у справі рішення. Рішення може бути таким: накласти адміністративне стягнення або закрити справу. При прийнятті рішення про накладення адміністративного стягнення обов'язково зазначається яке саме стягнення застосовується до правопорушника.

При вирішенні питання про притягнення особи до адміністративної відповідальності у вигляді попередження або штрафу уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, виносить постанову про накладення адміністративного стягнення (далі - постанова).

Бланк постанови заповнюється розбірливим почерком. Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до постанови, а також внесення додаткових записів після того, як постанову підписано особою, щодо якої її винесено. У разі допущення порушень при оформленні постанови її заповнений бланк вважається зіпсованим.

У постанові обов'язково зазначаються дата розгляду справи та населений пункт, у якому її винесено. Указуються посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена розглядати справу про адміністративне правопорушення,

спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка винесла постанову, серія, номер та дата складання протоколу про адміністративне правопорушення.

У розділі відомостей про особу, щодо якої розглядається справа, зазначаються її прізвище, ім'я та по батькові (без скорочень), дата, рік та місце народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків, адреса місця проживання, точна юридична назва й адреса установи, організації, підприємства, навчального закладу та посада особи.

У розділі «УСТАНОВИВ» зазначаються прізвище та ініціали особи, щодо якої розглядається справа, дата, час і місце вчинення правопорушення, повна назва та адреса об'єкта (суб'єкта господарювання), які саме порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки вчинено або який припис чи постанову посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, не виконано, чи розпочато роботу новоутвореного підприємства або використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим. Кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повної назви (допускається при посиланні на наступні пункти того самого нормативного акта указувати скорочену його назву (аббревіатуру) відповідно до реєстру нормативних актів з питань пожежної безпеки).

При накладенні адміністративного стягнення за статтю 175² КУпАП указується, коли і де, на підставі чого (договори оренди, свідоцтво про право власності тощо) розпочато роботу новоствореного підприємства чи використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим.

При накладенні адміністративного стягнення згідно зі статтю 188² КУпАП зазначаються дата складання та вручення припису чи

постанови посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, номери невиконаних пунктів або заходи, які не виконано в установленій строк, а також дата виявлення такого порушення (невиконання) з посиланням на те, чи є це порушення (невиконання) триваючим. Зазначається нормативний акт, який передбачає відповідальність за це адміністративне правопорушення.

При накладенні адміністративного стягнення за адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188³⁷ КУпАП, зазначається інформація, передбачена абзацом чотирнадцятим пункту 4 розділу II цієї Інструкції.

У розділі «ПОСТАНОВИВ» посадова особа, яка розглядала матеріали справи, зазначає прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої виноситься постанова, та після установаження обставин, що пом'якшують або обтяжують відповідальність за здійснене правопорушення, і причетності цієї особи до виконання службових обов'язків визначає вид адміністративного стягнення.

При накладенні адміністративного стягнення у вигляді штрафу зазначаються словами та цифрами його сума, назва установи банку, куди він сплачується, відповідний рахунок банку, а також подвійний розмір суми штрафу у випадку примусового стягнення штрафу органами державної виконавчої служби. У разі застосування такого виду адміністративного стягнення як попередження у відповідній графі постанови замість суми штрафу зазначається слово «попередження».

Постанова містить інформацію про порядок і строк її оскарження, дату набрання нею законної сили та строк пред'явлення її до виконання, а також відомості про її виконання.

Постанова підписується посадовою особою, яка її винесла, та засвідчується печаткою.

Кодекс встановлює вичерпний перелік постанов, які можуть бути прийняті в результаті розгляду справи про адміністративне правопорушення. Усі питання, необхідні для розгляду справи, та недоліки, які перешкоджають розгляду справи, вирішуються на етапі підготовки справи до розгляду. Тому прийняття будь-яких інших постанов є незаконним.

У справі про адміністративне правопорушення може бути винесено таку постанову:

- про накладення адміністративного стягнення. Таке рішення є свідченням того, що особа визнана винною у вчиненні правопорушення. В постанові про адміністративне стягнення обов'язково зазначається, яке саме стягнення накладається на правопорушника;

- про застосування заходів впливу, передбачених статтею 24¹ КУпАП (щодо правопорушень, вчинених неповнолітніми від 16 до 18 років). Такими заходами є: зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; застереження; догана або суворі догани; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

- про закриття справи. Закриття справи можливе у встановлених законом випадках.

законом передбачені наступні випадки при яких можливе закриття справи про адміністративне правопорушення:

- по-перше, постанова про закриття справи вноситься при оголошенні усного зауваження. Усне зауваження вноситься органом (посадовою особою), уповноваженим вирішувати справу, якщо він вирішує звільнити порушника від адміністративної відповідальності у зв'язку з малозначністю вчиненого адміністративного правопорушення.

- по-друге, прийняття постанови про закриття справи можливе при передачі матеріалів на розгляд громадської організації чи трудового колективу. Передача матеріалів зазначеним суб'єктам можлива, якщо, враховуючи характер вчиненого правопорушення і особу правопорушника, орган (посадова особа), що розглядає справу, вирішить, що доцільніше буде до особи, що вчинила правопорушення, застосувати захід громадського впливу.

- по-третє, постанова про закриття справи вноситься при передачі матеріалів справи прокурору, органу досудового слідства чи дізнання.

- по-четверте, у випадку, коли є такі обставини:

1) відсутність події і складу адміністративного правопорушення;

2) недосягнення особою на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку;

3) неосудність особи, яка вчинила протиправну дію чи бездіяльність;

4) вчинення дії особою в стані крайньої необхідності або необхідної оборони;

5) видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення;

6) скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність;

7) закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків, передбачених КУпАП;

8) наявність за тим самим фактом щодо особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, постанови компетентного органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення, або не скасованої постанови про закриття справи про адміністративне правопорушення, а також порушення за цим фактом кримінальної справи;

9) смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі.

У випадку, коли необхідно перевірити наявність перелічених обставин, розгляд справи відкладається до отримання усіх необхідних даних.

Стадія розгляду справи про адміністративне правопорушення закінчується оголошенням постанови, винесеної компетентним органом. Негайність оголошення постанови зумовлена як швидкістю і оперативністю провадження, так і забезпеченням захисту прав особи, щодо якої винесена постанова, і потерпілого. Якщо особа, яка притягається до відповідальності, не була присутня при розгляді справи, копія винесеної постанови висилається або вручається їй протягом трьох днів з моменту її винесення. Також копія висилається або вручається цій особі і у випадку, коли вона була присутньою, але заявила про своє бажання отримати копію постанови. До того ж немає значення, в якій формі (усній чи письмовій) вона це зробила. Копія постанови вручається під підпис. У разі якщо копія постанови надсилається, про це робиться відповідна відмітка у справі.

Потерпілий теж на своє прохання отримує копію постанови у той самий строк. Постанова вручається під розписку. У разі, коли постанову було вислано поштою, про це робиться відмітка у справі.

Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи і долучається до справи про адміністративне правопорушення.

9. Права та обов'язки осіб, що беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення

Особа, яка притягається до відповідальності має визначені права. Ці права ні в якому разі не можуть бути обмежені.

По-перше, така особа має право ознайомитися з матеріалами справи. Особа повинна знати, за які конкретно дії її притягають до відповідальності. Ознайомившись з матеріалами справи, особа має право давати пояснення щодо викладених у матеріалах обставин. Задля доказування своєї невинуватості або приведення обставин, що пом'якшують вину, особа має право заявляти клопотання про виклик і допит свідків, про призначення експертизи, про видачу довідок та інших документів. Однак разом із цим притягнутий до відповідальності не зобов'язаний доводити свою невинуватість, хоча і має на це право.

Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права, передбачені статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України.

У статті 55 Конституції України вказано, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

У статті 56 вказано, що кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59 говорить, що кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

У статті 63 Конституції України вказано, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

По-друге, притягнутий до відповідальності має право на захист. Це проявляється у можливості користуватися послугами адвоката або іншого фахівця у галузі права, який має право на надання юридичної допомоги. Якщо особа не володіє мовою, якою ведеться провадження, вона може виступати своєю рідною мовою або користуватися послугами перекладача.

По-третє, особа має право оскаржити постанову у справі. Оскарження дій органів (посадових осіб) і рішень у справі про адміністративне правопорушення - одна з найбільш важливих гарантій захисту прав особи, як тієї, що притягається до відповідальності, так і потерпілого. Це є засіб забезпечення законності та підстава для перевірки обґрунтованості прийнятих у справі постанов. Порядок оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення регулюється КУпАП.

На стадії розгляду справи для забезпечення законності і захисту прав особи, яка притягається до відповідальності, законом визначено, що справа розглядається у присутності цієї особи. Розгляд справи можливий за відсутності особи, яка притягається до відповідальності у випадку, якщо особу своєчасно сповістили про час і місце розгляду справи, а вона не з'явилася і до того ж від неї не поступало клопотання про відкладення розгляду справи. Якщо особа заявила клопотання про відкладення розгляду справи через неможливість її присутності при розгляді, орган (посадова особа), що розглядає справу повинен з урахуванням строків задовольнити клопотання. Кодекс перелічує правопорушення при розгляді справ, про які присутність притягнутого до відповідальності є обов'язковим. Цей перелік не є вичерпним і законами України можуть встановлюватися інші випадки, коли явка особи в орган, який розглядає справу, є обов'язковою. У випадку, коли особа ухиляється від явки до органу внутрішніх справ або до суду, поліція має право здійснити її привід.

Стаття 59 Конституції України визначає, що кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

У випадках, передбачених законом, правову допомогу надають також інші особи, які за законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи.

Адвокатом може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту, стаж роботи за спеціальністю юриста або помічника адвоката не менше двох років, склав кваліфікаційні іспити, одержав свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та прийняв присягу адвоката України. Адвокат не може працювати в суді, прокуратурі, державному нотаріаті, органах внутрішніх справ, служби безпеки, державного управління. Адвокатом не може бути особа, яка має судимість. Адвокат має право займатись адвокатською діяльністю індивідуально, відкрити своє адвокатське бюро, об'єднуватися з іншими адвокатами в колегії, адвокатські фірми, контори та інші адвокатські об'єднання, які діють відповідно до закону та статутів адвокатських об'єднань.

Адвокатські об'єднання діють на засадах добровільності, самоврядування, колегіальності та гласності.

Адвокати дають консультації та роз'яснення з юридичних питань, усні і письмові довідки щодо законодавства; складають заяви, скарги та інші документи правового характеру; посвідчують копії документів у справах, які вони ведуть; здійснюють представництво в суді, інших державних органах, перед громадянами та юридичними особами; надають юридичну допомогу підприємствам, установам, організаціям; здійснюють правове забезпечення підприємницької та зовнішньоекономічної діяльності громадян і юридичних осіб, а також інші види юридичної діяльності.

При здійсненні професійної діяльності адвокат має право представляти і захищати права та інтереси громадян і юридичних осіб за їх дорученням у всіх органах, підприємствах, установах і організаціях, до компетенції яких входить вирішення відповідних питань; збирати відомості про факти, які можуть бути використані як докази в цивільних, господарських, кримінальних справах і справах про адміністративні правопорушення, зокрема:

- запитувати і отримувати документи або їх копії від підприємств, установ, організацій, об'єднань, а від громадян - за їх згодою;

- ознайомлюватися на підприємствах, в установах і організаціях з необхідними для виконання доручення документами і матеріалами, за винятком тих, таємниця яких охороняється законом;

- отримувати письмові висновки фахівців з питань, що потребують спеціальних знань, опитувати громадян;

- застосовувати науково-технічні засоби відповідно до чинного законодавства;

- доповідати клопотання і скарги на прийомі у посадових осіб та відповідно до закону одержувати від них письмові мотивовані відповіді на ці клопотання і скарги;

- бути присутнім при розгляді своїх клопотань і скарг на засіданнях колегіальних органів і давати пояснення щодо суті клопотань і скарг;

- виконувати інші дії, передбачені законодавством.

Адвокат не має права прийняти доручення про подання юридичної допомоги у випадках, коли він у цій справі подає або раніше подавав юридичну допомогу особам, інтереси яких суперечать інтересам особи, що звернулася з проханням про ведення справи, або брав участь як слідчий, особа, що провадила дізнання, прокурор, суддя, секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, представник потерпілого, цивільний позивач, цивільний відповідач, свідок, перекладач, понятий, у випадках, коли він є родичем особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора, будь-кого із складу суду, потерпілого, цивільного позивача, та в інших випадках, передбачених законом.

При здійсненні своїх професійних обов'язків адвокат зобов'язаний неухильно додержуватися вимог чинного законодавства, використовувати всі передбачені законом засоби захисту прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб і не має права використовувати свої повноваження на шкоду особі, в інтересах якої прийняв доручення.

Кодексом передбачено право особи, яка притягається до відповідальності користуватися послугами адвоката або іншого фахівця у галузі права. Захисник має права, які визначені цією статтею: знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання, подавати скарги на рішення органу (посадової особи) від імені та за дорученням особи, яка його запросила, а також інші права, передбачені законами України. При здійсненні своїх повноважень адвокат не замінює особи, яка його запросила, а діє разом із нею. Виконувати обов'язки адвоката при розгляді справи можливо лише за наявності у нього відповідного ордеру, який видається адвокатським об'єднанням, або відповідної довіреності на ведення справи.

При розгляді справи про адміністративне правопорушення з'ясуванню підлягають такі обставини: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна ця особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Якщо є

дані, що якій-небудь особі відомо щось про перелічені обставини, то така особа викликається для дачі показань у справі як свідка. Законом не встановлено ніяких вимог до особи такої процесуальної фігури як свідок. Таким чином, свідком може бути будь-яка особа (поняті, потерпілий, родичі осіб, що беруть участь у справі, інші особи). Нічого не зазначається і щодо віку свідка. Тобто можливе опитування як свідка малолітньої або неповнолітньої особи з урахуванням їх розвитку, сприйняття навколишньої дійсності. За загальним правилом, якщо опитуються малолітні або неповнолітні, то необхідна присутність їх законних представників. Усі дані, отримані від свідка, підлягають оцінці і порівнянню з іншими доказами, отриманими з інших джерел.

У свідка, як і у будь-якого іншого учасника адміністративного провадження, є певні права і обов'язки. Свідок має право надавати пояснення на рідній мові або користуватися послугами перекладача у випадку, коли він не володіє мовою, якою ведеться провадження. Також він має право надавати пояснення усно або письмово. До того ж КУпАП встановлюється відповідальність свідка за злісне ухилення від явки в суд, також можливе застосування заходів громадського впливу трудовим колективом або громадською організацією.

У випадку, коли особа, яка притягається до відповідальності, потерпілий, свідок або інші особи, що беруть участь у справі, не володіють мовою, якою ведеться провадження, їм надається право користуватися послугами перекладача. Таке право забезпечує можливість у повному обсязі отримати відомості від зазначених осіб, робить зручнішим отримання необхідних даних, забезпечує їх об'єктивність.

Перекладачем може бути будь-яка дієздатна особа, що володіє мовами, знання яких необхідно для перекладу. Перекладач повинен бути незаінтересованим у результаті розгляду справи. Перекладача призначає орган, в провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення.

До обов'язків перекладача входить явка до органу, який його викликає, здійснення точного і повного перекладу. У разі завідомо неправильного перекладу, а також за відмову виконати обов'язки перекладача особа несе кримінальну відповідальність, про що вона має бути попереджена. Також перекладачем вважається особа, що

володіє мовою німих та глухих, - сурдоперекладач. На нього поширюються встановлені цією статтею вимоги.

10. Розгляд справи про адміністративне правопорушення

Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, перелічуються у КУпАП. Окрім визначення уповноваженого органу, треба також визначити де саме має бути розглянута справа, тобто місце її розгляду.

За загальним правилом справа про адміністративне правопорушення розглядається за місцем його вчинення. Також справи, що підвідомчі адміністративним комісіям, розглядаються ними за місцем проживання порушника.

Для адміністративного процесу характерний принцип оперативності та економічності. Він спрямований на таку організацію процесу, яка б забезпечувала його швидкість. Враховуючи, що адміністративні справи часто менш складні, ніж, наприклад, справи про кримінальні правопорушення, а також вимагають найшвидшого розв'язання, терміни, що встановлюються законодавством для вирішення індивідуальних адміністративних справ, як правило, невеликі. Також ще одним принципом адміністративного процесу є принцип відповідальності за неприйняття рішення. Він покликаний максимально скоротити терміни розгляду справ і усунути тяганину в адміністративному процесі.

За загальним правилом справи про адміністративні правопорушення розглядаються протягом 15 днів.

Строки надіслання повістки із зазначенням дати і місця розгляду справи про адміністративне правопорушення в суді є однакові як для особи, яка притягається до адміністративної відповідальності (особи, щодо якої складено протокол по справі про адміністративне правопорушення), так і для всіх інших осіб, які беруть участь у провадженні. Цей строк становить 3 доби.

Уповноважені посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї

відповідальності, при підготовці до розгляду справи про адміністративне правопорушення вирішують такі питання:

- чи належить до їх компетенції розгляд цієї справи;
- чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;
- чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду;
- чи витребувано необхідні додаткові матеріали;
- чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката.

Від всебічності і об'єктивності з'ясування усіх обставин у справі залежить прийняття правильного рішення уповноваженим на те органом. При розгляді справи необхідно з'ясувати:

- чи було вчинено адміністративне правопорушення. Діяння повинно містити усі ознаки складу правопорушення;
- чи винна ця особа в його вчиненні. З огляду на презумпцію невинуватості, особа яка притягається до адміністративної відповідальності, вважається невинною доти, поки інше не буде доведено в установленому законом порядку. Уважно, повно, об'єктивно, всебічно досліджуючи докази у справі, ознайомлюючись із матеріалами справи, орган (посадова особа) вирішує чи є особа винною у вчиненні цього правопорушення;
- чи підлягає особа відповідальності. Законом передбачені випадки, коли особа, хоча і вчинила адміністративне правопорушення, відповідальності не підлягає. Так відбувається, наприклад, коли правопорушення вчинила неосудна особа, або особа діяла у стані крайньої необхідності чи необхідної оборони;
- чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність.

До обставин, що пом'якшують відповідальність належать: щире розкаяння винного; відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди; вчинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин; вчинення правопорушення неповнолітнім; вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року. Законами України може бути

передбачено й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення.

Орган (посадова особа), який вирішує справу про адміністративне правопорушення, може визнати пом'якшуючими і обставини, не зазначені в законі. На відміну від обставин, що пом'якшують відповідальність, перелік обставин, що її обтяжують, є вичерпним і ніякі інші обставини такими визнаватися не можуть.

Орган (посадова особа), який розглядає справу, повинен при з'ясуванні причин та умов вчинення правопорушення користуватися лише визначеними законом процесуальними засобами та у межах своєї компетенції (наприклад, особистий огляд, пояснення осіб, які беруть участь у справі та інші).

Розгляд справ про адміністративні правопорушення – це основна процесуальна стадія провадження у справах про адміністративні правопорушення. Саме на цій стадії вирішуються найважливіші завдання такого провадження. Ці завдання полягають у встановленні винних і забезпеченні правильного застосування законодавства.

Стадії адміністративного провадження передбачають окремі етапи, тобто групи взаємопов'язаних дій. Кожен етап відповідно містить у собі послідовно здійснювані конкретні дії. Підготовка справи до розгляду є першим етапом процесуальної стадії розгляду справи. Від цього етапу залежить загалом законність, справедливість і правильність подальшого розгляду справи. Зазначена процесуальна стадія згідно з відповідними положеннями КУпАП передбачає три етапи:

- 1) підготовка справи до розгляду;
- 2) розгляд справи;
- 3) ухвалення в ній постанови.

Кожен із цих етапів має свої специфічні цілі й завдання, а також характеризується відносною самостійністю, послідовністю і завершеністю, хоча всі вони тісно пов'язані між собою. Під час підготовки до розгляду справи про адміністративне правопорушення вирішуються такі питання:

- чи належить до їх компетенції розгляд цієї справи;
- чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;

– чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду?

– якщо справу не розглядають на місці, що повістка особі, яку притягують до адміністративної відповідальності, вручається не пізніше як за три доби до дня розгляду справи в суді (у ній зазначають дату й місце розгляду справи);

– чи сповіщено інших осіб, які беруть участь у цьому провадженні (інформують про день розгляду справи в той самий строк).

Розглянувши справу про адміністративне правопорушення, у тому числі оформлену працівниками відомчої, місцевої пожежної охорони, членами добровільних пожежних дружин (команд), уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, виносить одну з таких постанов:

- про накладення адміністративного стягнення;
- про закриття справи.

Оголошення постанови та вручення її копії в справі про адміністративне правопорушення оголошують негайно по закінченні розгляду адміністративної справи. Копію постанови у справі про адміністративне правопорушення протягом трьох днів вручають або надсилають особі, щодо якої цю постанову винесено. Цей документ вручають особі, притягнутій до адміністративної відповідальності, особисто під підпис. Оскарження постанови у справі про адміністративні правопорушення та її перегляд особа, щодо якої винесено постанову у справі про адміністративне правопорушення може протягом 10 днів з моменту винесення постанови.

11. Оскарження і опротестування рішень постанов у справах про адміністративні правопорушення

Однією з найважливіших гарантій захисту прав людини є право правопорушника на оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення. Це дієвий засіб забезпечення законності та підстава для перевірки обґрунтованості прийнятих у

справі рішень. Оскарження сприяє найшвидшому виявленню та виправленню недоліків, що були допущені при розгляді справи, є певним контролем та перевіркою роботи органів, що уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Під час розгляду скарги орган (посадова особа), який одержав скаргу, встановлює чи дійсно в діях особи, яка притягається до відповідальності, є склад правопорушення, чи правильно оформлено документи, чи не перевищив орган (посадова особа), який розглянув справу, свої повноваження тощо.

Правом на оскарження постанови наділені особа, щодо якої винесено постанову, та потерпілий. У разі, коли такими особами є неповнолітні або особи, що через свої фізичні або психічні вади не можуть здійснювати свої права, то їх інтереси представляють їх законні представники. Ними є батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники. Також кожен громадянин України має право на правову допомогу – її надають захисники. Захисник має право від імені та за дорученням особи, яка його запросила, подавати скарги на рішення органу (посадової особи), який розглядає справу. Захисник сприяє більш повному здійсненню прав особи, яка його запросила. У випадку, коли скаргу подано особою, яка не має на це право, скарга не розглядається.

Кодекс визначає строк, протягом якого може бути оскаржено постанову у справі про адміністративне правопорушення - 10 днів. Цей строк починає обчислюватися з моменту винесення постанови. Можливі ситуації, коли встановлений строк був пропущений. У випадку, якщо він був пропущений з поважних причин, його може бути поновлено. До того ж особа, яка має право на оскарження постанови у справі (це - потерпілий, особа, щодо якої її винесено, законний представник цих осіб та захисник, за дорученням і від імені свого підзахисного), надає письмову заяву про поновлення строку. В заяві обов'язково вказується причина, з якої був пропущений строк. Орган (посадова особа), який розглядає заяву, перевіряє обґрунтованість причини, за власним переконанням вирішує, чи є вона поважною. В загальних випадках поважними вважаються хвороба особи, її від'їзд у службових справах, інші. Заяву щодо поновлення строку скарги може бути подано до органу, що має право розглядати скаргу, або до суду.

Якщо розгляд одержаної скарги не входять до повноважень органа (посадової особи), що отримав скаргу, вона в термін не більше п'яти днів пересилається ними за належністю відповідному органу чи посадовій особі, про що повідомляється громадянину, який подав скаргу. У разі якщо скарга не містить даних, необхідних для прийняття обґрунтованого рішення органом чи посадовою особою, вона в той самий строк повертається громадянину з відповідними роз'ясненнями. Забороняється направляти скарги громадян для розгляду тим органам або посадовим особам, дії чи рішення яких оскаржуються.

Зупиняти виконання постанови має право орган, що звертає постанову до виконання, тобто той орган (посадова особа), що виніс постанову. Такий орган видає письмове розпорядження про зупинення виконання постанови.

Зупинення виконання постанови неможливе у випадку, коли за адміністративне правопорушення накладено стягнення у вигляді попередження, адміністративного арешту, а також, коли штраф був стягнутий на місці вчинення адміністративного правопорушення.

У випадку принесення протесту прокурором, виконання постанови теж зупиняється. Це відноситься до особливостей прокурорського нагляду за виконанням законів при провадженні в справах про адміністративні правопорушення.

Унаслідок розгляду скарги можливе прийняття такого рішення:

- залишення постанови без змін, а скарги без задоволення;
- скасування постанови і надіслання справи на новий розгляд;
- скасування постанови і закриття справи;

- зміна заходу стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, з тим, щоб стягнення не було посилено.

Підставами для скасування постанови є: неповне встановлення необхідних для вирішення справи обставин, недоказаність встановлених обставин, невідповідність висновків обставинам справи, порушення або неправильне застосування норм матеріального або процесуального права. Також постанову скасовується у випадку, коли справа була розглянута неправомочним органом (посадовою особою). Тоді справа надсилається за належністю.

Скасування постанови із закриттям справи про адміністративне правопорушення тягне за собою повернення стягнених грошових сум, що проводиться в порядку, встановленому законом.

Визначення органу про оскарження постанови, прямо залежить від того, який саме орган прийняв постанову у справі. Так, якщо справу розглядала посадова особа — вищестоящим органом (посадовою особою). До того ж слід зауважити, що незалежно від того, який орган розглядав справу, оскаржити постанову завжди можна у районному, районному у місті, міському чи міськрайонному суді. Рішення суду в такому випадку є остаточним. Воно може бути скасовано лише в порядку наглядового провадження.

Провадження в справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі суворого додержання закону; застосування уповноваженими нате органами і посадовими особами заходів адміністративного впливу провадиться в межах їх компетенції, у точній відповідності з законом - у цих положеннях закріплений принцип законності. Надання певним особам права оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення є гарантією забезпечення додержання вимог законів при застосування заходів впливу за адміністративні правопорушення. Постанова у справі повинна бути обґрунтованою, тобто адміністративне стягнення повинно відповідати матеріалам справи про адміністративне правопорушення. Саме при розгляді скарги перевіряється законність та обґрунтованість винесеної постанови. В результаті розгляду скарги орган (посадова особа) приймає одне з перелічених у цьому розділі рішень. До того ж встановлюється чи дійсно в діях особи, щодо якої винесено постанову, є склад правопорушення, чи правильно оформлено документи, чи уповноважений орган вирішував справу, чи не перевищив орган (посадова особа), який розглянув справу, свої повноваження, чи дотримані усі строки, тощо. Дуже важливим питанням при розгляді скарги є компетентність органа (посадової особи), що виніс постанову. У випадку, коли цей орган (посадова особа) не мав права розглядати цю справу про адміністративне правопорушення та накладати певний вид адміністративного стягнення, постанова такого органу скасовується, а справа надсилається на розгляд компетентного органу.

У випадку, коли орган (посадова особа), що розглядає скаргу, дійде висновку, що постанова є законною та обґрунтованою, постанова залишається без змін, а скарга - без задоволення. З цього моменту постанова вступає в силу і орган (посадова особа), на який покладено обов'язок звернення постанови, починає її виконувати. В іншому випадку постанова або скасовується повністю, або змінюється захід стягнення відповідно до закону. До того ж у всіх випадках рішення органу (посадової особи) в результаті розгляду скарги повинно бути вмотивованим, повним та відповідати на питання, що були підняті у скарзі.

12. Провадження виконання постанови

Завершальною стадією провадження у справах про адміністративні правопорушення є виконання постанов про накладення адміністративного стягнення. Виділення стадій виконання постанови у відособлений розділ КУпАП обумовлене тим, що в цій стадії беруть участь нові суб'єкти, з особливими повноваженнями й особливим характером роботи. Суть цієї стадії полягає в практичній реалізації адміністративного стягнення, призначеного правопорушнику юрисдикційним органом (посадовою особою). У процесі виконання постанови особа, що вчинила адміністративне правопорушення зазнає відповідних нестатків та обмеження особистого, морального або матеріального характеру.

Необхідною умовою виконання постанови про накладення адміністративного стягнення є вступ її в законну силу. Це означає, що постанова набула юридичного значення і є обов'язковою для виконання.

Постанова про накладення адміністративного стягнення є обов'язковою для виконання державними і громадськими органами, підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами і громадянами.

Обов'язковість зумовлюється важливістю доведення до логічного завершення провадження у справах про адміністративне правопорушення, досягненням мети адміністративного процесу - ефективної боротьби з адміністративними правопорушеннями, попередження адміністративних правопорушень шляхом

накладення адміністративних стягнень на правопорушників, які вчинили адміністративні проступки, виховування законослужняних громадян.

У випадку, коли на постанову внесено скаргу або протест, виконання постанови на певний час призупиняється, а потім залежно від рішення:

1) виконання поновлюється (у випадку залишення скарги або протесту без задоволення);

2) виконання зупиняється (у випадку скасування постанови і надіслання справи на новий розгляд);

3) виконання скасовується (у випадку закриття справи і скасування постанови);

4) стягнення змінюється і виконується вже інша постанова.

Постанова охоплює не тільки діяльність уповноважених державою, органів (посадових осіб), а й поведінку самого порушника. Так, орган, уповноважений виконати постанову, зобов'язаний своєчасно і точно здійснити у зв'язку з цим низку дій, встановлених КУпАП та іншими нормативними актами, оформити необхідні документи, надіслати їх за належністю.

Особа, притягнута до адміністративної відповідальності, повинна виконувати ті чи інші обов'язки, покладені на неї постановою. Ухилення від добровільного виконання постанови про накладення адміністративного стягнення веде до необхідності застосування щодо правопорушника примусових заходів впливу.

Усі інші юридичні і фізичні особи, причетні до своєчасного і точного виконання постанови, зобов'язані сприяти органам, що виконують постанову, в її здійсненні.

Орган (посадова особа), який виніс постанову про накладення адміністративного стягнення, контролює виконання постанови (тобто додержання усіх вимог, строків і порядку).

Встановлюється час (з моменту винесення, якщо інше не встановлено законами України та КУпАП, адже постанова про накладення стягнень є актом управління і набуває чинності негайно), з якого необхідно виконувати постанову.

Встановлюється, хто саме повинен звернути постанову до виконання, постанова про накладення адміністративного стягнення звертається до виконання органом (посадовою особою), який виніс постанову.

Постанову про накладення адміністративного стягнення може бути оскаржено особою, щодо якої її винесено, а також потерпілим. Подання скарги зупиняє виконання постанови до розгляду скарги, те саме відбувається при принесенні прокурором протесту. Лише після розгляду скарги і протесту і винесення щодо нього рішення про залишення їх без задоволення постанови підлягає виконанню. Це не стосується двох випадків: 1) виконання постанов про застосування заходу стягнення у вигляді попередження; 2) накладення штрафу, що стягується на місці вчинення адміністративного правопорушення. Постанови в цих випадках виконуються.

Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи, копія постанови протягом трьох днів вручається або висилається особі, щодо якої її винесено.

Документи, що засвідчують виконання постанови про накладення адміністративного стягнення (копія квитанції про сплату штрафу, постанова про закінчення виконавчого провадження тощо), або інші матеріали, що зупиняють провадження в адміністративній справі, підшиваються до адміністративної справи.

Закони, які пом'якшують або скасовують відповідальність за адміністративні правопорушення, мають зворотну силу, тобто поширюються і на правопорушення, вчинені до видання цих законів. Скасувати акт, який встановлює відповідальність за адміністративне правопорушення, може орган, який його видав. Згідно з пунктом 22 статті 92 Конституції України діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них визначається виключно законами України, які в свою чергу видаються Верховною Радою України. Таким чином, при виданні Верховною Радою України акта скасування адміністративної відповідальності за певні правопорушення виконання постанови з цього правопорушення припиняється.

В адміністративному процесі діє загальний принцип індивідуалізації виконання покарання. Тобто нести відповідальність за правопорушення може лише особа, яка його вчинила. Звичайно, у випадку смерті особи, щодо якої розпочато провадження в справі, виконання постанови припиняється.

Рішення про припинення виконання постанови про накладення адміністративного стягнення приймається органом (посадовою особою), що відповідає за звернення постанови до виконання, тобто органом, який виніс постанову.

Давність виконання - це визначений термін, протягом якого потрібно здійснити усі дії, необхідні для реалізації останньої стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення, і після закінчення якого постанова про накладення адміністративного стягнення вже не підлягає виконанню.

Обов'язок звернення до виконання постанови лежить на органі (посадовій особі), що виніс постанову. Внаслідок безвідповідального ставлення до своїх обов'язків орган (посадова особа), що повинен звернути постанову до виконання, може пропустити перебіг строку і не звернути постанову до виконання. Такий строк складає три місяця. Цей термін починає відраховуватися з моменту винесення постанови.

Однак законодавством передбачено, що перебіг строку давності може зупинятися:

1) у випадку зупинення виконання постанови в зв'язку з поданням скарги або принесенням прокурором протесту (стаття 291 КУпАП);

2) у випадку зупинення виконання постанови у зв'язку з відстрочкою виконання постанови (стаття 301 КУпАП).

У першому випадку перебіг строку давності поновлюється після розгляду скарги або протесту, якщо скаргу і протест залишено без задоволення.

У другому випадку перебіг строку давності поновлюється після усунення усіх обставин, що ускладнюють виконання постанови про накладення адміністративного стягнення, але не пізніше ніж через місяць. Рішення щодо відстрочки виконання постанови приймає орган, який виносить постанову. З моменту, який зазначено в рішенні про відстрочку, і поновлюється перебіг строку давності.

У випадку, коли строк - три місяця - з дня винесення постанови пройшов, а постанова не була звернена до виконання, то усі дії виконавчого характеру припиняються і постанова вже не підлягає виконанню.

Орган, який виносить постанову про накладення адміністративного стягнення, є відповідальним за звернення

постанови до виконання. Зміст діяльності після звернення постанови до виконання становить: своєчасне направлення постанови органу-виконавцю. Під час здійснення цієї діяльності можуть виникати певні питання. Вони можуть стосуватися більш конкретного визначення термінів, строків, пояснень у тексті, якихось розбіжностей і т. д. У такому випадку до органу (посадової особи) мають право звернутися задля вирішення цих питань. Орган (посадова особа) зобов'язані їх вирішити.

Звертатися до органу (посадової особи) для вирішення питань можуть: особа, щодо якої накладено стягнення; потерпілий; орган, що виконує постанову; інші органи, які беруть участь у реалізації виконання постанови. При розгляді питань, зв'язаних з виконанням постанови може приймати участь особа, що звертається за роз'ясненням, або представник органу, що звертається за роз'ясненням.

Контроль є одним з найбільш поширених і дієвих способів забезпечення законності. Його сутність полягає в тому, що суб'єкт контролю здійснює облік і перевірку того, як контрольований об'єкт виконує покладені на нього завдання і реалізує свої функції.

Правильне і своєчасне виконання постанови про накладення адміністративного стягнення забезпечує досягнення мети адміністративного стягнення: виховання особи-правопорушника в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами. Тому орган, який виносить постанову про накладення адміністративного стягнення, контролює аби виконання постанови було правильним і своєчасним.

Такий контроль повинен відбуватися тільки у рамках законів, конкретних нормативних приписів, він повинен бути: систематичним і своєчасним, що значно підвищує його ефективність; об'єктивним і результативним, тобто повинен супроводжуватися конкретними заходами щодо усунення недоліків.

Контроль здійснюється шляхом перевірок, ведення документації щодо виконання постанови про накладення адміністративного стягнення. Перевіряється чи ознайомився правопорушник з постановою, чи своєчасно (протягом трьох днів)

йому надіслана копія, чи направлена постанова органа-виконавцю і т. д.

Контролювати правильність і своєчасність виконання постанови повинні також інші органи державної влади в порядку, встановленому законом. Це, наприклад, державна виконавча служба, яка покликана примусово стягнути штраф з правопорушника у разі його небажання добровільно це зробити.

Попередження застосовується як самостійна міра покарання за вчинення незначних адміністративних порушень, а також щодо осіб, які вперше вчинили проступок і до того ж мають добрі характеристики. Зміст попередження як міри адміністративного стягнення полягає в офіційному, від імені держави, осудженні протиправного діяння органом адміністративної юрисдикції й у попередженні правопорушника про неприпустимість таких дій надалі. Воно розраховано на виховний ефект і не зачіпає ні майнових, ні інших прав порушника.

Постанова про накладення адміністративного стягнення у вигляді попередження виконується органом (посадовою особою), який виніс постанову. Тобто орган (посадова особа), що виніс постанову, оголошує її порушнику.

На практиці виникають випадки, що під час закінчення розгляду справи і винесення постанови правопорушник відсутній. У такому випадку постанова виноситься під час відсутності порушника, а йому вручається або висилається копія постанови протягом трьох днів.

Штраф - це грошове стягнення, що накладається на громадян і посадових осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених КУПАП.

Більшості адміністративних правопорушень притаманний саме цей вид адміністративного стягнення. Він передбачається за вчинення адміністративного правопорушення як єдиний або альтернативний захід. Змістом його є завдання правопорушнику майнових витрат. Встановлюється строк сплати штрафу - це 15 днів з дня вручення порушнику постанови про накладення штрафу або 15 днів з дня повідомлення про залишення скарги або протесту без задоволення у випадку оскарження або опротестування постанови. Відрахування строку починається з наступного дня за днем вручення постанови. Штраф вноситься до установи Ощадбанку

України, за винятком штрафу, що стягується на місці вчинення правопорушення, якщо інше не встановлено законодавством України. Якщо правопорушення вчинила особа, віком від 16 до 18 років, і самостійного заробітку вона не має, то штраф стягується з батьків або осіб, які їх замінюють.

У випадку оскарження або опротестування постанови про накладення штрафу рішення щодо скарги або протесту є актом управління, тому підлягає виконанню негайно, тобто відразу направляється органу-виконавцю.

У випадку, коли протягом 15 денного строку правопорушник штраф не сплатив, здійснюється примусове виконання постанови. Це робиться шляхом надіслання постанови про накладення штрафу до відділу державної виконавчої служби: за місцем проживання порушника або за місцем його роботи.

Примусове виконання постанови здійснюється у порядку, визначеному законами України. Так, згідно із Законом України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року стягнення на заробітну плату (заробіток), пенсію, стипендію та інші доходи боржника звертається за відсутності у боржника коштів на рахунках у фінансових установах, відсутності чи недостатності майна боржника для повного покриття належних до стягнення сум, а також при виконанні рішень про стягнення періодичних платежів та стягнень на суму, що не перевищує двох мінімальних розмірів заробітної плати.

Відрахування із заробітної плати (заробітку), пенсії чи стипендії громадян проводить адміністрація підприємств, установ і організацій на підставі надісланих їм державним виконавцем виконавчих документів.

Якщо боржник змінить місце роботи або місце проживання чи навчання, підприємства, установи, організації, які отримали виконавчий документ, його повертають не пізніше як у 3-денний строк державному виконавцеві з відміткою про нове місце роботи, проживання чи навчання боржника, якщо воно відоме, а також повідомляють про проведені ними стягнення періодичних платежів за виконавчими документами. У разі неподання зазначених відомостей з неповажних причин винних у цьому посадових осіб може бути притягнуто до відповідальності, передбаченої законом.

Звернення стягнення на пенсії провадиться відповідно до законодавства про пенсії.

У загальному випадку стягнення відбувається шляхом опису майна і продажу. Також опис провадиться у випадку, коли є підстави вважати, що боржник може приховати майно.

Опис здійснюється у присутності повнолітнього члена сім'ї, а за відсутності такого - за участю представника виконкому органу місцевого самоврядування. За фактом опису складається акт відповідної форми. Реалізація описаного майна відбувається шляхом продажу.

При сплаті правопорушником штрафу, він зазначає відповідних нестатків та обмежень матеріального характеру, тобто досягається певна мета адміністративного стягнення та адміністративної відповідальності.

13. Адміністративна діяльність у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки

Забезпечення техногенної та пожежної безпеки є невід'ємною частиною державної діяльності щодо охорони життя та здоров'я людей, національного багатства і навколишнього природного середовища. Правовою основою діяльності в галузі пожежної безпеки є Конституція України, Кодекс цивільного захисту України та інші нормативно-правові акти, які регулюють відповідні відносини в окремих галузях суспільної діяльності.

Відповідно до чинного законодавства громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які перебувають на території України, зобов'язані: виконувати правила техногенної та пожежної безпеки, забезпечувати будівлі, які їм належать на праві особистої власності, первинними засобами гасіння пожеж і протипожежним інвентарем, виховувати у дітей обережність у поводженні з вогнем; повідомляти пожежну охорону про виникнення пожежі, надзвичайної ситуації та вживати заходів щодо її ліквідації, рятування людей і майна.

За порушення встановлених законодавством вимог техногенної та пожежної безпеки, створення перешкод для діяльності посадових осіб органів державного нагляду, невиконання їх приписів винні в цьому посадові особи, інші працівники підприємств, установ,

організацій та громадяни притягаються до відповідальності згідно з чинним законодавством.

Складати протокол у разі порушення посадовими особами підприємств, громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності та громадянами встановлених законодавством вимог пожежної безпеки (стаття 175 КУпАП), здійснення суб'єктом господарювання господарської діяльності без декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки (стаття 175² КУпАП) чи невиконання приписів та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку (стаття 188⁸ КУпАП), згідно зі статтею 255 КУпАП мають право уповноважені на те посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку. Працівники відомчої, місцевої пожежної охорони та члени добровільних пожежних дружин (команд), протипожежних об'єднань громадян мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 120, 175, 188⁸ КУпАП.

Уповноважені посадові особи ДСНС України мають право складати протокол у разі порушення законодавства про ринковий нагляд і загальну безпечність продукції (стаття 188³⁷ КУпАП).

Посадові особи органів державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки складають протокол про адміністративне правопорушення, передбачене статтями 164, 188¹⁶ КУпАП, і направляють його для розгляду в районні, районні в місті, міські, міськрайонні суди.

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) Головний державний інспектор України з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки та його заступники, головні державні інспектори з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та

Севастополі та їх заступники - штраф на громадян до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

1¹) старші державні інспектори України з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки - штраф на громадян до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) головні державні інспектори з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки в районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення - штраф на громадян до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) державні інспектори з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення - штраф на громадян до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Центральним органом у сфері залізничного транспорту є Державна адміністрація залізничного транспорту (Укрзалізниця). Стаття 224 Кодексу встановлює, що органи залізничного транспорту розглядають справи про такі адміністративні правопорушення: про порушення правил користування засобами цього транспорту, правил щодо охорони порядку та безпеки руху, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на залізничному транспорті, правил пожежної безпеки на залізничному транспорті (частина перша статті 120).

Частина друга цієї ж статті наводить перелік посадових осіб органів залізничного транспорту, які мають право розглядати справи про зазначені вище адміністративні правопорушення та накладати штрафи за результатами їх розгляду.

При цьому частина третя статті обмежує розмір штрафу, що може бути накладено начальниками пасажирських поїздів (механіками-бригадирами пасажирських поїздів), дорожніми майстрами, начальниками відділень команд (пожежних поїздів) відомчої воєнізованої охорони залізниць, метрополітенів. Це

означає, що у випадку, коли адміністративне правопорушення, справу за яким має право розглядати посадова особа органу залізничного транспорту, передбачає штраф, його можуть накладити посадові особи органів залізничного транспорту, визначені частиною другою цієї статті, за винятком начальників пасажирських поїздів (механіків- бригадирів пасажирських поїздів), дорожніх майстрів, начальників відділень команд (пожежних поїздів) відомчої воєнізованої охорони залізниць, метрополітенів.

Господарська діяльність - це будь-яка діяльність особи, спрямована на отримання доходу в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, у разі коли безпосередня участь такої особи в організації такої діяльності є регулярною, постійною та суттєвою. Безпосередня участь - це зазначена діяльність особи через свої постійні представництва, філіали, відділення, інші відокремлені підрозділи, а також через довірену особу, агента або будь-яку іншу особу.

Правопорушення статті 164, полягає у здійсненні діяльності, що містить ознаки підприємницької, без одержання ліцензії видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, або порушенні ліцензійних умов.

Відповідно до положень Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», ліцензія - це документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов. Ліцензіат — це суб'єкт господарювання, який одержав ліцензію на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Провадження господарської діяльності без одержання ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, чи здійснення таких видів господарської діяльності з порушенням умов ліцензування, а також надання суб'єктом господарювання до ДСНС України або адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки визначається як адміністративне правопорушення.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, указується конкретна суть порушення - провадження господарської діяльності без одержання ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, або здійснення господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення з порушенням умов ліцензування, або надання суб'єктом господарювання до ДСНС або адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки.

Складений протокол про адміністративне правопорушення, разом із повідомленням та матеріалами, що підтверджують учинення адміністративного правопорушення, у триденний строк надсилається до районного, районного в місті, міського, міськрайонного судів.

У складених протоколах про адміністративне правопорушення, а також відносно осіб віком від 16 до 18 років дата та час розгляду адміністративної справи не зазначаються (ставиться прочерк), а вказуються тільки найменування районного (районного у місті, міського, міськрайонного) суду та його адреса.

Достовірність інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам чинного законодавства, заявленої в декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, перевіряється під час планових (позапланових) перевірок суб'єктів господарювання.

Об'єктом правопорушення за статтею 175 є суспільні відносини у сфері забезпечення пожежної безпеки, під якою необхідно розуміти проведення організаційних, технічних та інших заходів, спрямованих на попередження пожеж, забезпечення безпеки людей, зниження можливих майнових втрат і зменшення негативних екологічних наслідків у разі їх виникнення, створення умов для швидкого виклику пожежних підрозділів та успішного гасіння пожеж.

Дане правопорушення, полягає у дотриманні встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, а також використанні пожежної техніки та засобів пожежогасіння не за призначенням.

Вимоги пожежної безпеки містяться у Кодексі цивільного захисту, Правилах пожежної безпеки в Україні та інших нормативних актах, які є обов'язковими для виконання всіма центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями (незалежно від виду їх діяльності та форм власності), посадовими особами та громадянами. Такі вимоги поширюється також на житлові будинки, що експлуатуються, будуються, реконструюються, технічно переоснащуються і розширюються, за винятком підземних споруд та транспортних засобів, вимоги до яких визначаються у спеціальних нормативних документах.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, указується, які саме порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки вчинила особа, яка притягається до адміністративної відповідальності.

При накладенні адміністративного стягнення за статтею 175² КУпАП вказується, коли і де, на підставі чого (договори оренди, свідоцтво про право власності тощо) розпочато роботу новоствореного підприємства чи використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим.

Посадові особи органів державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки можуть складати протокол за статтею 183 в разі завідомо неправдивого виклику пожежної охорони при встановленні особи, яка її викликала, та направляти його на розгляд адміністративних комісій при виконавчих органах міських, сільських і селищних рад або виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення за статтею 188⁸, указуються дати складання та вручення приписів або постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, номери невиконаних пунктів або запропонованих заходів, установлений строк виконання яких на момент перевірки минув. Також вказуються дата, до якої захід мав

бути виконаний, та дата виявлення такого порушення (невиконання) з посиланням на те, чи є це порушення (невиконання) триваючим.

Якщо строки виконання запропонованих заходів, зазначених у приписі (постанові), не минули, посадові особи підприємств до адміністративної відповідальності за їх невиконання не притягаються.

При накладенні адміністративного стягнення згідно зі статтею 188⁸ КУпАП зазначаються дата складання та вручення припису чи постанови посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, номери невиконаних пунктів або заходи, які не виконано в установленій строк, а також дата виявлення такого порушення (невиконання) з посиланням на те, чи є це порушення (невиконання) триваючим. Зазначається нормативний акт, який передбачає відповідальність за це адміністративне правопорушення.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188¹⁶ КУпАП, зазначається, які саме законні вимоги посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань цивільного захисту, нагляду та контролю за станом захисту територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, не виконано з обґрунтуванням відповідно до чинного законодавства. Якщо порушення призвели до виникнення аварії або надзвичайної ситуації техногенного характеру, сприяли її розвитку або перешкоджали ліквідації, це обов'язково зазначається в протоколі при викладенні суті порушення.

Метою здійснення ринкового нагляду є вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів з відповідним інформуванням про це громадськості щодо продукції, яка при її використанні за призначенням або за обґрунтовано передбачуваних умов і при належному встановленні та технічному обслуговуванні становить загрозу суспільним інтересам чи яка в інший спосіб не відповідає встановленим вимогам.

У протоколі про адміністративне правопорушення за статтею 188³⁷, зазначається хто, коли та які саме законні вимоги посадових

осіб ДСНС України та її територіальних органів як органів ринкового нагляду не виконано, чи яку інформацію, передбачену Законами України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» та «Про загальну безпечність нехарчової продукції», не надано, чи яку недостовірну інформацію надано, чи які створено перешкоди для виконання покладених на них обов'язків.

Сплата штрафу не звільняє виробника або розповсюджувача від відповідальності за шкоду, завдану споживачам (користувачам) продукції.

Виробник не несе адміністративної відповідальності, якщо доведе, що:

- 1) він не вводив відповідну продукцію в обіг;
- 2) з урахуванням усіх обставин відповідна продукція після введення її в обіг стала небезпечною внаслідок дій або бездіяльності інших осіб чи обставин непереборної сили;
- 3) відповідна продукція є небезпечною внаслідок додержання виробником вимог законодавства чи виконання обов'язкових для нього приписів органів державної влади;
- 4) виробник є виробником комплектувального виробу чи складової частини продукції, а продукція є небезпечною внаслідок конструкції готової продукції, до якої входить цей виріб чи складова частина, або інструкцій, наданих такому виробнику виробником готової продукції.

Розповсюджувач не несе відповідальності, встановленої статтею 15 Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції», якщо доведе, що:

- 1) продукція стала небезпечною внаслідок недодержання іншим розповсюджувачем умов її зберігання, за умови, що іншого розповсюджувача такої продукції може бути встановлено;
- 2) поставлена ним продукція відповідає встановленим вимогам щодо забезпечення безпечності продукції, однак, незважаючи на це, є небезпечною.

При вирішенні питання про притягнення особи до адміністративної відповідальності у вигляді попередження або штрафу уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і

техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, вносить постанову про накладення адміністративного стягнення.

Контрольні завдання на самопідготовку

1. Які особи не підлягають адміністративній відповідальності?
2. Основна мета адміністративного правопорушення?
3. Які стягнення можуть застосовуватись за вчинення адміністративних правопорушень?
4. Назвіть обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративні правопорушення?
5. Назвіть обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративні правопорушення?
6. За які правопорушення і, яка сума адміністративного штрафу накладається по статті 120 Кодексу України про адміністративні правопорушення?
7. За які правопорушення і, яка сума адміністративного штрафу накладається по статті 175 Кодексу України про адміністративні правопорушення?
8. За які правопорушення і, яка сума адміністративного штрафу накладається по статті 175² Кодексу України про адміністративні правопорушення?
9. За які правопорушення і, яка сума адміністративного штрафу накладається по статті 188⁸ Кодексу України про адміністративні правопорушення?
10. За які правопорушення і, яка сума адміністративного штрафу накладається по статті 188¹⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення?
11. За які правопорушення і, яка сума адміністративного штрафу накладається по статті 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення?
12. Яка інформація містить у протоколі про адміністративні правопорушення?
13. Яка інформація містить у постанові про адміністративні правопорушення?

14. Які права має особа, яка притягається до адміністративної відповідальності?
15. Який порядок розгляду справи про адміністративні правопорушення?
16. Які рішення можуть бути винесені при розгляді адміністративної справи?
17. Порядок подання та розгляду скарг на постанову про адміністративні правопорушення?
18. Які рішення можуть бути винесені при розгляді скарги на постанову про адміністративні правопорушення?
19. Який порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення в суді?
20. Порядок оскарження рішення постанови суду про адміністративні правопорушення?
21. Які рішення може винести апеляційний суд на скаргу чи протест, що подано на постанову суду про адміністративну відповідальність?
22. Який порядок та терміни виконання постанови про адміністративні правопорушення?
23. Які справи про адміністративні правопорушення розглядаються виключно судами?
24. Які питання необхідно вирішити посадовим особам центрального органу виконавчої влади з питань пожежної та техногенної безпеки при підготовці до розгляду справ про адміністративні правопорушення?
25. Які документи долучаються до протоколу при розгляді справи про адміністративні правопорушення?

Контрольні завдання для виконання практичних завдань.

1. Оформити протокол про адміністративне правопорушення за статтею 175 КУпАП.
2. Оформити постанову про адміністративне правопорушення за статтею 175 КУпАП.
3. Оформити протокол про адміністративне правопорушення за статтею 175² КУпАП.
4. Оформити постанову про адміністративне правопорушення за статтею 175² КУпАП.

5. Оформити протокол про адміністративне правопорушення за статтею 164 КУпАП.
6. Оформити протокол про адміністративне правопорушення за статтею 188⁸ КУпАП.
7. Оформити постанову про адміністративне правопорушення за статтею 188⁸ КУпАП.
8. Оформити протокол про адміністративне правопорушення за статтею 188¹⁶ КУпАП.
9. Оформити протокол про адміністративне правопорушення за статтею 188³⁷ КУпАП.
10. Оформити постанову про адміністративне правопорушення за статтею 188³⁷ КУпАП.

Додаток А. Основні положення КУпАП

Стаття 1. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення

Завданням Кодексу України про адміністративні правопорушення є охорона прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України, прав і законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного додержання Конституції і законів України, поваги до прав, честі і гідності інших громадян, до правил співжиття, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством.

{Стаття 1 в редакції Закону № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 7. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення

Ніхто не може бути підданий заходу впливу в зв'язку з адміністративним правопорушенням інакше як на підставах і в порядку, встановлених законом.

Провадження в справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі суворого додержання законності.

Застосування уповноваженими на те органами і посадовими особами заходів адміністративного впливу провадиться в межах їх компетенції, у точній відповідності з законом.

Додержання вимог закону при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення забезпечується систематичним контролем з боку вищестоящих органів і посадових осіб, правом оскарження, іншими встановленими законом способами.

Прокурор здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

{Стаття 7 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 1697-VII від 14.10.2014}

Стаття 8. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення

Особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, підлягає відповідальності на підставі закону, що діє під час і за місцем вчинення правопорушення.

Закони, які пом'якшують або скасовують відповідальність за адміністративні правопорушення, мають зворотну силу, тобто поширюються і на правопорушення, вчинені до видання цих законів. Закони, які встановлюють або посилюють відповідальність за адміністративні правопорушення, зворотної сили не мають.

Провадження в справах про адміністративні правопорушення ведеться на підставі закону, що діє під час і за місцем розгляду справи про правопорушення.

{Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 9. Поняття адміністративного правопорушення

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності.

{Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 12. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність

Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

Стаття 13. Відповідальність неповнолітніх

До осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу, передбачені статтею 24¹ цього Кодексу. У разі вчинення особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених 44, 51, 121-127,

частинами першою, другою і третьою статті 130, статтею 139, частиною другою статті 156, статтями 173, 173⁴, 174, 183¹, 185, 190-195 цього Кодексу, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах. З урахуванням характеру вчиненого правопорушення та особи правопорушника до зазначених осіб (за винятком осіб, які вчинили правопорушення, передбачені статтею 185) можуть бути застосовані заходи впливу, передбачені статтею 24¹ цього Кодексу.

{Стаття 13 із змінами, внесеними згідно з Указами ПБП № 316-11 від 29.05.85, № 7542-11 від 19.05.89, № 1369-12 від 29.07.91; Законами № 244/94-ВР від 15.11.94, № 64/95-ВР від 15.02.95, № 2899-IV від 22.09.2005, № 586-VI від 24.09.2008, № 2234-VIII від 07.12.2017, № 2657-VIII від 18.12.2018}

Стаття 14. Відповідальність посадових осіб

До адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото- і кінозйомки, відеозапису притягаються власники (співвласники) транспортних засобів.

За наявності обставин, які свідчать про вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, іншою особою, власник (співвласник) транспортного засобу може протягом десяти днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу повідомити про відповідні обставини (транспортний засіб знаходився у володінні чи користуванні іншої особи, вибув з його володіння внаслідок протиправних дій інших осіб тощо) орган (посадову особу), що виніс постанову про накладення адміністративного стягнення. На період з'ясування та перевірки цих обставин виконання постанови про накладення адміністративного стягнення зупиняється до моменту встановлення особи, яка вчинила це правопорушення.

{Кодекс доповнено статтею 14¹ згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

Стаття 16. Відповідальність іноземців і осіб без громадянства

Іноземці і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах з громадянами України. Питання про відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на території України іноземцями, які згідно з чинними законами та міжнародними договорами України користуються імунітетом від адміністративної юрисдикції України, вирішуються дипломатичним шляхом.

{Стаття 16 в редакції Закону № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 17. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність

Особа, яка діяла в стані крайньої необхідності, необхідної оборони або яка була в стані неосудності, не підлягає адміністративній відповідальності.

Стаття 18. Крайня необхідність

Не є адміністративним правопорушенням дія, яка хоч і передбачена цим Кодексом або іншими законами, що встановлюють відповідальність за адміністративні правопорушення, але вчинена в стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, яка загрожує державному або громадському порядку, власності, правам і свободам громадян, установленому порядку управління, якщо ця небезпека за даних обставин не могла бути усунута іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернена шкода.

{Стаття 18 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 20. Неосудність

Не підлягає адміністративній відповідальності особа, яка під час вчинення протиправної дії чи бездіяльності була в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії або керувати ними внаслідок хронічної душевної хвороби, тимчасового розладу душевної діяльності, слабоумства чи іншого хворобливого стану.

Стаття 22. Можливість звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення

При малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

Стаття 23. Мета адміністративного стягнення

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

{Стаття 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 24. Види адміністративних стягнень

За вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватись такі адміністративні стягнення:

- 1) попередження;
- 2) штраф;
- 2¹) штрафні бали;
- 3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;
- 4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;
- 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання);
позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- 5¹) громадські роботи;
- 6) виправні роботи;
- 6¹) суспільно корисні роботи;

- 7) адміністративний арешт;
- 8) арешт з утриманням на гауптвахті.

Законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень.

Законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок.

{Стаття 24 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 6347-11 від 03.08.88, Законами № 1255-12 від 25.06.91, № 2247-III від 18.01.2001, № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 1700-VII від 14.10.2014, № 158-VIII від 05.02.2015, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2234-VIII від 07.12.2017}

Стаття 24¹. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх

За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу:

- 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- 2) попередження;
- 3) догана або сувора догана;
- 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

{Кодекс доповнено статтею 24¹ згідно із Законом № 244/94-ВР від 15.11.94}

Стаття 26. Попередження

Попередження як захід адміністративного стягнення вноситься в письмовій формі. У передбачених законом випадках попередження фіксується іншим установленим способом.

{Стаття 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 27. Штраф

Штраф є грошовим стягненням, що накладається на громадян, посадових та юридичних осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірі, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

Штраф за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, може бути накладено на громадянина після використання ним балів, передбачених статтею 27¹ цього Кодексу.

{Стаття 27 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 2441-11 від 27.06.86, № 4134-11 від 12.06.87, № 6347-11 від 03.08.88, № 8918-11 від 07.03.90; в редакції Закону № 55/97-ВР від 07.02.97; із змінами, внесеними згідно із Законом № 596-VIII від 14.07.2015}

Стаття 33. Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення

Стягнення за адміністративне правопорушення накладається у межах, установлених цим Кодексом та іншими законами України.

При накладенні стягнення враховуються характер вчиненого правопорушення, особа порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, крім випадків накладення стягнення за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі зафіксовані в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису). Особливості накладення стягнення при розгляді справ без участі особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, та за порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), встановлюються статтями 279¹-279⁴ цього Кодексу.

{Стаття 33 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 34. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення

Обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:

- 1) щире розкаяння винного;
- 2) відвернення винним шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди;
- 3) вчинення правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин;
- 4) вчинення правопорушення неповнолітнім;
- 5) вчинення правопорушення вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року.

Законами України може бути передбачено й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Орган (посадова особа), який вирішує справу про адміністративне правопорушення, може визнати пом'якшуючими і обставини, не зазначені в законі.

{Стаття 34 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 35. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення

Обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення, визнаються:

- 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її;
- 2) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню; вчинення правопорушення особою, яка раніше вчинила кримінальне правопорушення;
- 3) втягнення неповнолітнього в правопорушення;
- 4) вчинення правопорушення групою осіб;
- 5) вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;
- 6) вчинення правопорушення в стані сп'яніння. Орган (посадова особа), який накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру адміністративного правопорушення може не визнати дану обставину обтяжуючою.

{Стаття 35 із змінами, внесеними згідно із Законом № 245-VII від 16.05.2013}

Стаття 36. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень

При вчиненні однією особою двох або більше адміністративних правопорушень адміністративне стягнення накладається за кожне правопорушення окремо.

Якщо особа вчинила кілька адміністративних правопорушень, справи про які одночасно розглядаються одним і тим же органом (посадовою особою), стягнення накладається в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з числа вчинених. До основного стягнення в цьому разі може бути приєднано одне з додаткових стягнень, передбачених статтями про відповідальність за будь-яке з вчинених правопорушень.

Стаття 38. Строки накладення адміністративного стягнення

Адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніш як через два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу підвідомчі суду (судді).

Якщо справи про адміністративні правопорушення відповідно до цього Кодексу чи інших законів підвідомчі суду (судді), стягнення може бути накладено не пізніш як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніш як через три місяці з дня його виявлення, крім справ про адміністративні правопорушення, зазначені у частинах третій і четвертій цієї статті.

Адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також правопорушень, передбачених статтями 164¹⁴, 212¹⁵, 212²¹ цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення.

Адміністративне стягнення за вчинення правопорушень, передбачених статтями 204¹ і 204² цього Кодексу, може бути накладено протягом трьох місяців з дня їх виявлення, але не пізніше року з дня їх вчинення, а у разі вчинення таких правопорушень іноземцями або особами без громадянства,

стосовно яких у встановленому законом порядку прийнято рішення про примусове повернення чи примусове видворення з України, - протягом часу, необхідного для їх виїзду з України, але не пізніше строку, визначеного законом для виїзду цих осіб з України чи забезпечення їх примусового видворення з України.

У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніш як через місяць з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження.

{Стаття 38 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 1508-VI від 11.06.2009, № 2808-VI від 21.12.2010; в редакції Закону № 3207-VI від 07.04.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 3681-VI від 08.07.2011, № 4652-VI від 13.04.2012, № 198-VIII від 12.02.2015, № 731-VIII від 08.10.2015, № 2293-VIII від 27.02.2018}

Стаття 39. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню

Якщо особа, піддана адміністративному стягненню, протягом року з дня закінчення виконання стягнення не вчинила нового адміністративного правопорушення, то ця особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню.

Стаття 40¹. Судовий збір

Судовий збір у провадженні по справі про адміністративне правопорушення у разі винесення судом (суддею) постанови про накладення адміністративного стягнення сплачується особою, на яку накладено таке стягнення.

Розмір і порядок сплати судового збору встановлюється законом.

{Главу 4 доповнено статтею 40¹ згідно із Законом № 590-VII від 19.09.2013}

Стаття 120. Порушення правил пожежної безпеки на залізничному, морському, річковому і повітряному транспорті

Порушення встановлених на залізничному, морському і річковому транспорті правил пожежної безпеки -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення встановлених на повітряному транспорті правил пожежної безпеки -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Стаття 120 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 3282-11 від 19.12.86, Законом № 55/97-ВР від 07.02.97}

Стаття 164. Порушення порядку провадження господарської діяльності

Провадження господарської діяльності без державної реєстрації як суб'єкта господарювання або без подання повідомлення про початок здійснення господарської діяльності, якщо обов'язковість подання такого повідомлення передбачена законом, або без отримання ліцензії на провадження виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, або у період зупинення дії ліцензії, у разі якщо законодавством не передбачені умови провадження ліцензійної діяльності у період зупинення дії ліцензії, або без одержання документа дозвільного характеру, якщо його одержання передбачене законом (крім випадків застосування принципу мовчазної згоди), -

тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знятої виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення, чи без такої.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме правопорушення, або пов'язані з отриманням доходу у великих розмірах, -

тягнуть за собою накладення штрафу від двох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з

конфіскацією виготовленої продукції, знярядь виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення.

Надання суб'єктом господарювання органу ліцензування, дозвільному органу або адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства -

тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Переміщення пального або спирту етилового транспортними засобами, не зазначеними у митних деклараціях при переміщенні пального або спирту етилового митною територією України прохідним транзитом або внутрішнім транзитом, визначеним підпунктом "а" пункту 2 частини другої статті 91 Митного кодексу України, або в акцизних накладних, зареєстрованих у Єдиному реєстрі акцизних накладних, складених на операції, при здійсненні яких переміщується пальне або спирт етиловий у таких транспортних засобах, або в заявках на переміщення пального або спирту етилового транспортними засобами, що не є акцизними складами пересувними, -

тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією пального або спирту етилового та транспортних засобів.

Зберігання та/або реалізація на митній території України пального або спирту етилового на акцизному складі, не зареєстрованому у системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового, -

тягнуть за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією пального або спирту етилового, транспортних засобів, ємностей та обладнання, що використовувалися для зберігання та/або реалізації такого пального або спирту етилового, грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення.

Порушення ліцензіатом встановленого законом строку повідомлення органу ліцензування про зміну відомостей,

зазначених у заяві та документах, що додавалися до заяви про отримання ліцензії, -

тягне за собою накладення штрафу від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання ліцензіатом розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Надання суб'єктом господарювання недостовірної або не в повному обсязі інформації у повідомленні про початок провадження господарської діяльності, необхідність подання якої встановлена законом для певного виду господарської діяльності, -

тягнуть за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення суб'єктом господарювання встановленого законом строку для подання повідомлення про зміну відомостей, зазначених у повідомленні про початок здійснення господарської діяльності, -

тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Отримання доходу у великих розмірах має місце, коли його сума у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

{Стаття 164 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 2444-11 від 27.06.86; Законами № 3888-12 від 28.01.94, № 55/97-ВР від 07.02.97, № 2342-III від 05.04.2001, № 1284-IV від 18.11.2003; в редакції Законів № 2322-IV від 12.01.2005, № 2806-IV від 06.09.2005; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3046-VI від 17.02.2011; в редакції Закону № 4025-VI від 15.11.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 721-VII від 16.01.2014 - втратив чинність на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014; із змінами, внесеними згідно із Законами № 767-VII від 23.02.2014, № 222-VIII від 02.03.2015, № 2628-VIII від 23.11.2018, № 102-IX від 18.09.2019, № 139-IX від 02.10.2019}

Стаття 175. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки

Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, а також використання пожежної техніки та засобів пожежогасіння не за призначенням -

тягне за собою попередження або накладення штрафу на громадян від 0,5 до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від двох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Стаття 175 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 3282-11 від 19.12.86, № 7542-11 від 19.05.89, Законом № 55/97-ВР від 07.02.97, в редакції Закону № 651/97-ВР від 19.11.97, із змінами, внесеними згідно із Законами № 1142-XIV від 08.10.99, № 1155-IV від 11.09.2003}

Стаття 175². Здійснення суб'єктом господарювання господарської діяльності без декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки

Початок роботи новоутворених підприємств або початок використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим, -

тягне за собою накладення штрафу на громадян - суб'єктів підприємницької діяльності і посадових осіб - від сорока до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Кодекс доповнено статтею 175² згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

Стаття 183. Завідомо неправдивий виклик спеціальних служб

Завідомо неправдивий виклик пожежної охорони, поліції, швидкої медичної допомоги або аварійних служб -

тягне за собою накладення штрафу від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188⁸. Невиконання приписів та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку

Невиконання приписів та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням

законодавства про пожежну і техногенну безпеку, або створення перешкод для їх діяльності -

тягне за собою попередження або накладення штрафу на громадян від 0,5 до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від двох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Кодекс доповнено статтею 188⁸ згідно із Законом № 651/97-ВР від 19.11.97, із змінами, внесеними згідно із Законами № 1142-XIV від 08.10.99, № 1155-IV від 11.09.2003, № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 188¹⁶. Невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань цивільного захисту, нагляду та контролю за станом захисту територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру

Невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань цивільного захисту, нагляду та контролю за станом захисту територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, щодо розроблення та реалізації заходів у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Те саме діяння, вчинене повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Кодекс доповнено статтею 188¹⁶ згідно із Законом № 666-IV від 03.04.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 188³⁷. Невиконання законних вимог посадових осіб органів ринкового нагляду та їх територіальних органів

Невиконання законних вимог посадових осіб органів ринкового нагляду та їх територіальних органів щодо проведення перевірки, ненадання їм передбаченої законодавством інформації

чи надання недостовірної інформації, створення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків -

тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Кодекс доповнено статтею 188³⁷ згідно із Законом № 2735-VI від 02.12.2010}

Стаття 223. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, здійсненням суб'єктом господарювання господарської діяльності без декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, невиконанням приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду (статті 120, 175, 175², 188⁸).

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) Головний державний інспектор України з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки та його заступники, головні державні інспектори з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі та їх заступники - штраф на громадян до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

1¹) старші державні інспектори України з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки - штраф на громадян до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) головні державні інспектори з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки в районах, районах у містах, містах обласного,

республіканського (Автономної Республіки Крим) значення - штраф на громадян до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) державні інспектори з нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення - штраф на громадян до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Стаття 223 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 3282-11 від 19.12.86, Законом № 55/97-ВР від 07.02.97, в редакції Закону № 651/97-ВР від 19.11.97; із змінами, внесеними згідно із Законами № 1155-IV від 11.09.2003, № 5404-VI від 02.10.2012, № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 224. Органи залізничного транспорту

Органи залізничного транспорту розглядають справи про такі адміністративні правопорушення: про порушення правил користування засобами цього транспорту, правил щодо охорони порядку та безпеки руху, правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на залізничному транспорті, правил пожежної безпеки на залізничному транспорті (статті 109, 110, частина перша статті 120, частина перша статті 133, частина перша статті 134, абзац другий статті 135, стаття 136).

Від імені органів залізничного транспорту розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

начальники станцій та їх заступники, начальники локомотивних (вагонних) депо, начальники пасажирських поїздів (механіки-бригадири пасажирських поїздів);

контролери-ревізори пасажирських поїздів, ревізори-інструктори пасажирських поїздів, ревізори по контролю доходів, дорожні майстри, начальники дистанцій колії, начальники дистанцій сигналізації та зв'язку;

начальник Управління відомчої воєнізованої охорони Укрзалізниці та його заступники, начальники служб (загонів) відомчої воєнізованої охорони залізниць та їх заступники, начальники відділів (секторів) Управління відомчої воєнізованої

охорони Укрзалізниці, начальники відділів (секторів) служби (загону) відомчої воєнізованої охорони залізниць та їх заступники, начальники команд (пожежних поїздів) відомчої воєнізованої охорони залізниць та їх заступники, старші інструктори та інструктори служб (загонів) відомчої воєнізованої охорони залізниць, начальники відділень команд (пожежних поїздів) відомчої воєнізованої охорони залізниць, метрополітенів, начальники груп воєнізованої охорони залізниць, старші в місці розташування станцій посадові особи відомчої воєнізованої охорони залізниць.

{Абзац п'ятий частини другої статті 224 виключено на підставі Закону № 352-ХІV від 23.12.98}

Розмір штрафу, що накладається начальниками пасажирських поїздів (механіками-бригадирами пасажирських поїздів), дорожніми майстрами, начальниками відділень команд (пожежних поїздів) відомчої воєнізованої охорони залізниць, метрополітенів, не може перевищувати двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

{Стаття 224 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 3282-ІІ від 19.12.86, Законами № 55/97-ВР від 07.02.97, № 352-ХІV від 23.12.98, № 2342-ІІІ від 05.04.2001, № 885-VI від 15.01.2009, № 2742-VI від 02.12.2010, № 5502-VI від 20.11.2012}

Стаття 244¹⁹. Органи ринкового нагляду

Органи ринкового нагляду розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про ринковий нагляд і загальну безпечність продукції (стаття 188-37).

Від імені органів ринкового нагляду розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

керівники центральних органів виконавчої влади, які здійснюють ринковий нагляд, та їх заступники;

керівники територіальних органів центральних органів виконавчої влади, які здійснюють ринковий нагляд, в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі та їх заступники.

{Кодекс доповнено статтею 244¹⁹ згідно із Законом № 2735-VI від 02.12.2010}

Стаття 245. Завдання провадження в справах про адміністративні правопорушення

Завданнями провадження в справах про адміністративні правопорушення є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності.

{Стаття 245 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 247. Обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення

Провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за таких обставин:

- 1) відсутність події і складу адміністративного правопорушення;
- 2) недосягнення особою на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку;
- 3) неосудність особи, яка вчинила протиправну дію чи бездіяльність;
- 4) вчинення дії особою в стані крайньої необхідності або необхідної оборони;
- 5) видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення;
- 6) скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність;
- 7) закінчення на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків, передбачених статтею 38 цього Кодексу;
- 8) наявність по тому самому факту щодо особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, постанови компетентного органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення, або нескасованої постанови про

закриття справи про адміністративне правопорушення, а також повідомлення про підозру особі у кримінальному провадженні по даному факту;

9) смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі.

{Стаття 247 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 4652-VI від 13.04.2012}

Стаття 249. Відкритий розгляд справи про адміністративне правопорушення

Справа про адміністративне правопорушення розглядається відкрито, крім справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), та випадків, коли це суперечить інтересам охорони державної таємниці.

З метою підвищення виховної і запобіжної ролі провадження в справах про адміністративні правопорушення такі справи можуть розглядатися безпосередньо в трудових колективах, за місцем навчання або проживання порушника.

{Стаття 249 із змінами, внесеними згідно із Законами № 1703-IV від 11.05.2004, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 250. Прокурорський нагляд за виконанням законів при провадженні в справах про адміністративні правопорушення

Прокурор, заступник прокурора, здійснюючи нагляд за додержанням і правильним застосуванням законів при провадженні в справах про адміністративне правопорушення має право: порушувати провадження в справі про адміністративне правопорушення; знайомитися з матеріалами справи; перевіряти законність дій органів (посадових осіб) при провадженні в справі; брати участь у розгляді справи; заявляти клопотання; давати висновки з питань, що виникають під час розгляду справи; перевіряти правильність застосування відповідними органами (посадовими особами) заходів впливу за адміністративні правопорушення; вносити подання, оскаржувати постанову і

рішення по скарзі в справі про адміністративне правопорушення, а також вчиняти інші передбачені законом дії.

При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 172⁴ - 172⁹⁻² цього Кодексу, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою.

{Стаття 250 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2857-12 від 15.12.92, № 3207-VI від 07.04.2011, № 5288-VI від 18.09.2012, № 221-VII від 18.04.2013, № 2059-VIII від 23.05.2017}

Стаття 251. Докази

Доказами в справі про адміністративне правопорушення, є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність даної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі або в режимі фотозйомки (відеозапису), які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху та паркування транспортних засобів, актом огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених статтею 255 цього Кодексу.

{Стаття 251 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 1369-12 від 29.07.91, № 1818-12 від 15.11.91; Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 596-VIII від 14.07.2015, № 1952-VIII від 16.03.2017, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 252. Оцінка доказів

Орган (посадова особа) оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю.

{Стаття 252 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 253. Передача матеріалів прокурору, органу досудового розслідування

Якщо при розгляді справи орган (посадова особа) прийде до висновку, що в порушенні є ознаки кримінального правопорушення, він передає матеріали прокурору або органу досудового розслідування.

{Стаття 253 із змінами, внесеними згідно із Законом № 762-IV від 15.05.2003; в редакції Закону № 4652-VI від 13.04.2012}

Стаття 254. Складення протоколу про адміністративне правопорушення

Про вчинення адміністративного правопорушення складається протокол уповноваженими на те посадовою особою або представником громадської організації чи органу громадської самодіяльності.

Протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту виявлення особи, яка вчинила правопорушення, у двох примірниках, один із яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Протокол не складається у випадках, передбачених статтею 258 цього Кодексу.

{Стаття 254 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 721-VII від 16.01.2014 - втратив чинність на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014; із змінами, внесеними згідно із Законами № 767-VII від 23.02.2014, № 2293-VIII від 27.02.2018}

Стаття 255. Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення

У справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статтях 218 - 221 цього Кодексу, протоколи про правопорушення мають право складати:

1) уповноважені на те посадові особи:

органів внутрішніх справ (Національної поліції) (частина перша статті 44, статті 44¹, 46¹, 46², 51, 51², 88¹, 89, 92, частина перша статті 106¹, стаття 106², частини четверта, сьома - дев'ята статті 121, частина четверта статті 122, статті 122², 122⁴, 122⁵, частини друга і третя статті 123, стаття 124, частина третя статті 126, частина четверта статті 127, статті 127¹, 130, частина третя статті 133, стаття 135¹, стаття 136 (про порушення на автомобільному транспорті), стаття 139, частина четверта статті 140, статті 148, 151, 152, 154, 155, 155² - 156², 159, 160, 162, 162³, частина перша статті 163¹⁷, статті 164 - 164¹¹, 164¹⁵, 164¹⁶, 165¹, 165², 166¹⁴ - 166¹⁸, 172⁴ - 172⁹, 172⁹⁻², 173 - 173², 173⁴, 174, стаття 175¹ (за винятком порушень, вчинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради), статті 176, 177, 178 - 181¹, 182 - 183¹, частини перша - третя, сьома статті 184, статті 184¹ - 185², 185⁴ - 185⁹, 186, 186¹, 186³, 186⁵ - 187, 188²⁸, 188⁴⁷, 189 - 195⁶, статті 204¹, 206¹, 212⁶, 212⁷, 212⁸, 212¹⁰, 212¹², 212¹³, 212¹⁴, 212¹⁹, 212²⁰);

органів державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки (статті 164, 183, 188¹⁶);

{Стаття 255 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 316-11 від 29.05.85, № 2010-11 від 03.04.86, № 2444-11 від 27.06.86, № 3282-11 від 19.12.86, № 3690-11 від 12.03.87, № 4134-11 від 12.06.87, № 4135-11 від 12.06.87, № 4452-11 від 21.08.87, № 4982-11 від 25.11.87, № 6347-11 від 03.08.88, № 7445-11 від 27.04.89, № 7542-11 від 19.05.89, № 8411-11 від 23.11.89, № 8710-11 від 19.01.90, № 8711-11 від 19.01.90, № 9082-11 від 20.04.90, № 9166-11 від 04.05.90, № 9280-11 від 14.05.90, № 647-12 від 18.01.91, № 661-12 від 28.01.91, № 1369-12 від 29.07.91, № 1413-12 від 09.08.91, № 1818-12 від 15.11.91; Законами № 1255-12 від 25.06.91, № 2354-12 від 15.05.92, № 2547-12 від 07.07.92, № 2704-12 від 16.10.92, № 2857-12 від 15.12.92, № 2977-12 від 03.02.93, № 2992-12 від 04.02.93, № 3039-12 від 03.03.93, № 3134-12 від 22.04.93, № 3176-12 від 04.05.93, № 3350-12 від 30.06.93, № 3582-12 від 11.11.93, № 3683-12 від 15.12.93, № 3785-12 від 23.12.93, № 3888-12 від 23.12.94, № 3890-12 від 28.01.94, № 4040-12 від 25.02.94, № 4044-12 від 25.02.94, № 155/94-ВР від 29.07.94, № 179/94-ВР від 22.09.94, № 209/94-ВР від 14.10.94, № 244/94-ВР від 15.11.94, № 8/95-ВР від 19.01.95, № 64/95-ВР від 15.02.95, № 75/95-ВР від

28.02.95, № 79/95-БП від 01.03.95, № 123/95-БП від 05.04.95, № 296/95-БП від 11.07.95, № 81/96-БП від 06.03.96, № 323/96-БП від 12.07.96, № 386/96-БП від 01.10.96, № 489/96-БП від 13.11.96, № 497/96-БП від 14.11.96, № 23/97-БП від 23.01.97, № 308/97-БП від 04.06.97, № 651/97-БП від 19.11.97, № 666/97-БП від 21.11.97, № 210/98-БП від 24.03.98, № 352-ХІV від 23.12.98, № 444-ХІV від 18.02.99, № 557-ХІV від 24.03.99, № 812-ХІV від 02.07.99, № 998-ХІV від 16.07.99, № 1080-ХІV від 21.09.99, № 1381-ХІV від 13.01.2000, № 1580-ІІІ від 23.03.2000, № 1685-ІІІ від 20.04.2000, № 1744-ІІІ від 18.05.2000, № 1986-ІІІ від 21.09.2000, № 2056-ІІІ від 19.10.2000, № 2247-ІІІ від 18.01.2001, в редакції Закону № 2342-ІІІ від 05.04.2001, із змінами, внесеними згідно із Законами № 2350-ІІІ від 05.04.2001, № 2359-ІІІ від 05.04.2001, № 2360-ІІІ від 05.04.2001, № 2362-ІІІ від 05.04.2001, № 2550-ІІІ від 21.06.2001, № 2703-ІІІ від 20.09.2001, № 2747-ІІІ від 04.10.2001, № 2787-ІІІ від 15.11.2001, № 2888-ІІІ від 13.12.2001, № 2953-ІІІ від 17.01.2002, № 3048-ІІІ від 07.02.2002, № 394-ІV від 26.12.2002, № 249-ІV від 28.11.2002 - набуває чинності 11.06.2003 року, № 429-ІV від 16.01.2003, № 548-ІV від 20.02.2003, № 662-ІV від 03.04.2003 - набуває чинності 01.08.2003 року, № 666-ІV від 03.04.2003, № 676-ІV від 03.04.2003, № 743-ІV від 15.05.2003, № 749-ІV від 15.05.2003, № 759-ІV від 15.05.2003, № 1107-ІV від 10.07.2003, № 1128-ІV від 11.07.2003, № 1284-ІV від 18.11.2003, № 1299-ІV від 20.11.2003, № 1410-ІV від 03.02.2004, № 1703-ІV від 11.05.2004, № 1805-ІV від 17.06.2004, № 2188-ІV від 18.11.2004, № 2322-ІV від 12.01.2005, № 2600-ІV від 31.05.2005, № 2598-ІV від 31.05.2005, № 2635-ІV від 02.06.2005, № 2806-ІV від 06.09.2005 № 2899-ІV від 22.09.2005, № 3078-ІV від 15.11.2005, № 3201-ІV від 15.12.2005, № 3349-ІV від 17.01.2006, № 3475-ІV від 23.02.2006, № 3504-ІV від 23.02.2006, № 424-V від 01.12.2006, № 577-V від 11.01.2007, № 622-V від 08.02.2007, № 695-V від 22.02.2007, № 956-V від 19.04.2007, № 1033-V від 17.05.2007, № 271-VI від 15.04.2008, № 586-VI від 24.09.2008, № 801-VI від 25.12.2008, № 885-VI від 15.01.2009, № 1180-VI від 19.03.2009, № 1254-VI від 14.04.2009, № 1386-VI від 21.05.2009, № 1508-VI від 11.06.2009, № 1825-VI від 21.01.2010, № 1827-VI від 21.01.2010, № 2181-VI від 13.05.2010, № 2258-VI від 18.05.2010, № 2299-VI від 01.06.2010, № 2374-VI від 29.06.2010, № 2430-VI від 06.07.2010, № 2453-VI від 07.07.2010, № 2479-VI від 09.07.2010, № 2511-VI від 09.09.2010, № 2518-VI від 09.09.2010, № 2558-VI від 23.09.2010, № 2677-VI від 04.11.2010, № 2735-VI від 02.12.2010, № 2808-VI від 21.12.2010, № 2947-VI від 13.01.2011, № 3045-VI від 17.02.2011, № 3161-VI від 17.03.2011, № 3163-VI від 17.03.2011, № 3207-VI від 07.04.2011, № 3261-VI від 21.04.2011, № 3384-VI від 19.05.2011, Кодексом № 3393-VI від 19.05.2011, Законами № 3454-VI від 02.06.2011, № 3521-VI від 16.06.2011, № 3565-VI від 05.07.2011, № 3610-VI від 07.07.2011, № 3720-VI від 08.09.2011, № 4025-VI від

15.11.2011, № 4220-VI від 22.12.2011, № 4319-VI від 12.01.2012, № 4444-VI від 23.02.2012, № 4452-VI від 23.02.2012, № 4652-VI від 13.04.2012, № 4950-VI від 07.06.2012, № 5076-VI від 05.07.2012, № 5284-VI від 18.09.2012, № 5411-VI від 02.10.2012, № 5456-VI від 16.10.2012, № 5459-VI від 16.10.2012, № 5460-VI від 16.10.2012, № 5461-VI від 16.10.2012, № 5462-VI від 16.10.2012, № 5463-VI від 16.10.2012, № 5496-VI від 20.11.2012, № 5502-VI від 20.11.2012, № 5518-VI від 06.12.2012, № 221-VII від 18.04.2013, № 383-VII від 03.07.2013, № 709-VII від 21.11.2013, № 721-VII від 16.01.2014 - втратив чинність на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014; із змінами, внесеними згідно із Законами № 767-VII від 23.02.2014; № 1261-VII від 13.05.2014, № 1283-VII від 29.05.2014, № 1314-VII від 05.06.2014, № 1600-VII від 22.07.2014, № 1602-VII від 22.07.2014, № 1648-VII від 14.08.2014, № 1697-VII від 14.10.2014, № 1700-VII від 14.10.2014, № 1701-VII від 14.10.2014, № 77-VIII від 28.12.2014, № 158-VIII від 05.02.2015, № 193-VIII від 12.02.2015, № 198-VIII від 12.02.2015, № 320-VIII від 09.04.2015, № 322-VIII від 09.04.2015, № 530-VIII від 17.06.2015, № 576-VIII від 02.07.2015, № 596-VIII від 14.07.2015, № 597-VIII від 14.07.2015, № 649-VIII від 17.07.2015, № 731-VIII від 08.10.2015, № 734-VIII від 03.11.2015, № 772-VIII від 10.11.2015, № 834-VIII від 26.11.2015, № 888-VIII від 10.12.2015, № 922-VIII від 25.12.2015 - щодо введення в дію зміни див. пункт 1 розділу IX Закону № 922-VIII від 25.12.2015; № 1379-VIII від 19.05.2016, № 1404-VIII від 02.06.2016, № 1540-VIII від 22.09.2016, № 1666-VIII від 06.10.2016, № 1727-VIII від 03.11.2016, № 1742-VIII від 15.11.2016, № 1774-VIII від 06.12.2016, № 1798-VIII від 21.12.2016, № 1952-VIII від 16.03.2017, № 1977-VIII від 23.03.2017, № 1982-VIII від 23.03.2017, № 2059-VIII від 23.05.2017, № 2081-VIII від 06.06.2017, № 2109-VIII від 22.06.2017, № 2118-VIII від 22.06.2017, № 2119-VIII від 22.06.2017, № 2120-VIII від 22.06.2017, № 2136-VIII від 13.07.2017, № 2234-VIII від 07.12.2017, № 2262-VIII від 21.12.2017, № 2293-VIII від 27.02.2018, № 2444-VIII від 22.05.2018, № 2473-VIII від 21.06.2018, № 2475-VIII від 03.07.2018, № 2505-VIII від 12.07.2018, № 2612-VIII від 08.11.2018, № 2628-VIII від 23.11.2018, № 2646-VIII від 06.12.2018, № 2657-VIII від 18.12.2018}

Стаття 256. Зміст протоколу про адміністративне правопорушення

У протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються: дата і місце його складення, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (у разі її виявлення); місце, час вчинення і суть адміністративного

правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи. Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі.

Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності; при наявності свідків і потерпілих протокол може бути підписано також і цими особами.

У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви свого відмовлення від його підписання.

При складенні протоколу особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються його права і обов'язки, передбачені статтею 268 цього Кодексу, про що робиться відмітка у протоколі.

{Стаття 256 із змінами, внесеними згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008, № 721-VII від 16.01.2014 - втратив чинність на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом № 767-VII від 23.02.2014}

Стаття 259. Доставка порушника

З метою складення протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості скласти його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, порушника може бути доставлено в поліцію, в підрозділ Військової служби правопорядку у Збройних Силах України чи до органу Державної прикордонної служби України, штабу громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, чи громадського пункту з охорони громадського порядку поліцейським, посадовою особою Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, військовослужбовцем чи працівником Державної прикордонної служби України або членом громадського формування з охорони

громадського порядку і державного кордону, а при порушенні законодавства про державну таємницю - до органів Служби безпеки України її співробітником. Доставлення порушника з числа кадрових співробітників розвідувального органу України при виконанні ним своїх службових обов'язків здійснюється тільки у присутності офіційного представника цього органу.

Доставлення порушника має бути проведено в можливо короткий строк.

Перебування доставленої особи у штабі громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону чи громадському пункті з охорони громадського порядку, приміщенні виконавчого органу сільської, селищної ради не може тривати більш як одну годину, якщо не встановлено інше.

У разі вчинення військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків правопорушень та в разі наявності обставин, зазначених у частині першій цієї статті, доставлення порушника уповноваженими на те посадовими особами здійснюється у підрозділі Військової служби правопорядку у Збройних Силах України.

У разі порушення іноземцем або особою без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України, якщо особу порушника неможливо встановити на місці вчинення порушення, уповноважені посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, його територіальних органів і підрозділів можуть доставляти таких осіб у приміщення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, його територіальних органів і підрозділів, до поліції, до пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, для встановлення особи порушника і з'ясування обставин правопорушення.

{Стаття 259 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 2010-12 від 03.04.86, Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 3048-III від 07.02.2002, № 662-IV від 03.04.2003 - набуває чинності 01.08.2003 року, № 743-IV від 15.05.2003, № 1703-IV від 11.05.2004, № 271-VI від 15.04.2008, № 2339-VI від 15.06.2010, № 2518-VI від 09.09.2010, № 3161-VI від 17.03.2011, № 1602-VII від 22.07.2014, № 596-VIII від 14.07.2015, № 1379-VIII від 19.05.2016}

Стаття 268. Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності

{Положення частини першої статті 268, за яким обмежується право на вільний вибір особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, як захисника своїх прав, крім адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи втратили чинність як такі, що є неконституційними на підставі Рішення Конституційного Суду № 13-рп/2000 від 16.11.2000}

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), встановлюються статтями 279¹-279⁴ цього Кодексу.

При розгляді справ про адміністративні правопорушення, передбачені частиною першою статті 44, статтями 51, 146, 160, 172⁴

- 172⁹, 173, 173², частиною третьою статті 178, статтями 185, 185¹, статтями 185⁷, 187 цього Кодексу, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду цю особу може бути органом внутрішніх справ (Національною поліцією) піддано приводу.

Законами України може бути передбачено й інші випадки, коли явка особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, в орган (до посадової особи), який вирішує справу, є обов'язковою.

{Стаття 268 із змінами, внесеними згідно з Указами ПБП № 316-11 від 29.05.85, № 4452-11 від 21.08.87, № 7445-11 від 27.04.89, № 8918-11 від 07.03.90, № 9166-11 від 04.05.90, № 647-12 від 18.01.91, Законами № 386/96-ВР від 01.10.96, № 2342-III від 05.04.2001, № 2635-IV від 02.06.2005, № 1508-VI від 11.06.2009, № 2453-VI від 07.07.2010, № 2808-VI від 21.12.2010, № 3207-VI від 07.04.2011, № 4025-VI від 15.11.2011, № 221-VII від 18.04.2013, № 187-VIII від 12.02.2015, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 271. Захисник

Положення частини першої статті 268, за яким обмежується право на вільний вибір особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, як захисника своїх прав, крім адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи втратили чинність як такі, що є неконституційними на підставі Рішення Конституційного Суду № 13-рп/2000 від 16.11.2000;

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до

адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), встановлюються статтями 279¹-279⁴ цього Кодексу.

При розгляді справ про адміністративні правопорушення, передбачені частиною першою статті 44, статтями 51, 146, 160, 172⁴ - 172⁹, 173, 173², частиною третьою статті 178, статтями 185, 185¹, статтями 185⁷, 187 цього Кодексу, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду цю особу може бути органом внутрішніх справ (Національною поліцією) піддано приводу.

Законами України може бути передбачено й інші випадки, коли явка особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, в орган (до посадової особи), який вирішує справу, є обов'язковою.

{Стаття 268 із змінами, внесеними згідно з Указами ПБВ № 316-11 від 29.05.85, № 4452-11 від 21.08.87, № 7445-11 від 27.04.89, № 8918-11 від 07.03.90, № 9166-11 від 04.05.90, № 647-12 від 18.01.91, Законами № 386/96-ВР від 01.10.96, № 2342-III від 05.04.2001, № 2635-IV від 02.06.2005, № 1508-VI від 11.06.2009, № 2453-VI від 07.07.2010, № 2808-VI від 21.12.2010, № 3207-VI від 07.04.2011, № 4025-VI від 15.11.2011, № 221-VII від 18.04.2013, № 187-VIII від 12.02.2015, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 272. Свідок

Як свідок у справі про адміністративне правопорушення може бути викликана кожна особа, про яку є дані, що їй відомі які-небудь обставини, що підлягають установленню по даній справі.

На виклик органу (посадової особи), у провадженні якого перебуває справа, свідок зобов'язаний з'явитися в зазначений час, дати правдиві пояснення, повідомити все відоме йому по справі і відповісти на поставлені запитання.

Стаття 274. Перекладач

Перекладач призначається органом (посадовою особою), в провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення.

Перекладач зобов'язаний з'явитися на виклик органу (посадової особи) і зробити повно й точно доручений йому переклад.

Стаття 276. Місце розгляду справи про адміністративне правопорушення

Справа про адміністративне правопорушення розглядається за місцем його вчинення.

{Офіційне тлумачення положення частини першої статті 276 див. в Рішенні Конституційного Суду № 5-рп/2015 від 26.05.2015}

{Стаття 276 із змінами, внесеними згідно з Указами ПБП № 316-11 від 29.05.85, № 1117-11 від 16.10.85, № 7542-11 від 19.05.89, № 1369-12 від 29.07.91, № 1818-12 від 15.11.91; Законами № 3785-12 від 23.12.93, № 244/94-ВР від 15.11.94, № 2029-III від 05.10.2000, № 2342-III від 05.04.2001, № 2350-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2293-VIII від 27.02.2018}

Стаття 277. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення

Справа про адміністративне правопорушення розглядається у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання органом (посадовою особою), правомочним розглядати справу, протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 42², частиною першою статті 44, статтями 44¹, 106¹, 106², 162, 172¹⁰ - 172²⁰, 173, 173¹, 173², 178, 185, частиною першою статті 185³, статтями 185⁷, 185¹⁰, 188²², 203 - 206¹, розглядаються протягом доби, статтями 146, 160, 185¹, 212⁷ - 212²⁰ - у триденний строк, статтями 46¹, 51, 166⁹, 176 і 188³⁴ - у п'ятиденний строк, статтями 101-103 цього Кодексу - у семиденний строк. Справи про адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою, третьою статті 122 (в частині порушення правил зупинки, стоянки), частинами першою і другою статті 152¹ цього Кодексу, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), розглядаються уповноваженою

особою невідкладно після виявлення правопорушення та отримання відомостей про суб'єкта цього правопорушення.

Законами України може бути передбачено й інші строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Строк розгляду адміністративних справ про адміністративні корупційні правопорушення зупиняється судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про адміністративне корупційне правопорушення, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрадженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

{Стаття 277 із змінами, внесеними згідно з Указами ПБП № 316-11 від 29.05.85, № 2010-11 від 03.04.86, № 4135-11 від 12.06.87, № 4452-11 від 21.08.87, № 6347-11 від 03.08.88, № 7445-11 від 27.04.89, № 8710-11 від 19.01.90, № 8711-11 від 19.01.90, № 8918-11 від 07.03.90, № 9082-11 від 20.04.90, № 9166-11 від 04.05.90, № 647-12 від 18.01.91, № 661-12 від 28.01.91; Законами № 3039-12 від 03.03.93, № 3890-12 від 28.01.94, № 64/95-ВР від 15.02.95, № 386/96-ВР від 01.10.96, № 2342-III від 05.04.2001, № 662-IV від 03.04.2003 - набуває чинності 01.08.2003 року, № 1299-IV від 20.11.2003, № 2635-IV від 02.06.2005, № 3078-IV від 15.11.2005, № 3504-IV від 23.02.2006, № 599-VI від 25.09.2008, № 1508-VI від 11.06.2009, № 2258-VI від 18.05.2010, № 2808-VI від 21.12.2010; в редакції Закону № 3207-VI від 07.04.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 4025-VI від 15.11.2011, № 1952-VIII від 16.03.2017, № 2262-VIII від 21.12.2017, № 2444-VIII від 22.05.2018}

Стаття 277². Повідомлення про розгляд справи

Повістка особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, вручається не пізніше як за три доби до дня розгляду справи в суді, в якій зазначаються дата і місце розгляду справи.

Інші особи, які беруть участь у провадженні по справі про адміністративні правопорушення, повідомляються про день розгляду справи в той же строк.

{Частина третю статті 277² виключено на підставі Закону № 767-VII від 23.02.2014}

{Кодекс доповнено статтею 277-2 згідно із Законом № 3207-VI від 07.04.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 721-VII від 16.01.2014 - втратив чинність на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом № 767-VII від 23.02.2014}

Стаття 278. Підготовка до розгляду справи про адміністративне правопорушення

Орган (посадова особа) при підготовці до розгляду справи про адміністративне правопорушення вирішує такі питання:

- 1) чи належить до його компетенції розгляд даної справи;
- 2) чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;
- 3) чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду;
- 4) чи витребувано необхідні додаткові матеріали;
- 5) чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката.

Стаття 280. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення

Орган (посадова особа) при розгляді справи про адміністративне правопорушення зобов'язаний з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Особливості розгляду справ про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису), встановлюються статтями 279-1-279-4 цього Кодексу.

{Стаття 280 із змінами, внесеними згідно з Указом ПБВ № 1117-11 від 16.10.85, Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 282. Пропозиції про усунення причин та умов, що сприяли вчиненню адміністративних правопорушень

Орган (посадова особа), який розглядає справу, встановивши причини та умови, що сприяли вчиненню адміністративного правопорушення, вносить у відповідний державний орган чи орган місцевого самоврядування, громадську організацію або посадовій особі пропозиції про вжиття заходів щодо усунення цих причин та умов. Про вжиті заходи протягом місяця з дня надходження пропозиції повинно бути повідомлено орган (посадову особу), який вніс пропозицію.

{Стаття 282 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 283. Зміст постанови по справі про адміністративне правопорушення

Розглянувши справу про адміністративне правопорушення, орган (посадова особа) виносить постанову по справі. Постанова виконавчого органу сільської, селищної, міської ради по справі про адміністративне правопорушення приймається у формі рішення.

Постанова повинна містити:

- найменування органу (прізвище, ім'я та по батькові, посада посадової особи), який виніс постанову;
- дату розгляду справи;
- відомості про особу, стосовно якої розглядається справа (прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження, місце проживання чи перебування;
- опис обставин, установлених під час розгляду справи;
- зазначення нормативного акта, що передбачає відповідальність за таке адміністративне правопорушення;
- прийняте у справі рішення.

Якщо при вирішенні питання про накладення стягнення за адміністративне правопорушення органами (посадовими особами), переліченими у пунктах 1-4 статті 213 цього Кодексу, одночасно вирішується питання про відшкодування винним майнової шкоди, то в постанові по справі зазначаються розмір шкоди, що підлягає стягненню, порядок і строк її відшкодування.

Постанова по справі повинна містити вирішення питання про вилучені речі і документи, а також вказівку про порядок і строк її оскарження.

Постанова суду (судді) про накладення адміністративного стягнення повинна містити положення про стягнення з особи, щодо якої її винесено, судового збору.

Постанова колегіального органу приймається простою більшістю голосів членів колегіального органу, присутніх на засіданні.

Постанова по справі про адміністративне правопорушення підписується посадовою особою, яка розглянула справу, а постанова колегіального органу - головоючим на засіданні і секретарем цього органу.

У випадках, передбачених законодавством України, про захід стягнення робиться відповідний запис на протоколі про адміністративне правопорушення або постанова оформляється іншим установленим способом.

{Стаття 283 із змінами, внесеними згідно із Законами № 244/94-ВР від 15.11.94, № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 590-VII від 19.09.2013, № 596-VIII від 14.07.2015, № 1404-VIII від 02.06.2016, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 284. Види постанов по справі про адміністративне правопорушення

По справі про адміністративне правопорушення, орган (посадова особа) виносить одну з таких постанов:

- 1) про накладення адміністративного стягнення;
- 2) про застосування заходів впливу, передбачених статтею 24-1 цього Кодексу;
- 3) про закриття справи.

Постанова про закриття справи виноситься при оголошенні усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд громадської організації чи трудового колективу або передачі їх прокурору, органу досудового розслідування, а також при наявності обставин, передбачених статтею 247 цього Кодексу.

{Стаття 284 із змінами, внесеними згідно з Указом ПВР № 1117-11 від 16.10.85; Законами № 244/94-ВР від 15.11.94, № 2342-III від 05.04.2001, № 762-IV від 15.05.2003, № 4652-VI від 13.04.2012}

Стаття 285. Оголошення постанови по справі про адміністративне правопорушення і вручення копії постанови

Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи. Копія постанови протягом трьох днів вручається або висилається особі, щодо якої її винесено.

Копія постанови в той же строк вручається або висилається потерпілому на його прохання.

Копія постанови вручається під розписку. У разі якщо копія постанови висилається, про це робиться відповідна відмітка у справі.

У випадках, передбачених статтею 258 цього Кодексу, копія постанови уповноваженої посадової особи у справі про адміністративне правопорушення вручається особі, щодо якої її винесено, на місці вчинення правопорушення.

{Стаття 285 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 1508-VI від 11.06.2009, № 2808-VI від 21.12.2010; в редакції Закону № 3207-VI від 07.04.2011; із змінами, внесеними згідно із Законами № 3720-VI від 08.09.2011, № 596-VIII від 14.07.2015, № 901-VIII від 23.12.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017, № 2475-VIII від 03.07.2018}

Стаття 287. Право оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення

Постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржено прокурором у випадках, передбачених частиною п'ятою статті 7 цього Кодексу, особою, щодо якої її винесено, а також потерпілим.

Постанова суду про накладення адміністративного стягнення може бути оскаржена в порядку, визначеному цим Кодексом.

{Стаття 287 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014, № 2147-VIII від 03.10.2017}

Стаття 288. Порядок оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення

Постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржено:

1) постанову адміністративної комісії - у виконавчий комітет (а у населених пунктах, де не створено виконавчих комітетів, - виконавчі органи, що виконують їх повноваження) відповідної ради або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд, у

порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, встановленими цим Кодексом;

2) рішення виконавчого комітету (а у населених пунктах, де не створено виконавчих комітетів, - виконавчих органів, що виконують їх повноваження) сільської, селищної, міської ради - у відповідну раду або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд, у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, встановленими цим Кодексом;

3) постанову іншого органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення, постанову по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі - у вищестоящий орган (вищестоящий посадовій особі) або в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суд, у порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, з особливостями, встановленими цим Кодексом.

Постанову про одночасне накладення основного і додаткового адміністративних стягнень може бути оскаржено за вибором особи, щодо якої її винесено, чи потерпілого в порядку, встановленому для оскарження основного або додаткового стягнення;

Скарга подається в орган (посадовій особі), який виніс постанову по справі про адміністративне правопорушення, якщо інше не встановлено законодавством України. Скарга, що надійшла, протягом трьох діб надсилається разом із справою органу (посадовій особі), правомочному відповідно до цієї статті її розглядати.

{Частина третю статті 288 виключено на підставі Закону № 1697-VII від 14.10.2014}

Особа, яка оскаржила постанову у справі про адміністративне правопорушення, звільняється від сплати державного мита.

{Стаття 288 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 2010-11 від 03.04.86, № 7542-11 від 19.05.89; Законами № 2857-12 від 15.12.92, № 244/94-ВР від 15.11.94, № 557-XIV від 24.03.99, № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 5288-VI від 18.09.2012, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 289. Строк оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення

Скаргу на постанову по справі про адміністративне правопорушення може бути подано протягом десяти днів з дня винесення постанови, а щодо постанов по справі про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, та/або про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), - протягом десяти днів з дня набрання постановою законної сили. В разі пропуску зазначеного строку з поважних причин цей строк за заявою особи, щодо якої винесено постанову, може бути поновлено органом (посадовою особою), правомочним розглядати скаргу.

Стаття 291. Зупинення виконання постанови в зв'язку з поданням скарги або принесенням протесту

Постанова адміністративного органу (посадової особи) у справі про адміністративне правопорушення набирає законної сили після закінчення строку оскарження цієї постанови, за винятком постанов про застосування стягнення, передбаченого статтею 26 цього Кодексу, постанов по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі зафіксованого в автоматичному режимі, про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксованого в режимі фотозйомки (відеозапису), а також у випадках накладення штрафу, що стягується на місці вчинення адміністративного правопорушення.

{Стаття 291 в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008; із змінами, внесеними згідно із Законами № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 292. Строк розгляду скарги на постанову по справі про адміністративне правопорушення

Скарга на постанову по справі про адміністративне правопорушення розглядається правомочними органами (посадовими особами) в десятиденний строк з дня її надходження, якщо інше не встановлено законами України.

{Стаття 292 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014}

Стаття 293. Розгляд скарги на постанову по справі про адміністративне правопорушення

Орган (посадова особа) при розгляді скарги на постанову по справі про адміністративне правопорушення перевіряє законність і обгрунтованість винесеної постанови і приймає одне з таких рішень:

- 1) залишає постанову без зміни, а скаргу без задоволення;
- 2) скасовує постанову і надсилає справу на новий розгляд;
- 3) скасовує постанову і закриває справу;
- 4) змінює захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, з тим, однак, щоб стягнення не було посилено.

Якщо буде встановлено, що постанову винесено органом (посадовою особою), неправомочним вирішувати цю справу, то така постанова скасовується і справа надсилається на розгляд компетентного органу (посадової особи).

{Стаття 293 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014}

Стаття 294. Набрання постановою судді у справі про адміністративне правопорушення законної сили та перегляд постанови

{Положення частини першої статті 294 втратили чинність, як такі, що є неконституційними, на підставі Рішення Конституційного Суду № 10-р/2018 від 23.11.2018}

Постанова судді у справах про адміністративне правопорушення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, за винятком постанов про застосування стягнення, передбаченого статтею 32 або 32¹ цього Кодексу.

Постанова судді у справі про адміністративне правопорушення може бути оскаржена протягом десяти днів з дня винесення постанови особою, яку притягнуто до адміністративної відповідальності, її законним представником, захисником, потерпілим, його представником, а також прокурором у випадках, передбачених частиною п'ятою статті 7 та частиною першою статті 287 цього Кодексу. Апеляційна скарга, подана після закінчення цього строку, повертається апеляційним судом особі, яка її подала,

якщо вона не заявляє клопотання про поновлення цього строку, а також якщо у поновленні строку відмовлено.

{Офіційне тлумачення положення частини другої статті 294 "стосовно оскарження в апеляційному порядку постанови судді у справі про адміністративне правопорушення" див. в Рішенні Конституційного Суду № 2-пн/2015 від 31.03.2015}

Апеляційна скарга подається до відповідного апеляційного суду через місцевий суд, який виніс постанову. Місцевий суд протягом трьох днів надсилає апеляційну скаргу разом із справою у відповідний апеляційний суд.

Апеляційний перегляд здійснюється суддею апеляційного суду протягом двадцяти днів з дня надходження справи до суду.

Апеляційний суд повідомляє про дату, час і місце судового засідання особу, яка подала скаргу, інших осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, не пізніше ніж за три дні до початку судового засідання.

Неявка в судові засідання особи, яка подала скаргу, інших осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення, не перешкоджає розгляду справи, крім випадків, коли є поважні причини неявки або в суду відсутня інформація про належне повідомлення цих осіб.

Апеляційний суд переглядає справу в межах апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права. Апеляційний суд може дослідити нові докази, які не досліджувалися раніше, якщо визнає обґрунтованим ненадання їх до місцевого суду або необґрунтованим відхилення їх місцевим судом.

За наслідками розгляду апеляційної скарги суд апеляційної інстанції має право:

- 1) залишити апеляційну скаргу без задоволення, а постанову без змін;
- 2) скасувати постанову та закрити провадження у справі;
- 3) скасувати постанову та прийняти нову постанову;
- 4) змінити постанову.

У разі зміни постанови в частині накладення стягнення, в межах, передбачених санкцією статті цього Кодексу, воно не може бути посилено.

Постанова апеляційного суду набирає законної сили негайно після її винесення, є остаточною й оскарженню не підлягає.

Після закінчення апеляційного провадження справа не пізніше ніж у п'ятиденний строк направляється до місцевого суду, який її розглядав.

{Стаття 294 із змінами, внесеними згідно з Указами ПБВ № 316-11 від 29.05.85, № 2444-11 від 27.06.86, № 4452-11 від 21.08.87, № 6347-11 від 03.08.88, № 6976-11 від 14.12.88, № 7445-11 від 27.04.89, № 8710-11 від 19.01.90, № 8711-11 від 19.01.90, № 8918-11 від 07.03.90, № 9082-11 від 20.04.90, № 9166-11 від 04.05.90, № 647-12 від 18.01.91, № 1413-12 від 09.08.91; Законами № 1255-12 від 25.06.91, № 3582-12 від 11.11.93, № 3888-12 від 28.01.94, № 179/94-БП від 22.09.94, № 244/94-БП від 15.11.94, № 8/95-БП від 19.01.95, № 123/95-БП від 05.04.95, № 210/95-БП від 02.06.95, № 386/96-БП від 01.10.96, № 666/97-БП від 21.11.97, № 352-XIV від 23.12.98, № 812-XIV від 02.07.99, № 998-XIV від 16.07.99, № 1080-XIV від 21.09.99, № 1381-XIV від 13.01.2000, № 1685-III від 20.04.2000, № 1744-III від 18.05.2000, № 1969-III від 21.09.2000, № 1986-III від 21.09.2000; № 2056-III від 19.10.2000, № 2247-III від 18.01.2001, № 2342-III від 05.04.2001, № 2350-III від 05.04.2001, № 2359-III від 05.04.2001, № 2550-III від 21.06.2001, № 2703-III від 20.09.2001, № 2747-III від 04.10.2001, № 2787-III від 15.11.2001, № 2953-III від 17.01.2002, № 249-IV від 28.11.2002 - набирає чинності 11.06.2003 року, № 548-IV від 20.02.2003, № 666-IV від 03.04.2003, № 676-IV від 03.04.2003, № 749-IV від 15.05.2003, № 759-IV від 15.05.2003, № 1122-IV від 11.07.2003, № 1128-IV від 11.07.2003, № 1299-IV від 20.11.2003, № 1703-IV від 11.05.2004, № 1745-IV від 03.06.2004, № 2188-IV від 18.11.2004, № 2247-IV від 16.12.2004, № 2322-IV від 12.01.2005, № 2635-IV від 02.06.2005, № 2806-IV від 06.09.2005, № 2899-IV від 22.09.2005, № 3078-IV від 15.11.2005, № 3201-IV від 15.12.2005, № 3336-IV від 12.01.2006, № 3504-IV від 23.02.2006, № 534-V від 22.12.2006, № 577-V від 11.01.2007, № 695-V від 22.02.2007, № 1033-V від 17.05.2007; в редакції Закону № 586-VI від 24.09.2008; із змінами, внесеними згідно із Законами № 2453-VI від 07.07.2010, № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014, № 1952-VIII від 16.03.2017, № 2147-VIII від 03.10.2017}

Стаття 295. Надіслання копії рішення по скарзі на постанову

Копія рішення по скарзі на постанову по справі про адміністративне правопорушення протягом трьох днів надсилається особі, щодо якої її винесено. В той же строк копія постанови надсилається потерпілому на його прохання.

{Частина другу статті 295 виключено на підставі Закону № 1697-VII від 14.10.2014}

Стаття 296. Наслідки скасування постанови із закриттям справи про адміністративне правопорушення

Скасування постанови із закриттям справи про адміністративне правопорушення тягне за собою повернення стягнених грошових сум, оплатно вилучених і конфіскованих предметів, а також скасування інших обмежень, зв'язаних з цією постановою. У разі неможливості повернення предмета повертається його вартість.

Відшкодування шкоди, заподіяної громадянину незаконним накладенням адміністративного стягнення у вигляді адміністративного арешту або виправних робіт, провадиться в порядку, встановленому законом.

{Стаття 296 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2342-III від 05.04.2001}

Стаття 297¹. Право на перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення

Заява про перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення може бути подана особою, на користь якої постановлено рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною.

Постанова по справі про адміністративне правопорушення може бути переглянута з підстави встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні судом справи про адміністративне правопорушення.

Стаття 297². Строк подання заяви про перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення

Заява про перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення може бути подана не пізніше одного місяця з дня, коли особі, на користь якої постановлено рішення міжнародної судової установи, юрисдикція якої визнана Україною, стало відомо про набуття цим рішенням статусу остаточного.

У разі пропущення строку для подання заяви з причин, визнаних поважними, він може бути поновлений за клопотанням особи, яка подала заяву. Заява про перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення повертається особі, яка її подала, якщо вона не порушує питання про поновлення цього строку, а також якщо у поновленні строку відмовлено.

Питання про поновлення строку для подання заяви про перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення або про повернення заяви особі, яка її подала, вирішується без повідомлення осіб, які беруть участь у провадженні у справі про адміністративне правопорушення.

Питання про поновлення строку для подання заяви про перегляд судового рішення або про залишення заяви без розгляду вирішується судом без виклику учасників судового провадження та за результатами розгляду постановляється відповідна ухвала.

{Стаття 297² із змінами, внесеними згідно із Законом № 192-VIII від 12.02.2015}

Стаття 298. Обов'язковість постанови про накладення адміністративного стягнення

Постанова про накладення адміністративного стягнення є обов'язковою для виконання державними і громадськими органами, підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами і громадянами.

Стаття 299. Звернення постанови до виконання

Постанова про накладення адміністративного стягнення підлягає виконанню з моменту її винесення, якщо інше не встановлено цим Кодексом та іншими законами України.

При оскарженні постанови про накладення адміністративного стягнення постанова підлягає виконанню після залишення скарги без задоволення, за винятком постанов про застосування заходу стягнення у вигляді попередження, а також у випадках накладення

штрафу, що стягується на місці вчинення адміністративного правопорушення.

Постанова про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу, крім постанов про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху, у тому числі зафіксовані в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксовані в режимі фотозйомки (відеозапису), підлягає примусовому виконанню після закінчення строку, встановленого частиною першою статті 307 цього Кодексу.

Постанова про накладення адміністративного стягнення звертається до виконання органом (посадовою особою), який виніс постанову.

{Стаття 299 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2262-VIII від 21.12.2017}

Стаття 300. Порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення

Постанова про накладення адміністративного стягнення виконується уповноваженим на те органом у порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законами України.

Орган Національної поліції забезпечує виконання постанови про адміністративний арешт у порядку, встановленому законами України.

У разі винесення кількох постанов про накладення адміністративних стягнень щодо однієї особи кожна постанова виконується окремо.

{Стаття 300 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 901-VIII від 23.12.2015}

Стаття 302. Припинення виконання постанови про накладення адміністративного стягнення

За наявності обставин, зазначених у пунктах 5, 6 і 9 статті 247 цього Кодексу, орган (посадова особа), який виніс постанову про накладення адміністративного стягнення, припиняє її виконання.

Стаття 303. Давність виконання постанов про накладення адміністративних стягнень

Не підлягає виконанню постанова про накладення адміністративного стягнення, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців з дня винесення. В разі оскарження постанови перебіг строку давності зупиняється до розгляду скарги. У разі відстрочки виконання постанови відповідно до статті 301 цього Кодексу перебіг строку давності зупиняється до закінчення строку відстрочки.

Законами України може бути встановлено й інші, більш тривалі строки для виконання постанов по справах про окремі види адміністративних правопорушень.

{Частина третю статті 303 виключено на підставі Закону № 2342-III від 05.04.2001}

{Стаття 303 із змінами, внесеними згідно із Законами № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014}

Стаття 304. Вирішення питань, зв'язаних з виконанням постанови

Питання, зв'язані з виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення, вирішуються органом (посадовою особою), який виніс постанову.

Стаття 305. Контроль за виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення

Контроль за правильним і своєчасним виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення здійснюється органом (посадовою особою), який виніс постанову, та іншими органами державної влади в порядку, встановленому законом.

{Стаття 305 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2056-III від 19.10.2000}

Стаття 306. Порядок виконання постанови про винесення попередження

Постанова про накладення адміністративного стягнення у вигляді попередження виконується органом (посадовою особою), який виніс постанову, шляхом оголошення постанови порушнику.

Якщо постанова про накладення адміністративного стягнення у вигляді попередження виноситься під час відсутності порушника, йому вручається копія постанови в порядку і строки, передбачені статтею 285 цього Кодексу.

При винесенні адміністративного стягнення у вигляді попередження на місці вчинення порушень, передбачених статтями 116, 116², 117 цього Кодексу, воно оформляється способом, встановленим відповідно Міністерством внутрішніх справ України або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на морському та річковому транспорті.

{Стаття 306 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 7542-11 від 19.05.89, Законами № 1369-12 від 29.07.91, № 1818-12 від 15.11.91, № 2342-III від 05.04.2001, № 586-VI від 24.09.2008, № 885-VI від 15.01.2009, № 5502-VI від 20.11.2012}

Стаття 307. Строки і порядок виконання постанови про накладення штрафу

Штраф має бути сплачений порушником не пізніш як через п'ятнадцять днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу, крім випадків, передбачених статтею 300-1 цього Кодексу, а в разі оскарження такої постанови - не пізніш як через п'ятнадцять днів з дня повідомлення про залишення скарги без задоволення.

У разі відсутності самостійного заробітку в осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративне правопорушення, штраф стягується з батьків або осіб, які їх замінюють.

Штраф, накладений за вчинення адміністративного правопорушення, вноситься порушником в установу банку України, за винятком штрафу, що стягується на місці вчинення правопорушення, якщо інше не встановлено законодавством України.

У разі несплати штрафу на місці вчинення адміністративного правопорушення документ, що підтверджує його сплату, або його копія не пізніше трьох робочих днів після закінчення строку, передбаченого частиною першою цієї статті, надсилається правопорушником до органу (посадовій особі), який виніс постанову про накладення цього штрафу.

{Стаття 307 із змінами, внесеними згідно з Указами ПВР № 7542-11 від 19.05.89, № 1369-12 від 29.07.91, № 1818-12 від 15.11.91; Законами № 244/94-ВР від 15.11.94, № 196/96-ВР від 15.05.96, № 586-VI від 24.09.2008, № 5288-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014, № 596-VIII від 14.07.2015, № 2293-VIII від 27.02.2018}

Стаття 308. Примусове виконання постанови про стягнення штрафу

У разі несплати правопорушником штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 цього Кодексу, постанова про накладення штрафу надсилається для примусового виконання до органу державної виконавчої служби за місцем проживання порушника, роботи або за місцезнаходженням його майна в порядку, встановленому законом.

У порядку примусового виконання постанови про стягнення штрафу за вчинення адміністративного правопорушення з правопорушника стягується:

- подвійний розмір штрафу, визначеного у відповідній статті цього Кодексу та зазначеного у постанові про стягнення штрафу;
- витрати на облік зазначених правопорушень. Розмір витрат на облік правопорушень визначається Кабінетом Міністрів України.

{Частина друга набирає чинності з 1 січня 2009 року щодо стягнення подвійного розміру штрафу при примусовому виконанні постанови у справі про адміністративне правопорушення згідно із Законом № 586-VI від 24.09.2008}

{Стаття 308 в редакції Закону № 2056-III від 19.10.2000; із змінами, внесеними згідно із Законами № 586-VI від 24.09.2008, № 3045-VI від 17.02.2011, № 1404-VIII від 02.06.2016}

Стаття 310. Закінчення провадження по виконанню постанови про накладення штрафу

Постанова про накладення штрафу, за якою стягнення штрафу проведено повністю, з відміткою про виконання повертається органіві (посадовій особі), який виніс постанову.

Додаток Б. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

27.07.2016 року № 725

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
22 серпня 2016 р.
за № 1162/29292**

Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України

{Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

Відповідно до пункту 34 частини другої статті 17 Кодексу цивільного захисту України, Кодексу України про адміністративні правопорушення та з метою вдосконалення системи контролю при здійсненні проваджень у справах про адміністративні правопорушення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Інструкцію з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 23 липня 2003 року № 251 «Про затвердження та введення в дію Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, Інформаційної картки про адміністративне правопорушення та Порядку заповнення Інформаційної картки про адміністративне правопорушення», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 23 жовтня 2003 року за № 966/8287 (із змінами).

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 21 жовтня 2003 року № 397 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення відповідно до статті 188¹⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2003 року за № 1017/8338.

4. Департаменту формування політики щодо підконтрольних Міністрові органів влади та моніторингу Міністерства внутрішніх справ України (Боднар В.Є.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Голову Державної служби України з надзвичайних ситуацій Чечоткіна М.О.

Міністр	А.Б. Аваков
ПОГОДЖЕНО: Голова Державної служби України з надзвичайних ситуацій	М. Чечоткін

	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства внутрішніх справ України 27.07.2016 № 725
	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22 серпня 2016 р. за № 1162/29292

ІНСТРУКЦІЯ

з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення

І. Загальні положення

1. Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, його територіальних органів (далі - посадові особи ДСНС) визначається законами України, Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП) та цією Інструкцією.

*{Пункт 1 розділу I із змінами, внесеними згідно з Наказом
Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}*

2. Ця Інструкція визначає порядок оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення під час документування адміністративних правопорушень, розгляду справ про адміністративні правопорушення, виконання постанов про

накладення адміністративних стягнень та розгляду скарг у справах про адміністративні правопорушення.

II. Порядок оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення під час документування адміністративних правопорушень

1. При вчиненні посадовими особами підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності (далі - підприємства), громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності та громадянами адміністративного правопорушення уповноваженими на те посадовими особами ДСНС складається протокол про адміністративне правопорушення (далі - протокол) (додаток 1).

Протокол складається у двох примірниках, один з яких підпис вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

2. Складати протокол у разі порушення посадовими особами підприємств, громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності та громадянами встановлених законодавством вимог пожежної безпеки (стаття 175 КУпАП), здійснення суб'єктом господарювання господарської діяльності без декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки (стаття 175² КУпАП) чи невиконання приписів та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку (стаття 188⁸ КУпАП), згідно зі статтею 255 КУпАП мають право складати протоколи на те посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку. Працівники відомчої, місцевої пожежної охорони та члени добровільних пожежних дружин (команд), протипожежних об'єднань громадян мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 120, 175, 188⁸ КУпАП.

Уповноважені посадові особи ДСНС мають право складати протокол у разі порушення законодавства про ринковий нагляд і загальну безпечність продукції (стаття 188³⁷ КУпАП).

{Пункт 2 розділу II доповнено новим абзацом другим згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

Посадові особи органів державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки складають протокол про адміністративне правопорушення, передбачене статтями 164, 188¹⁶ КУпАП, і направляють його для розгляду в районні, районні в місті, міські, міськрайонні суди в разі:

провадження господарської діяльності без одержання ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, чи здійснення таких видів господарської діяльності з порушенням умов ліцензування, а також надання суб'єктом господарювання до ДСНС або адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки (стаття 164 КУпАП);

невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань цивільного захисту, нагляду та контролю за станом захисту територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру (стаття 188¹⁶КУпАП).

Виключно судами розглядаються справи про адміністративні правопорушення, учинені особами віком від 16 до 18 років.

Посадові особи органів державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки можуть складати протокол і в разі завідомо неправдивого виклику пожежної охорони (стаття 183 КУпАП) при встановленні особи, яка її викликала, та направляти його на розгляд адміністративних комісій при виконавчих органах міських, сільських і селищних рад або виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад.

3. Усі реквізити протоколу заповнюються розбірливим почерком, державною мовою, ураховуючи вимоги чинного законодавства щодо державної мовної політики. Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до протоколу, а також унесення додаткових записів після підписання протоколу особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. У відповідних графах, які не заповнюються при

складанні протоколу, ставиться прочерк. У разі допущення порушень при оформленні протоколу його заповнений бланк вважається зіпсованим.

4. При складанні протоколу вказується стаття КУпАП, згідно з якою передбачена адміністративна відповідальність, а також зазначаються дата і місце його складання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (у разі її виявлення); місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за це правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є; пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи. Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі.

Зокрема, у протоколі зазначаються:

у пункті 8 - чи відповідає особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, за своїми службовими обов'язками за забезпечення виконання вимог законодавства у сфері пожежної та техногенної безпеки згідно зі статтею 14 КУпАП (посадові інструкції, накази про призначення відповідальних, плани усунення порушень з відміткою про ознайомлення особи тощо), з долученням до протоколу копій підтвердних документів;

у пункті 11 - інформація щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності впродовж року (за наявності).

При викладенні обставин правопорушення вказуються число, місяць, рік, час, місце (будинок, цех, дільниця тощо), повна назва та адреса об'єкта, де його вчинено, та суть правопорушення. Кожне правопорушення обґрунтовується відповідно до вимог чинного законодавства.

У разі якщо порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки призвели до виникнення пожежі, сприяли її розвитку або перешкоджали гасінню, про це обов'язково зазначається в протоколі при викладенні суті правопорушення.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 164 КУпАП, вказується конкретна суть порушення - провадження господарської діяльності без одержання ліцензії на провадження господарської діяльності з

надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, або здійснення господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення з порушенням умов ліцензування, або надання суб'єктом господарювання до ДСНС або адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки.

Достовірність інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам чинного законодавства, заявленої в декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, перевіряється під час планових (позапланових) перевірок суб'єктів господарювання.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 175 КУпАП, указується, які саме порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки вчинила особа, яка притягається до адміністративної відповідальності.

При складанні протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 175² КУпАП, указується суть правопорушення (початок роботи новоутворених підприємств або початок використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим).

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188⁸ КУпАП, указуються дата складання та вручення приписів або постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, номери невиконаних пунктів або запропонованих заходів, установлений строк виконання яких на момент перевірки минув. Також указуються дата, до якої захід мав бути виконаний, та дата виявлення такого порушення (невиконання) з посиланням на те, чи є це порушення (невиконання) триваючим.

Якщо строки виконання запропонованих заходів, зазначених у приписі (постанові), не минули, посадові особи підприємств до адміністративної відповідальності за їх невиконання не притягаються.

Під час складання протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188¹⁶ КУпАП, зазначається, які саме законні вимоги посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань цивільного захисту, нагляду та контролю за станом захисту територій від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, не виконано з обґрунтуванням відповідно до чинного законодавства. Якщо порушення призвели до виникнення аварії або надзвичайної ситуації техногенного характеру, сприяли її розвитку або перешкождали ліквідації, це обов'язково зазначається в протоколі при викладенні суті порушення.

При складанні протоколу про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188¹⁷ КУпАП, зазначається хто, коли та які саме законні вимоги посадових осіб ДСНС та її територіальних органів як органів ринкового нагляду не виконано, чи яку інформацію, передбачену Законами України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» та «Про загальну безпечність нехарчової продукції», не надано, чи яку недостовірну інформацію надано, чи які створено перешкоди для виконання покладених на них обов'язків.

{Пункт 4 розділу II доповнено новим абзацом чотирнадцятим згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

У протоколі вказуються обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну відповідальність.

Особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права та обов'язки, передбачені статтею 268 КУпАП, та зміст статті 63 Конституції України, а також повідомляється про час та місце розгляду адміністративної справи, про що робиться відмітка у протоколі. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу та пояснення по суті адміністративного правопорушення, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання.

Складений протокол про адміністративне правопорушення, передбачене статтями 164 та 188¹⁶ КУпАП, разом із повідомленням (додаток 2) та матеріалами, що підтверджують учинення адміністративного правопорушення, у триденний строк надсилається до районного, районного в місті, міського, міськрайонного судів.

У складених протоколах про адміністративне правопорушення, передбачене статтями 164 та 188¹⁶ КУпАП, а також відносно осіб віком від 16 до 18 років дата та час розгляду адміністративної справи не зазначаються (ставиться прочерк), а вказуються тільки найменування районного (районного у місті, міського, міськрайонного) суду та його адреса.

У разі якщо особа, стосовно якої складається протокол, не володіє українською мовою, протокол складається за участю перекладача.

Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. За наявності свідків і потерпілих протокол підписується також і цими особами. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу, у ньому робиться запис про це.

5. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, згідно зі статтею 63 Конституції України не несе відповідальності за відмову давати пояснення щодо себе, членів своєї сім'ї чи близьких родичів.

6. До протоколу долучаються інші матеріали про адміністративне правопорушення (пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, речові докази, рапорти посадових осіб ДСНС, а також інші документи та матеріали, що містять інформацію про правопорушення).

7. Якщо правопорушення вчинено кількома особами, протокол про адміністративне правопорушення складається на кожну особу окремо.

За невиконання одного й того самого пункту припису або постанови посадових осіб ДСНС до адміністративної відповідальності може бути притягнуто декілька посадових осіб підприємств, на яких покладено відповідальність за їх виконання.

III. Порядок оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення при розгляді справ про адміністративні правопорушення

1. Розгляд справ про адміністративні правопорушення здійснюють уповноважені посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, відповідно до статей 223 та 244¹⁹ КУпАП.

{Пункт 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

2. Проведення у справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю за обставин, визначених статтею 247 КУпАП.

3. Справа про адміністративне правопорушення розглядається за місцем його вчинення відповідно до статті 276 КУпАП у строки, визначені статтею 277 КУпАП.

4. Під час розгляду справи про адміністративне правопорушення особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються її права, передбачені частиною першою статті 268 КУпАП та статтями 55, 56, 59, 63 Конституції України.

5. Справа про адміністративне правопорушення відповідно до частини першої статті 268 КУпАП розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. За відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи, а також якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

6. Уповноважені посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, при підготовці до розгляду справи про

адміністративне правопорушення відповідно до статті 278 КУпАП вирішують такі питання:

чи належить до їх компетенції розгляд цієї справи;

чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;

чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду;

чи витребувано необхідні додаткові матеріали;

чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката.

{Пункт 6 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

7. Уповноважена посадова особа, яка розглядає справу про адміністративне правопорушення, відповідно до статті 280 КУпАП зобов'язана з'ясувати, чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна ця особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, чи заподіяно майнову шкоду, чи є підстави для передачі матеріалів про адміністративне правопорушення на розгляд громадської організації, трудового колективу, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

8. Розглянувши справу про адміністративне правопорушення, у тому числі оформлену працівниками відомчої, місцевої пожежної охорони, членами добровільних пожежних дружин (команд), уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, виносить одну з таких постанов:

про накладення адміністративного стягнення;

про закриття справи.

{Пункт 8 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

9. При вирішенні питання про притягнення особи до адміністративної відповідальності у вигляді попередження або

штрафу уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, виносить постанову про накладення адміністративного стягнення (далі - постанова) (додаток 3).

{Пункт 9 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

10. Бланк постанови заповнюється розбірливим почерком. Не допускаються закреслення чи виправлення відомостей, що заносяться до постанови, а також внесення додаткових записів після того, як постанову підписано особою, щодо якої її винесено. У разі допущення порушень при оформленні постанови її заповнений бланк вважається зіпсованим.

11. У постанові обов'язково зазначаються дата розгляду справи та населений пункт, у якому її винесено. Указуються посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена розглядати справу про адміністративне правопорушення, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка винесла постанову, серія, номер та дата складання протоколу про адміністративне правопорушення.

У розділі відомостей про особу, щодо якої розглядається справа, зазначаються її прізвище, ім'я та по батькові (без скорочень), дата, рік та місце народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків, адреса місця проживання, точна юридична назва й адреса установи, організації, підприємства, навчального закладу та посада особи.

У розділі «УСТАНОВИВ» зазначаються прізвище та ініціали особи, щодо якої розглядається справа, дата, час і місце вчинення правопорушення, повна назва та адреса об'єкта (суб'єкта господарювання), які саме порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки вчинено або який припис чи постанову посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, не виконано, чи розпочато роботу новоутвореного підприємства або використання суб'єктом господарювання об'єктів

нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим. Кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повної назви (допускається при посиланні на наступні пункти того самого нормативного акта указувати скорочену його назву (аббревіатуру) відповідно до реєстру нормативних актів з питань пожежної безпеки).

При накладенні адміністративного стягнення за статтею 175² КУпАП указується, коли і де, на підставі чого (договори оренди, свідоцтво про право власності тощо) розпочато роботу новоствореного підприємства чи використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим.

При накладенні адміністративного стягнення згідно зі статтею 188⁸ КУпАП зазначаються дата складання та вручення припису чи постанови посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, номери невиконаних пунктів або заходи, які не виконано в установленій строк, а також дата виявлення такого порушення (невиконання) з посиланням на те, чи є це порушення (невиконання) триваючим. Зазначається нормативний акт, який передбачає відповідальність за це адміністративне правопорушення.

При накладенні адміністративного стягнення за адміністративне правопорушення, передбачене статтею 188³⁷ КУпАП, зазначається інформація, передбачена абзацом чотирнадцятим пункту 4 розділу II цієї Інструкції.

{Пункт 11 розділу III доповнено новим абзацом шостим згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

У розділі «ПОСТАНОВИВ» посадова особа, яка розглядала матеріали справи, зазначає прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої виноситься постанова, та після установаження обставин,

що пом'якшують або обтяжують відповідальність за здійснене правопорушення, і причетності цієї особи до виконання службових обов'язків визначає вид адміністративного стягнення.

При накладенні адміністративного стягнення у вигляді штрафу зазначаються словами та цифрами його сума, назва установи банку, куди він сплачується, відповідний рахунок банку, а також подвійний розмір суми штрафу у випадку примусового стягнення штрафу органами державної виконавчої служби. У разі застосування такого виду адміністративного стягнення як попередження у відповідній графі постанови замість суми штрафу зазначається слово «попередження».

Постанова містить інформацію про порядок і строк її оскарження, дату набрання нею законної сили та строк пред'явлення її до виконання, а також відомості про її виконання.

Постанова підписується посадовою особою, яка її винесла, та засвідчується печаткою.

12. Постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи і долучається до справи про адміністративне правопорушення.

Копія постанови протягом трьох днів вручається або надсилається особі, щодо якої її винесено. Копія постанови вручається під підпис. У разі якщо копія постанови надсилається, про це робиться відповідна відмітка у справі.

Копія постанови в той самий строк вручається або надсилається потерпілому на його прохання.

13. Якщо особа вчинила кілька адміністративних правопорушень, справи про які одночасно розглядаються одним і тим самим органом (посадовою особою), стягнення накладається в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з числа вчинених. До основного стягнення в цьому разі може бути приєднано одне з додаткових стягнень, передбачених статтями про відповідальність за будь-яке з учинених правопорушень.

14. Особа, яка вчинила адміністративне правопорушення, крім посадової особи, звільняється від адміністративної відповідальності з передачею матеріалів на розгляд громадської організації або трудового колективу, якщо з урахуванням характеру вчиненого правопорушення і особи правопорушника до неї доцільно застосувати захід громадського впливу.

Крім того, можливе звільнення порушника від адміністративної відповідальності з оголошенням усного зауваження. Такі заходи впливу можуть бути застосовані до громадян та посадових осіб у разі вчинення ними малозначного адміністративного правопорушення.

З урахуванням характеру вчиненого правопорушення особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, її матеріального становища можливе застосування такого виду адміністративного стягнення як попередження.

Не можуть бути звільнені від адміністративної відповідальності посадові особи, які не виконали припису або постанови посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку, без поважних причин (при цьому до матеріалів справи обов'язково долучаються підтвердні матеріали) або порушили встановлені законодавством вимоги пожежної безпеки, що спричинило реальну загрозу життю та здоров'ю людей або призвело до виникнення пожежі.

15. У разі оголошення усного зауваження, передачі матеріалів на розгляд громадській організації чи трудовому колективу, а також за наявності обставин, передбачених статтею 247 КУпАП, виноситься постанова про закриття справи про адміністративне правопорушення (додаток 4).

16. У постанові про закриття справи про адміністративне правопорушення обов'язково зазначаються число, місяць і рік розгляду справи та населений пункт, у якому її винесено. Указуються посада, найменування територіального органу ДСНС, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи, яка винесла постанову.

У розділі відомостей про особу, щодо якої розглядається справа, зазначаються прізвище, ім'я та по батькові, адреса місця проживання, точна юридична назва і адреса установи, організації, підприємства чи суб'єкта господарювання, ким працює або де навчається. Указуються обставини, що виключають провадження у справі відповідно до статті 247 КУпАП, або інші обставини, що підтверджують малозначність вчиненого адміністративного правопорушення.

У розділі «ПОСТАНОВИВ» посадова особа, яка розглядала матеріали справи, зазначає прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої виноситься постанова, та після установаження обставин, що виключають провадження у справі, закриває її. У постанові про закриття справи про адміністративне правопорушення також може бути вказано одне з рішень, визначених статтями 21, 22 КУпАП.

Постанова про закриття справи про адміністративне правопорушення підписується посадовою особою, яка її винесла. Копія такої постанови протягом трьох днів вручається або надсилається особі, щодо якої її винесено (за винятком випадків смерті, недієздатності або неосудності особи).

17. При винесенні постанови щодо закриття справи про адміністративне правопорушення у зв'язку зі смертю особи, стосовно якої винесено постанову, до справи про адміністративне правопорушення долучається інформація про це з відповідного відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

При винесенні постанови стосовно закриття справи про адміністративне правопорушення у зв'язку з неосудністю особи, щодо якої складено протокол, до справи про адміністративне правопорушення долучається довідка з лікувального закладу про її хворобу.

18. Строки накладення адміністративного стягнення наведені в статті 38 КУпАП.

19. При розгляді справи про адміністративне правопорушення до протоколу долучаються матеріали, що підтверджують факт учинення адміністративного правопорушення та причетність до нього особи, яка притягається до адміністративної відповідальності (копії приписів, постанов, рапортів посадових осіб ДСНС; заяви, пояснення правопорушників та свідків правопорушення; посадові інструкції, накази про призначення відповідальних за пожежну безпеку, плани усунення порушень пожежної безпеки тощо). Кожен з таких документів має обов'язкові реквізити (дата, адреса, назва, підпис, штамп, печатка тощо), містить достовірну інформацію та відповідає вимогам законодавства. У разі розгляду справи за статтею 188³⁷ КУпАП у частині надання посадовим особам органу ринкового нагляду та його територіальних органів недостовірної інформації до протоколу долучаються копії документів, які містять недостовірну інформацію.

{Пункт 19 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

20. Уповноважена посадова особа центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку та здійснює державний ринковий нагляд у сфері своєї відповідальності, яка розглядає справу про адміністративне правопорушення, установивши причини та умови, що сприяли вчиненню адміністративного правопорушення, вносить відповідному державному органу чи органу місцевого самоврядування, громадській організації або посадовій особі пропозиції про вжиття заходів щодо усунення цих причин та умов. Про вжиті заходи протягом місяця з дня надходження пропозиції повинно бути повідомлено орган (посадову особу), який (яка) вніс (внесла) пропозицію.

{Пункт 20 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

IV. Оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення під час виконання постанов про накладення адміністративних стягнень

1. Штраф має бути сплачений порушником у строки відповідно до статті 307 КУпАП.

2. У разі несплати правопорушником штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП, постанова про накладення адміністративного стягнення надсилається листом (додаток 5) для примусового виконання до відділу державної виконавчої служби за місцем проживання порушника, роботи або за місцезнаходженням його майна в порядку, установленому законом.

3. Контроль за правильним і своєчасним виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення здійснюється посадовою особою, що винесла цю постанову.

4. Не підлягає виконанню постанова про накладення адміністративного стягнення, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців з дня її винесення. У разі оскарження постанови перебіг строку давності зупиняється до розгляду скарги.

Постанова у справі про адміністративне правопорушення набирає законної сили після закінчення строку оскарження цієї постанови, установленого статтею 289 КУпАП, за винятком постанов про застосування стягнення, передбаченого статтею 26 КУпАП.

5. Виконання постанови про накладення штрафу може бути припинено посадовою особою, яка її винесла, у випадках, наведених у статті 302 КУпАП.

6. Документи, що засвідчують виконання постанови про накладення адміністративного стягнення (копія квитанції про сплату штрафу, постанова про закінчення виконавчого провадження тощо), або інші матеріали, що зупиняють провадження в адміністративній справі, підшиваються до адміністративної справи.

V. Розгляд скарг у справах про адміністративні правопорушення

1. У разі незгоди з прийнятим рішенням у справі про адміністративне правопорушення особа, щодо якої її винесено, може подати скаргу до вищої посадової особи ДСНС або суду. Скарга подається протягом десяти днів від дня винесення постанови.

При оскарженні постанови вона підлягає виконанню після залишення скарги без задоволення.

Скарга на постанову розглядається в десятиденний строк від дня її надходження.

Скарга, що надійшла до органу (посадової особи), який виніс постанову у справі про адміністративне правопорушення, у триденний строк надсилається разом із справою до органу (посадовій особі), правомочного (правомочній) її розглядати.

Постанову уповноваженого органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення може бути скасовано або змінено керівником вищого органу відповідно до вимог чинного законодавства України.

2. Посадова особа ДСНС при розгляді скарги на постанову перевіряє дотримання вимог законодавства про адміністративні правопорушення і обґрунтованість її винесення та приймає одне з таких рішень:

залишає постанову без зміни, а скаргу без задоволення;
скасовує постанову і надсилає справу на новий розгляд;
скасовує постанову і закриває справу;

змінює захід стягнення в межах, передбачених нормативним актом про відповідальність за адміністративне правопорушення, але так, щоб стягнення не було посилено (додаток 6).

3. Копія рішення за скаргою протягом трьох днів надсилається особі, щодо якої його винесено.

4. Згідно зі статтею 296 КУпАП скасування постанови із закриттям справи про адміністративне правопорушення тягне за собою повернення стягнених грошових сум, що проводиться в порядку, встановленому законом.

VI. Діловодство у справах про адміністративні правопорушення

1. Бланки протоколів та постанов друкуються із зазначенням відповідних серії (додаток 7) та номера.

Серія протоколу та постанови складається з літеросполук, номер зазначається шестизначним цифровим показником та виконується високим способом друку фарбою синього (зеленого, червоного) кольору.

2. Організація забезпечення територіальних органів ДСНС бланками та журналами, передбаченими цією Інструкцією, покладається на керівників відповідних територіальних органів ДСНС.

3. Кількісний облік видачі бланків протоколів та постанов ведеться в територіальних органах ДСНС у журналі видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення та постанов про накладення адміністративного стягнення (додаток 8).

4. Складені протягом доби протоколи повинні бути зареєстровані в журналі обліку матеріалів про адміністративні правопорушення (додаток 9).

5. У територіальних органах ДСНС заповнення журналів видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення та постанов про накладення адміністративного стягнення і журналів обліку матеріалів про адміністративні правопорушення здійснюється посадовою особою, яка за своїми функціональними обов'язками є відповідальною за стан діловодства у справах про

адміністративні правопорушення. Журнали мають бути прошнуровані, пронумеровані та скріплені печаткою відповідного підрозділу.

6. За кожним випадком складання протоколу заводиться окрема справа про адміністративне правопорушення (додаток 10), вчинене посадовими особами підприємств, громадянами - суб'єктами підприємницької діяльності та громадянами, до якої долучаються матеріали, що підтверджують факт учинення адміністративного правопорушення та причетність особи до його вчинення (копії приписів, постанов, рапортів посадових осіб ДСНС; заяви, пояснення осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, та свідків правопорушення; посадові інструкції, накази про призначення відповідальних за пожежну та техногенну безпеку, плани усунення порушень тощо).

На титульному аркуші справи вказуються найменування територіального органу ДСНС, порядковий номер відповідно до журналу обліку матеріалів про адміністративні правопорушення, дати початку та закінчення у ній провадження.

7. Справи про адміністративні правопорушення відповідно до журналу обліку матеріалів про адміністративні правопорушення підшиваються до загальної справи за порядковими номерами і зберігаються в металевих сховищах відповідних підрозділів за місцем прийняття рішення у справі про адміністративне правопорушення протягом трьох років з дня накладення адміністративного стягнення. Підшиті до справи сторінки нумеруються.

VII. Контроль за станом дотримання вимог закону при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення

1. Відповідно до частини четвертої статті 7 КУпАП додержання вимог закону при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення забезпечується систематичним контролем вищих органів та посадових осіб.

2. Організація контролю за порядком здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення в ДСНС та її територіальних органах здійснюється їх безпосередніми керівниками або заступниками керівників, до повноважень яких

віднесено питання державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки.

3. Безпосередній контроль за дотриманням уповноваженими посадовими особами ДСНС законодавства під час здійснення проваджень у справах про адміністративні правопорушення покладається на керівників відповідних структурних підрозділів ДСНС та її територіальних органів.

**Перший заступник
Директора Департаменту
формування політики
щодо підконтрольних
Міністрові органів влади
та моніторингу МВС
України**

С.Є. Житняк

Додаток 1
до Інструкції з
оформлення матеріалів
про адміністративні
правопорушення
(пункт 1 розділу II)

ПРОТОКОЛ _____ № _____
(серія)
про адміністративне правопорушення
відповідно до статті _____ КУпАП

«__» _____ 20__ р. _____
(найменування населеного пункту)

Я, _____
(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена складати

_____ протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи або працівника

_____ відомчої, сільської пожежної охорони, члена добровільної пожежної дружини)
керуючись статтями 223, 244¹⁹, 254 - 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення, склав(ла) цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків _____
2. Число, місяць і рік народження _____
3. Громадянство _____
4. Місце проживання _____
5. Місце роботи (навчання) _____
6. Посада _____
7. Місячний зарібок _____
8. Чи є посадовою особою _____
9. Сімейний стан, кількість утриманців _____
10. Документ, що посвідчує особу _____
11. Чи притягався(лася) раніше до адміністративної відповідальності. Якщо притягався(лася), коли саме _____

«__» _____ 20__ р.

_____ (дата, час та місце учинення адміністративного правопорушення, суть адміністративного

правопорушення (кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повного найменування))

чим вчинив(ла) правопорушення, передбачене статтею ___ КУпАП.

12. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну відповідальність за адміністративне правопорушення

13. Факт правопорушення підтверджують свідки:

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

_____ (підпис)

14. Підпис особи, яка склала протокол _____

15. З протоколом ознайомлений(а) і мені роз'яснено мої права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, надавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача (у разі неволодіння мовою, якою ведеться провадження); оскаржити постанову по справі

_____ (підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

16. Справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто о ___ год. «__» _____ 20__ р.

в приміщенні _____,
розташованому за адресою _____
Підпис особи, яка ознайомена з місцем та часом розгляду справи

17. Пояснення та зауваження особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо суті порушення і змісту протоколу _____

За відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, відповідно до статті 63 Конституції України відповідальності не несе

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

18. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від пояснень або підписання протоколу про це робиться відповідний запис посадовою особою, яка склала протокол _____

19. Заяви, клопотання _____

20. Рішення органу, від імені якого складено протокол, за заявою, клопотанням _____

21. До протоколу долучається _____

22. Підпис посадової особи, яка склала протокол _____

23. Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про отримання примірника протоколу _____, дата отримання протоколу _____

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

Додаток 2
до Інструкції з оформлення
матеріалів про адміністративні
правопорушення
(пункт 4 розділу II)

(найменування територіального органу ДСНС
(фірмовий бланк або кутовий штамп))

(найменування районного, районного у

місті, міського, міжрайонного суду, адреса)

ПОВІДОМЛЕННЯ

Головним державним інспектором (заступником головного державного інспектора, державним інспектором) з нагляду у сфері пожежної та техногенної безпеки (потрібне підкреслити) _____

(найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена

складати протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

на громадянина(ку) _____,

(прізвище, ім'я та по батькові)

який (яка) проживає _____,

(адреса місця проживання)

який (яка) є _____

(посада, повна назва об'єкта (суб'єкта господарської діяльності) та його місцезнаходження)

складено протокол _____ № _____ від «__» _____ 20__ р.

(серія)

про адміністративне правопорушення відповідно до статті _____
Кодексу України про адміністративні правопорушення за

(указується конкретне порушення)

Згідно зі статтею 221 КУпАП прошу Вас розглянути справу про адміністративне правопорушення відносно _____ та притягнути його (її) до адміністративної відповідальності в порядку, передбаченому чинним законодавством.

Про час, місце, результати розгляду справи та орган державної виконавчої служби, якому направлено постанову на

виконання, у порядку, передбаченому статтею 278 КУпАП, прошу повідомити _____

(територіальний орган ДСНС та його адреса)

Додатки:

1. Протокол про адміністративне правопорушення.
2. Матеріали, що підтверджують учинення правопорушення.

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Відмітка про передачу справи про адміністративне правопорушення:

1. Справу про адміністративне правопорушення від «__» _____ 20__ р. № _____ передано до

(назва суду, вх. № та дата)

2. Справу направлено рекомендованим поштовим відправленням. Квитанція № _____ від «__» _____ 20__ р.

Додаток 3
до Інструкції з оформлення
матеріалів про адміністративні
правопорушення
(пункт 9 розділу III)

ПОСТАНОВА _____ № _____
(серія)
про накладення адміністративного стягнення

«__» _____ 20__ р. _____
(назва населеного пункту)

Я, _____
(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена виносити
_____ ,
постанову, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

розглянувши протокол: серія __, № _____, про адміністративне
правопорушення від «__» _____ 20__ р. і матеріали адміністративної
справи на громадянина(ку) _____,
(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження)

який (яка) проживає _____,
(адреса місця проживання чи перебування)

працює (навчається) _____
(назва та адреса установи, організації (суб'єкта господарювання), навчального закладу тощо)

на посаді _____,

УСТАНОВИВ:

Громадянин(ка) _____
(прізвище та ініціали особи, щодо якої розглядається справа,

_____ ,
реєстраційний номер облікової картки платника податків, число, місяць, рік,

_____ ,
час та місце вчинення адміністративного правопорушення,

_____ ,
обставини і суть адміністративного правопорушення)

чим учинив(ла) адміністративне правопорушення, передбачене статтею(ями) 120, 175, 175², 188⁸, 188³⁷ КУпАП (потрібно статтю підкреслити).

На підставі викладеного і керуючись статтями 223, 244¹⁹, 276 – 280 та 283 – 285 КУпАП

ПОСТАНОВИВ:

Притягнути громадянина(ку) _____
(прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої розглядається справа)

до адміністративної відповідальності у вигляді _____
(вид адміністративного стягнення)

_____ (сума штрафу словами та цифрами)

Штраф повинен бути сплачений згідно зі статтею 307 КУпАП протягом 15 днів з дня вручення (отримання) постанови за справою про адміністративне правопорушення в _____
(назва установи банку, відповідний рахунок)

З урахуванням частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП, та примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої служби стягнути з особи подвійний розмір штрафу в сумі _____ грн (_____).
(сума словами)

Постанова може бути пред'явлена до виконання в строк до _____

(дата)

Постанову може бути оскаржено протягом 10 днів із дня її винесення до вищого органу (вищої посадової особи) або до суду в порядку, передбаченому статтями 288, 289 КУпАП.

Відповідно до статті 291 КУпАП постанова набирає законної сили з _____ (після закінчення строку її оскарження).
(дата)

Підпис особи, яка винесла постанову _____
М. П.

Копію постанови особі, притягнутій до відповідальності, вручено особисто _____
(підпис особи, щодо якої розглядається справа, чи відмітка про надсилання постанови)

« ____ » _____ 20__ р.

Постанова виконана « ____ » _____ 20__ р.

(посада, П.І.Б. виконавця, номер документа)

{Додаток 3 в редакції Наказу Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

Додаток 4
до Інструкції з оформлення
матеріалів про адміністративні
правопорушення
(пункт 15 розділу III)

ПОСТАНОВА
про закриття справи про адміністративне правопорушення

« ____ » _____ 20__ р. _____
(назва населеного пункту)

Я, _____
(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена виносити

_____ ,
постанову, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

розглянув(ла) матеріали справи про адміністративне
правопорушення на громадянина(ку) _____
(прізвище, ім'я та по батькові, адреса місця проживання)

_____ ,
(найменування й адреса підприємства, установи, організації (суб'єкта господарювання),
ким працює або де навчається)

За матеріалами справи про адміністративне правопорушення
встановлено, що _____
(обставини, що виключають провадження у справі)

_____ .
На підставі викладеного та керуючись статтями 21, 22, 284,
247 КУпАП,

ПОСТАНОВИВ:

Справу про адміністративне правопорушення щодо
громадянина(ки) _____

_____ закрити.

(прізвище, ім'я та по батькові)

(інформація про оголошення усного зауваження, передачу матеріалів на розгляд громадській організації чи трудовому колективу,

наявність обставин, передбачених статтею 247 КУпАП)

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Підпис про отримання копії постанови _____
(підпис чи відмітка про направлення постанови)

Додаток 5
до Інструкції з оформлення
матеріалів про адміністративні
правопорушення
(пункт 2 розділу IV)

(найменування територіального органу ДСНС (фірмовий бланк або
кутовий штамп))

Відділ державної виконавчої
служби _____

(місто, район, район у місті)

_____ (адреса)

Постановою про накладення адміністративного стягнення
від «__» __ 20__ р. № __, винесеною _____,
(ким винесено постанову)
громадянин(ка) _____,
(прізвище, ім'я та по батькові)
який (яка) проживає за адресою: _____,
(адреса місця проживання)
працює (навчається) _____
(потрібне підкреслити) (місце роботи (навчання), адреса)

на посаді _____,
за порушення статей 120, 175, 175², 188⁸, 188³⁷ КУпАП (підкреслити
потрібні статті) оштрафований(а) на _____ грн.
(сума штрафу словами)

У зв'язку з тим, що громадянин(ка) _____
(прізвище, ініціали)

штраф у встановлений законодавством про адміністративні
правопорушення строк добровільно не сплатив(ла), прошу
відповідно до статті 308 КУпАП та Закону України «Про виконавче
провадження» відкрити виконавче провадження та утримати з
нього (неї) подвійний розмір штрафу в сумі _____ грн
(_____) і внести до державного бюджету на відповідний
(сума словами)

рахунок _____
(номер рахунку, назва установи банку)

Додаток: постанова на ___ арк. в 1 прим.

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

{Додаток 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства внутрішніх справ № 204 від 15.03.2018}

Додаток 6
до Інструкції з оформлення
матеріалів про адміністративні
правопорушення
(пункт 2 розділу V)

РІШЕННЯ
про розгляд скарги на постанову за справою про
адміністративне правопорушення

« ____ » _____ 20__ р.

_____ (назва населеного пункту)

Я, _____
(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена розглядати
_____ скаргу, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

розглянувши справу про адміністративне правопорушення

_____ (номер справи, стаття КУпАП)

на громадянина(ку) _____

_____ (прізвище, ініціали)

у зв'язку із скаргою _____,

_____ (від кого та коли надійшла)

УСТАНОВИВ:

Адміністративне стягнення на громадянина(ку) _____

_____ (прізвище та ініціали)

у вигляді _____

_____ (вид адміністративного стягнення)

накладене _____

_____ (посада, прізвище, ініціали)

за _____

_____ (суть порушення, мотиви скарги та результати розгляду)

На підставі вищевикладеного та керуючись статтею 293
КУпАП,

ВИРІШИВ:

Постанову про накладення адміністративного стягнення від «__»
____ 20__ р. №____, винесену _____,
(ким винесено постанову)

(прийняте рішення за скаргою)

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Додаток 7
до Інструкції з
оформлення матеріалів
про адміністративні
правопорушення
(пункт 1 розділу VI)

СЕРІЇ

**протоколів про адміністративне правопорушення,
встановлені для територіальних органів Державної
служби України з надзвичайних ситуацій**

№ з/п	Найменування регіонів	Серії
1	Автономна Республіка Крим	КР
2	Вінницька область	ВІ
3	Волинська область	ВН
4	Дніпропетровська область	ДН
5	Донецька область	ДО
6	Житомирська область	ЖИ
7	Закарпатська область	ЗА
8	Запорізька область	ЗП
9	Івано-Франківська область	ІФ
10	Київська область	КХ
11	місто Київ	КИ
12	Кіровоградська область	КД
13	Луганська область	ЛГ
14	Львівська область	ЛВ

15	Миколаївська область	МИ
16	Одеська область	ОД
17	Полтавська область	ПО
18	Рівненська область	РВ
19	місто Севастополь	СВ
20	Сумська область	СУ
21	Тернопільська область	ТЕ
22	Харківська область	ХА
23	Херсонська область	ХН
24	Хмельницька область	ХМ
25	Черкаська область	ЧК
26	Чернігівська область	ЧН
27	Чернівецька область	ЧВ

Додаток 8
до Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення
(пункт 3 розділу VI)

ЖУРНАЛ
видачі бланків протоколів про адміністративні правопорушення та постанов про
накладення адміністративного стягнення

(найменування територіального органу ДСНС)

Розпочато «__» _____ 20__ р.

Закінчено «__» _____ 20__ р.

№ з/п	Дата видачі бланків протоколів/ постанов	Кількість отриманих бланків	Вид бланка, серія та номер бланків протоколів/ постанов	Бланки протоколів/ постанов отримав (посада, прізвище, підпис)	Номер справи, до якої долучено протокол/ постанову	Відмітка про прийняття зіпсованих протоколів/ постанов (серія, номер, дата, посада, прізвище, підпис особи, яка їх прийняла)
1	2	3	4	5	6	7

Додаток 9
до Інструкції з оформлення матеріалів
про адміністративні правопорушення
(пункт 4 розділу VI)

ЖУРНАЛ
обліку матеріалів про адміністративні правопорушення

(найменування територіального органу ДСНС)

Розпочато «__» _____ 20__ р.

Закінчено «__» _____ 20__ р.

№ з/п	Дата реєстрації протоколу	Серія та номер складеного протоколу	Прізвище та ініціали посадової особи, яка склала протокол	Прізвище, ім'я та по батькові порушника. Найменування об'єкта (суб'єкта господарювання), його адреса та відомча належність	Дата вчинення правопорушення, за якою статтею притягується до адміністративної відповідальності	Прізвище та ініціали посадової особи, яка розглядала адмінсправу	
1	2	3	4	5	6	7	
Дата розгляду адмінсправи, прийняте рішення, серія та номер винесеної постанови	Дата направлення постанови на примусове виконання	Відмітка про виконання постанови, дата та № квитанції	Оскарження та рішення за скаргою	Результати розгляду справи судом			
8	9	10	11	повідомлення суду про розгляд справи (вих./вх. №, дата)	постанова		відмітка про повернення справи, причини
					дата винесення та №, ким винесена	прийняте рішення	
				12	13	14	15

Додаток 10
до Інструкції з оформлення
матеріалів про адміністративні
правопорушення
(пункт 6 розділу VI)

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

(найменування територіального органу ДСНС)

СПРАВА № _____
про адміністративне правопорушення
на гр. _____ за статтею _____
(прізвище, ініціали)

Кодексу України про адміністративні правопорушення

«__» _____ 20__ р.

Розпочато

«__» _____ 20__ р.

Закінчено

Додаток В. Примітка з оформлення протоколів та постанов

Примітка з оформлення протоколів та постанов – інструкцією з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, яка затверджена наказом МВС від 27.07.2016 р. № 725 «Про затвердження Інструкції та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України» передбачається:

- при заповненні бланка адміністративного протоколу, що «Кожне правопорушення обґрунтовується відповідно до вимог чинного законодавства», що передбачає повне посилання на нормативно-правовий акт, який було порушено;
- при заповненні бланка постанови, що «Кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повної назви (допускається при посиланні на наступні пункти того самого нормативного акта, указувати скорочену його назву (абревіатуру), відповідно до реєстру нормативних актів з питань пожежної безпеки)».

Розглянемо кожну з вимог по заповненню відповідних бланків окремо.

Адміністративний протокол.

Основною проблемою при складанні адміністративного протоколу є повне посилання на нормативно-правові акти порушення, які були встановлені при проведенні планової (позапланової) перевірки суб'єктів господарювання.

При встановленні невеликої кількості порушень нескладно вказати повне посилання на нормативні акти. Коли цих порушень багато, необхідно вказати декілька нормативних документів, які впливають на стан об'єкта і невиконання, яких може призвести до пожежі, або надзвичайної ситуації, виникають суттєві проблеми, як провести запис усіх нормативних актів у протоколі і не допустити будь-якої неточності, помарки. Особливо, коли невиконані заходи (виявлені порушення) підтверджуються декількома нормативними актами.

Спільного розуміння повного трактування нормативних документів на рівні будь-якого наказу, розпорядження чи листа немає. Давайте розглянемо декілька варіантів посилання на нормативно-правові акти, як їх можна записати у протоколі.

1. Не визначено категорії приміщення щодо вибухопожежної та пожежної небезпеки (абз.1. п.2.9. Розділу III. Загальні вимоги пожежної безпеки до утримання територій, будинків, приміщень, споруд, евакуаційних шляхів і виходів. Наказу МВС України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні»);
2. Не визначено категорії приміщення щодо вибухопожежної та пожежної небезпеки (абз.1. п.2.9. Розділу III. Наказу МВС України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні»);
3. В місцях розміщення вогнегасників не встановлені вказівні знаки у відповідності до ДСТУ ISO 6309:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір». Знаки не розміщені на видимих місцях на висоті 2-2,5 м від рівня підлоги як усередині, так і поза приміщеннями (абз.1. п.3.9. Розділу V. Вимоги до утримання технічних засобів протипожежного захисту Наказу МВС України від 30.12.2014 № 1417«Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні»). абз. 2. п.6. Розділ III. Організаційні заходи щодо забезпечення експлуатації вогнегасників наказу МВС України від 23.02.2018 року № 25 «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників»);
4. В місцях розміщення вогнегасників не встановлені вказівні знаки у відповідності до ДСТУ ISO 6309:2007 «Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір». Знаки не розміщені на видимих місцях на висоті 2-2,5 м від рівня підлоги як усередині, так і поза приміщеннями (абз.1. п.3.9. Розділу V. Наказу МВС України від 30.12.2014 № 1417«Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні»). абз. 2. п.6. Розділ III. МВС України від 23.02.2018 року № 25 «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників»);
5. На території підприємства не встановлено інформаційно-довідковий куток з питань цивільного захисту (пп.1. п.13. Постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013

року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»);

6. Не розроблено план основних заходів цивільного захисту на рік (п.4. статті 130. Планування діяльності єдиної державної системи цивільного захисту. Глава 30. Додаткові функції суб'єктів забезпечення цивільного захисту Розділ XI. Заключна частина. Кодексу цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI, Постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 року № 626);
7. Не розроблено план основних заходів цивільного захисту на рік (п.4. статті 130. Глава 30. Розділ XI. Кодексу цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI, Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 року № 626).

На нашу думку було б логічно законодавцю внести зміни у наказ і дозволити скорочення при повторенні одного і того ж нормативного акту. Як рекомендації можемо порадити провести запис нормативних актів, що порушуються повністю з подальшим їх скороченням. Скорочення теж можуть бути різними, тому пропонуємо такі прийняття, на нашу думку варіанти:

1. наказ МВС від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (далі - нак. МВС №1417 ППБУ);
2. наказ МВС від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (далі - ППБУ);
3. наказ МВС від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (далі - ППБУ - №1417);
4. Нормативний акт з пожежної безпеки А.01.001.2014 затверджений наказом МВС від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (далі – НАПБ А.01.001.2014);
5. Кодекс цивільного захисту України від 2.10.2012 року № 5403-VI (далі – КЦЗУ);
6. Кодекс цивільного захисту України від 2.10.2012 року (далі – КЦЗУ - № 5403-VI);

7. Закон України „Про об’єкти підвищеної небезпеки” від 18.01. 2001 року № 2245-III (далі – ЗУ № 2245-III);
8. Постанову Кабінету Міністрів України від 9.01.2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту») (далі – ПКМУ № 11);
9. Постанову Кабінету Міністрів України від 9.01.2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту») (далі – ПКМУ № 11 - 2014);

Варіантів скорочення може бути багато і різних, основною метою має бути їх доступність та (зрозумілість) для особи, на яку складається адміністративний протокол.

Постанова про накладення адміністративного стягнення.

При оформленні бланка постанови про адміністративні правопорушення при повторенні вимог одного і того ж нормативного акту з питань пожежної безпеки указувати його скорочену форму у відповідності до його реєстру.

При складанні (оформленні) припису за результатами перевірки вимоги нормативних актів з питань пожежної безпеки можуть дублюватись іншими нормативними актами, що не мають відповідного реєстру з питань пожежної безпеки і підтверджують виконання відповідних заходів. Чи можна проводити скорочення інших нормативних актів у такому випадку?

Наприклад, у приписі запропоновано - Організувати проходження навчання осіб, пов’язане з підвищеною пожежною небезпекою, (за програмою пожежно-технічного мінімуму). (пп.2. п.11. Постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»; аб.1. п. 15. Розділу II. Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки. Наказу МВС України від 30.12.2014 № 1417 «Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні). Виходячи з вимоги Інструкції можна скоротити вимоги ППБУ, а вимогу постанов Кабінету міністрів ні.

Ми думаємо, що при складанні адміністративного протоколу та постанови усі записи вимог нормативно-правових актів повинні максимально точно співпадати між собою та відповідним приписом, де вказано керівнику про їх усунення.

При накладенні адміністративного стягнення за статтею 175² КУпАП указується, коли і де, на підставі чого (договори оренди, свідоцтво про право власності тощо) розпочато роботу новоствореного підприємства чи використання суб'єктом господарювання об'єктів нерухомості без зареєстрованої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства у сфері пожежної безпеки, для яких подання такої декларації є обов'язковим.

Попередження необхідно застосовувати до осіб, яких тільки було призначено відповідальними за певні вимоги пожежної безпеки, неповнолітніх, престарілих та порушення вимог законодавства, що не містять загрози виникнення пожежі та є малозначимим порушенням. Застосування даного виду стягнення визначається та застосовується посадовою особою, яка має право розглядати адміністративні протоколи.

У додатках, що подаються нижче наводимо приклади складання адміністративних протоколів та постанов за різними статтями КУпАП.

Додаток Г. Взірець протоколу по статті 164

ПРОТОКОЛ ЛВ № 196 про адміністративне правопорушення відповідно до статті 164 КУпАП

"21" травня 2019р.

м. Львів
(найменування
населеного пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович,

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена складати протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи або працівника відомчої, сільської пожежної охорони, члена добровільної пожежної дружини) керуючись статтями 223, 244¹⁹, 254 - 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення, склав (ла) цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків Петраков Олександр Ярославович, № 33983725571 (не надав ідентифікаційний код)
 2. Число, місяць і рік народження 20.01.1979 року народження
 3. Громадянство громадянин України
 4. Місце проживання м. Львів, вул. Угорська, 11 кв. 31
 5. Місце роботи (навчання) ТЗОВ «Вогнезахист», м. Львів, вул. Полуботка, 4
 6. Посада директор (головний інженер, майстер, електрик і т. п.)
 7. Місячний заробіток 15 300
 8. Чи є посадовою особою так, посадова особа (не посадова особа)
 9. Сімейний стан, кількість утриманців одружений, одна дитина (дві, три дитини)
 10. Документ, що посвідчує особу паспорт КС 703714, виданий Га - лицьким РВ УМВСУ у Львівській області
 11. Чи притягався(лася) раніше до адміністративної відповідальності. Якщо притягався (лася), коли саме зі слів - не притягався (притягався)
- "21" травня 2019 р. о 11 годин 10 хвилин в приміщенні та на

території ТзОВ «Вогнезахист» за адресою м.Львів, вул. Полуботка,4
(дата, час та місце учинення адміністративного правопорушення, суть адміністративного правопорушення)

будучи посадовою особою порушив вимоги постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 852 «Деякі питання ліцензування господарської діяльності з надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення» (далі ПКМУ № 852), а саме:

(кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повного найменування))

- відсутній журнал обліку наданих послуг протипожежного призначення за встановленою формою (абз. 2. п. 8. ПКМУ № 852);

- не здійснюється зберігання в електронному вигляді документів, які склалися під час надання послуг та виконання робіт протипожежного призначення для ТзОВ «Магнолія» (п.1. абз. 1. п. 13. ПКМУ № 852);

- роботи з монтажу системи порошкового пожежогасіння у приміщення ПП «Оріон» виконано з порушенням вимог затвердженої проектної документації (абз. 1. п. 13. ПКМУ № 852);

- допустив до роботи керівника робіт із спостереження за системами протипожежного захисту особу без відповідної освіти за однією із спеціальностей у галузях знань “Цивільна безпека” (за спеціальностями “Цивільна безпека”, “Пожежна безпека”) (абз 1. п. 22. ПКМУ № 852);

чим вчинив (ла) правопорушення, передбачене статтею 164 КУпАП.

12. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну відповідальність за адміністративне правопорушення щире розкаяння винного ст. 34. ч.1. КУпАП (повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення ст. 35. ч.2. КУпАП).

13. Факт правопорушення підтверджують свідки:

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

14. Підпис особи, яка склала протокол (підпис)

15. З протоколом ознайомлений(а) і мені роз'яснено мої права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, надавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача (у разі неволодіння мовою, якою ведеться провадження); оскаржити постанову по справі (підпис)

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

16. Справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто -

Підпис особи, яка ознайомена з місцем та часом розгляду справи (підпис)

17. Пояснення та зауваження особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо суті порушення і змісту протоколу З порушеннями згідний. (підпис)

За відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, відповідно до статті 63 Конституції України відповідальності не несе (підпис)
(підпис особи, яка

притягається до адміністративної відповідальності)

18. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від пояснень або підписання протоколу про це робиться відповідний запис посадовою особою, яка склала протокол

19. Заяви, клопотання не поступали
20. Рішення органу, від імені якого складено протокол, за заявою, клопотанням -
21. До протоколу долучається -
22. Підпис посадової особи, яка склала протокол (підпис).
23. Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про отримання примірника протоколу (підпис), дата отримання протоколу 21 травня 2019 р.

Додаток Д. Взірець протоколу по статті 175

**ПРОТОКОЛ ЛВ № 103
про адміністративне правопорушення
відповідно до статті 175 КУпАП**

"22" січня 2019 р.

м. Львів
(найменування населеного
пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович,

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена складати протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи або працівника відомчої, сільської пожежної охорони, члена добровільної пожежної дружини)

керуючись статтями 223, 244¹⁹, 254 - 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення, склав (ла) цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків Максимчук Віталій Петрович, № 33009498571 (або не надав ідентифікаційний код)
2. Число, місяць і рік народження 24.06.1982 року народження
3. Громадянство громадянин України
4. Місце проживання м. Львів, вул. Городоцька, 104 кв. 64
5. Місце роботи (навчання) ТЗОВ «Омега плюс», м. Львів, вул. Зелена, 147
6. Посада заступника директор (головний інженер, майстра і т. п.)
7. Місячний зарібок 10 000
8. Чи є посадовою особою так, посадова особа (не посадова особа)
9. Сімейний стан, кількість утриманців одружений, одна дитина (не одружений)
10. Документ, що посвідчує особу паспорт КК 785904, виданий Галицьким РВУ МВС У у Львівській області
11. Чи притягався(лася) раніше до адміністративної відповідальності. Якщо притягався (лася), коли саме зі слів-не притягався (притягався)

"22" січня 2019 р. о 10 год. 00 хв. на території та в приміщеннях
(дата, час та місце учинення адміністративного правопорушення, суть адміністративного правопорушення)

ТзОВ «Омега плюс», м. Львів, вул. Зелена, 147, будучи посадовою особою (не будучи посадовою особою) відповідальним за пожежну безпеку порушив вимоги наказу МВС України від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (далі - нак. МВС №1417 ППБУ) та наказу МВС України від 23.02.2018 р. № 25 «Про затвердження Правил експлуатації та
(кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повного найменування)

типових норм належності вогнегасників» (далі – нак. МВС № 25 ПЕтаГННВ), а саме:

- працівників охорони не забезпечено списками посадових осіб об'єкта із зазначенням їх місць проживання, службових, домашніх (мобільних) телефонів (абз. 2. п. 10. Розділу II. нак. МВС №1417 ППБУ);
- світильники з лампами розжарювання у приміщеннях складів не закриті суцільним силікатним склом (абз. 8. п. 1.18. Розділу IV. нак. МВС №1417 ППБУ);
- приміщення фарбувальної камери не обладнано системою автоматичного пожежогасіння (п. 2.11. Розділ VII. нак. МВС №1417 ППБУ);
- приміщення з площею підлоги 20 м² з оргтехнікою та коморами не передбачено (забезпечено) по одному газовому вогнегаснику з величиною заряду вогнегасної речовини 3 кг і більше (абз. 2. п. 5. Розділу VI. нак. МВС № 25 ПЕтаГННВ);
- приміщення, у яких розміщено оргтехніку, не оснащені переносними газовими вогнегасниками з розрахунку один вогнегасник ВВК-1,4 чи ВВК-2, але не менше ніж один вогнегасник зазначених типів на приміщення (п. 6. Розділу VI. нак. МВС № 25 ПЕтаГННВ);
- усі приміщення і споруди не очищені від горючого сміття та відходів виробництва (п. 2.1. Розділу III. нак. МВС №1417 ППБУ).

чим вчинив (ла) правопорушення, передбачене статтею 175
КУпАП.

12. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну відповідальність за адміністративне правопорушення шире розкаяння винного ст. 34. ч.1. КУпАП (повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення ст. 35. ч.2. КУпАП).

13. Факт правопорушення підтверджують свідки: (за їх наявності)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

_____ (підпис)

14. Підпис особи, яка склала протокол (підпис)

15. З протоколом ознайомлений(а) і мені роз'яснено мої права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, надавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача (у разі не володіння мовою, якою ведеться провадження); оскаржити постанову по справі підпис

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

16. Справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто о 17 год. "22" січня 2019 р. в приміщенні Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області, розташованому за адресою м. Львів, вул. Вулецька, 11

Підпис особи, яка ознайомлена з місцем та часом розгляду справи (підпис)

17. Пояснення та зауваження особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо суті порушення і змісту протоколу з порушеннями згідний. (підпис)

За відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, відповідно до статті 63 Конституції України відповідальності не несе (підпис)
(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

18. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від пояснень або підписання протоколу про це робиться відповідний запис посадовою особою, яка склала протокол -

19. Заяви, клопотання не поступали (Лист-клопотання від керівництва ТзОВ «Омега плюс»).

20. Рішення органу, від імені якого складено протокол, за заявою, клопотанням - дане клопотання буде розглянуто при розгляді постанови про накладення адміністративного стягнення

21. До протоколу долучається – (за необхідності припис, наказ, посадова інструкція і т. п.)

22. Підпис посадової особи, яка склала протокол (підпис)

23. Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про отримання примірника протоколу (підпис), дата отримання протоколу 22 січня 2019 р.

Додаток Ж. Взірець постанови по статті 175

ПОСТАНОВА ЛВ № 103 про накладення адміністративного стягнення

«22» січня 2019 р.

м. Львів

(назва населеного пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена виносити, постанову, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

розглянувши протокол: серія ЛВ, № 103, про адміністративне правопорушення від «22» січня 2019 р. і матеріали адміністративної справи на громадянина (ку) Максимчука Віталія Петровича, 24.06.1982 року народження,

(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження)

який (яка) проживає м. Львів, вул. Городоцька, 104 кв. 64

(адреса місця проживання чи перебування)

працює (навчається) ТЗОВ «Омега плюс», м. Львів, вул. Зелена, 147

(назва та адреса установи, організації (суб'єкта господарювання), навчального закладу тощо)

на посаді заступника директора

УСТАНОВИВ:

Громадянин (ка) Максимчук В.П., № 33009498571, "22" січня 2019 р. о 10 год. 00 хв на території та в приміщеннях ТЗОВ «Омега плюс», м. Львів, вул. Зелений, 147, будучи посадовою особою відповідальним за пожежну безпеку порушив вимоги наказу МВС України від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (далі - нак. МВС №1417 ППБУ) та наказу МВС України від 23.02.2018 р. № 25 «Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників» (далі – нак. МВС № 25 ПЕтаТННВ), а саме:

- працівників охорони не забезпечив списками посадових осіб об'єкта із зазначенням їх місць проживання, службових, домашніх (мобільних) телефонів (абз.2. п. 10. Розділу II. нак.МВС №1417 ППБУ);

- світильники з лампами розжарювання у приміщеннях складів не закриті суцільним силікатним склом (абз. 8. п. 1.18. Розділу IV. нак. МВС №1417 ППБУ);
- приміщення фарбувальної камери не обладнано системою автоматичного пожежогасіння (п.2.11. Розділ VII. нак. МВС №1417 ППБУ);
- приміщення з площею підлоги 20 м² з оргтехнікою та коморами не передбачено (забезпечено) по одному газовому вогнегаснику з величиною заряду вогнегасної речовини 3 кг і більше (абз. 2. п.5. Розділу VI. нак. нак. МВС № 25 ПЕтаТННВ);
- приміщення, у яких розміщено оргтехніку, не оснащені переносними газовими вогнегасниками з розрахунку один вогнегасник ВВК-1,4 чи ВВК-2, але не менше ніж один вогнегасник зазначених типів на приміщення (п.6. Розділу VI. нак. МВС № 25 ПЕтаТННВ);
- усі приміщення і споруди не очищені від горючого сміття та відходів виробництва (п.2.1. Розділу III. нак. МВС №1417 ППБУ).

(прізвище та ініціали особи, щодо якої розглядається справа, реєстраційний номер облікової картки платника податків, число, місяць, рік, час та місце вчинення адміністративного правопорушення, обставини і суть адміністративного правопорушення)

чим учинив(ла) адміністративне правопорушення, передбачене статтею(ями) 120, 175, 175², 188⁸, 188³⁷ КУпАП (потрібну статтю підкреслити).

На підставі викладеного і керуючись статтями 223, 244¹⁹, 276 – 280 та 283 – 285 КУпАП

ПОСТАНОВИВ:

Притягнути громадянина (ку) Максимчука Віталія Петровича

(прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої розглядається справа)

до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу
(попередження)

(вид адміністративного стягнення)

34 грн. (тридцять чотири гривні), 102 грн. (сто дві гривні)

(сума штрафу словами та цифрами)

Штраф повинен бути сплачений згідно зі статтею 307 КУпАП протягом 15 днів з дня вручення (отримання) постанови за справою

про адміністративне правопорушення в ГУДКС у Л\о, р\р 7490486727, МФО378920, код платежу 8940760

(назва установи банку, відповідний рахунок)

З урахуванням частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП, та примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої служби стягнути з особи подвійний розмір штрафу в сумі 68 грн. (шістдесят вісім гривень) (204 грн. (двісті чотири гривні))

(сума словами)

Постанова може бути пред'явлена до виконання в строк до 22.04.2019 року

(дата)

Постанову може бути оскаржено протягом 10 днів із дня її винесення до вищого органу (вищої посадової особи) або до суду в порядку, передбаченому статтями 288, 289 КУпАП.

Відповідно до статті 291 КУпАП постанова набирає законної сили з 01.02.2019 року (після закінчення строку її оскарження).

(дата)

Підпис особи, яка винесла постанову _____ (підпис) _____

М. П.

Копію постанови особі, притягнутій до відповідальності, вручено особисто _____ (підпис) _____ «22» січня 2019 р.

(підпис особи, щодо якої розглядається справа, чи відмітка про надсилання постанови)

Постанова виконана «04» лютого 2019 р. дир. Максимчуком Віталієм Петровичом, квитанція № 203

(посада, П.І.Б. виконавця, номер документа)

Додаток 3. Взірець протоколу по статті 175²

ПРОТОКОЛ ЛВ № 141 про адміністративне правопорушення відповідно до статті 175² КУпАП

"01" лютого 2019 р.

м. Львів
(найменування населеного
пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС
України у Львівській області капітан служби цивільного захисту
Мисник Роман Миколайович,

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена складати протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи або працівника відомчої, сільської пожежної охорони, члена добровільної пожежної дружини) керуючись статтями 223, 244¹⁹, 254 - 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення, склав (ла) цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків Стефанчук Олександр Вадимович, № 33009556571 (або не надав ідентифікаційний код)

2. Число, місяць і рік народження 20.03.1989 року народження

3. Громадянство громадянин України

4. Місце проживання м. Львів, вул. Скельна, 2 кв. 4

5. Місце роботи (навчання) ТЗОВ «АвтоГаз», м. Львів, вул. Зелена, 254

6. Посада заступник директора (головний інженер, майстер, і т. п.)

7. Місячний заробіток 14 200

8. Чи є посадовою особою так, посадова особа (не посадова особа)

9. Сімейний стан, кількість утриманців одружений, одна дитина (дві, три дитини)

10. Документ, що посвідчує особу паспорт КК 890904, виданий Га - лицьким РВ УМВСУ у Львівській області

11. Чи притягався(лася) раніше до адміністративної відповідальності. Якщо притягався (лася), коли саме зі слів - не притягався (притягався)

"01" лютого 2019 р. о 12 год. 20 хв. на території та в приміщеннях
(дата, час та місце учинення адміністративного правопорушення, суть адміністративного

правопорушення)

ТзОВ «АвтоГаз», м. Львів, вул. Зелена, 254, будучи посадовою особою (не будучи посадовою особою) відповідальним за пожежну безпеку порушив вимоги Кодексу цивільного захисту України від 2
(кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повного найменування))

жовтня 2012 року № 5403-VI, а саме:

- розпочав діяльність новоутвореного підприємства без поданої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки та наявності позитивного висновку за результатами оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства (п. 2 статті 57. Глави 13. Забезпечення пожежної безпеки. Розділу V Запобігання надзвичайним ситуаціям Кодексу цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI).

чим вчинив (ла) правопорушення, передбачене статтею 175²
КУпАП.

12. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну відповідальність за адміністративне правопорушення щире розкаяння винного ст. 34. ч.1. КУпАП (повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення ст. 35. ч.2. КУпАП).

13. Факт правопорушення підтверджують свідки: (за їх наявності)

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

14. Підпис особи, яка склала протокол (підпис)

15. З протоколом ознайомлений(а) і мені роз'яснено мої права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, надавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача (у разі не володіння мовою, якою ведеться провадження); оскаржити постанову по справі підпис

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

16. Справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто о 17 год. 30 хв. "02" лютого 2019 р. в приміщенні Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області, розташованому за адресою м. Львів, вул. Вулецька, 11

Підпис особи, яка ознайомена з місцем та часом розгляду справи (підпис)

17. Пояснення та зауваження особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо суті порушення і змісту протоколу 3 порушеннями згідний. (підпис)

За відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, відповідно до статті 63 Конституції України відповідальності не несе (підпис)

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

18. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від пояснень або підписання протоколу про це

робиться відповідний запис посадовою особою, яка склала протокол -

19. Заяви, клопотання не поступали

20. Рішення органу, від імені якого складено протокол, за заявою, клопотанням -

21. До протоколу долучається – (за необхідності (припис, наказ, посадова інструкція і т. п.)

22. Підпис посадової особи, яка склала протокол (підпис)

23. Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про отримання примірника протоколу (підпис), дата отримання протоколу 01 лютого 2019 р.

Додаток К. Взірець постанови по статті 175²

ПОСТАНОВА ЛВ № 141 про накладення адміністративного стягнення

«02» лютого 2019 р.

м. Львів

(назва населеного пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена виносити, постанову, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

розглянувши протокол: серія ЛВ, № 141, про адміністративне правопорушення від «01» лютого 2019 р. і матеріали адміністративної справи на громадянина (ку) Стефанчука Олександра Вадимовича, 20.03.1989 року народження,

(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження)

який (яка) проживає м. Львів, вул. Скельна, 2 кв. 4

(адреса місця проживання чи перебування)

працює (навчається) ТЗОВ «АвтоГаз, м. Львів, вул. Зелена, 254

(назва та адреса установи, організації (суб'єкта господарювання), навчального закладу тощо)

на посаді заступника ирєктора

УСТАНОВИВ:

Громадянин (ка) Стефанчук О.В., № 33009556571, "01"лютого 2019 р. о 12 год. 20 хв на території та в приміщеннях ТЗОВ «АвтоГаз», м. Львів, вул. Зелений, 254, будучи посадовою особою відповідальним за пожежну безпеку порушив вимоги Кодексу цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI, а саме:

- розпочав діяльність новоутвореного підприємства без поданої декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки та наявності позитивного висновку за результатами оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства (п. 2. Статті 57. Глави 13. Забезпечення пожежної безпеки. Розділу V Запобігання надзвичайним

ситуаціям Кодексу цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403 VI).

(прізвище та ініціали особи, щодо якої розглядається справа, реєстраційний номер облікової картки платника податків, число, місяць, рік, час та місце вчинення адміністративного правопорушення, обставини і суть адміністративного правопорушення)

чим учинив(ла) адміністративне правопорушення, передбачене статтею(ями) 120, 175, 175², 188⁸, 188³⁷ КУпАП (потрібну статтю підкреслити).

На підставі викладеного і керуючись статтями 223, 244¹⁹, 276 – 280 та 283 – 285 КУпАП

ПОСТАНОВИВ:

Притягнути громадянина (ку) Стефанчука Олександра Вадимовича

(прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої розглядається справа)

до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу

(вид адміністративного стягнення)

680 грн. (шістсот вісімдесят гривень) (1700 грн. (тисячу сімсот гривень)

(сума штрафу словами та цифрами)

Штраф повинен бути сплачений згідно зі статтею 307 КУпАП протягом 15 днів з дня вручення (отримання) постанови за справою про адміністративне правопорушення в ГУДКС у ЛО, р\р 7490486727, МФО378920, код платежу 8940760

(назва установи банку, відповідний рахунок)

З урахуванням частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП, та примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої служби стягнути з особи подвійний розмір штрафу в сумі 1360 грн. (тисячу триста шістьдесят гривень) (3400 грн. (три тисячі чотириста гривень)

(сума словами)

Постанова може бути пред'явлена до виконання в строк до 02.05.2019 року

(дата)

Постанову може бути оскаржено протягом 10 днів із дня її винесення до вищого органу (вищої посадової особи) або до суду в порядку, передбаченому статтями 288, 289 КУпАП.

Відповідно до статті 291 КУпАП постанова набирає законної сили з 12.02.2019 року (після закінчення строку її оскарження).

(дата)

Підпис особи, яка винесла постанову _____ (підпис)

М. П.

Копію постанови особі, притягнутій до відповідальності, вручено особисто _____ (підпис)

«02» лютого 2019 р.

(підпис особи, щодо якої розглядається справа, чи відмітка про надсилання постанови)

Постанова виконана «10» лютого 2019 р. заступником директора Сткфанчуком Олександром Вадимовичем, квитанція № 301

_____ (посада, П.І.Б. виконавця, номер документа)

Додаток Л. Взірець протоколу по статті 188⁸

**ПРОТОКОЛ ЛВ № 209
про адміністративне правопорушення
відповідно до статті 188-⁸ КУпАП**

м. Львів

(найменування
населеного пункту)

"15" квітня 2019р.

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович,

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена складати протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи або працівника відомчої, сільської пожежної охорони, члена добровільної пожежної дружини) керуючись статтями 223, 244¹⁹, 254 - 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення, склав (ла) цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків Строкач Андрій Грогорович, № 59870498571 (або не надав ідентифікаційний код)

2. Число, місяць і рік народження 19.10.1976 року народження

3. Громадянство громадянин України

4. Місце проживання м. Львів, вул. Яцкова, 21 кв. 15

5. Місце роботи (навчання) ПП «Ярст», м. Львів, вул. Сихівська, 22

6. Посада директор (головний інженер, майстер, електрик і т. п.)

7. Місячний зарібок 8 000

8. Чи є посадовою особою так, посадова особа (не посадова особа)

9. Сімейний стан, кількість утриманців одружений, одна дитина (дві, три дитини)

10. Документ, що посвідчує особу паспорт КК 987361, виданий Га - лицьким РВУ МВС У у Львівській області

11. Чи притягався(лася) раніше до адміністративної відповідальності. Якщо притягався (лася), коли саме зі слів - не притягався (притягався)

"15" квітня 2019 р. о 11 годині 15 хвилин в приміщенні та на території ПП «Ярст» за адресою м.Львів, вул. Сихівська, 22 не

(дата, час та місце учинення адміністративного правопорушення, суть адміністративного правопорушення)

виконав пункти № 1, 2, 6 запропонованих заходів у приписі № 41 від 10.07.2017 р. про усунення порушень вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки врученого Сихівським РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області, чим порушив вимоги наказу МВС України від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки

(кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повного найменування))

в Україні» (далі – ППБУ - №1417), а саме:

- приміщення фарбувальної камери не обладнано системою автоматичного пожежогасіння (п. 2.11. Розділ VII. ППБУ - №1417) – термін виконання заходу минув 30.10.2018 р. дата виявлення (встановлення) не виконання заходу 15.04. 2019 р., дане порушення є триваючим;
- не проведено заміри опору ізоляції і перевірки спрацювання приладів захисту електричних мереж та електроустановок від короткого замикання (п. 1.20. Розділу IV. ППБУ - №1417) – термін виконання заходу минув 30.10.2018 р. дата виявлення не виконання заходу 15.04. 2019 р., дане порушення є триваючим;
- світильники з лампами розжарювання у приміщеннях складів не закриті суцільним силікатним склом (абз. 8. п. 1.18. Розділу IV. ППБУ - №1417) – термін виконання заходу минув 10.12.2018 р. дата виявлення не виконання заходу 10.07. 2019 р., дане порушення є триваючим.

чим вчинив (ла) правопорушення, передбачене статтею 188⁸

КУпАП.

12. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну відповідальність за адміністративне правопорушення щире розкаяння винного ст. 34. ч.1. КУпАП (повторне протягом року

вчинення однорідного правопорушення ст. 35. ч.2. КУпАП).

13. Факт правопорушення підтверджують свідки:

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

_____ (підпис)

14. Підпис особи, яка склала протокол (підпис)

15. З протоколом ознайомлений(а) і мені роз'яснено мої права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, надавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача (у разі неволодіння мовою, якою ведеться провадження); оскаржити постанову по справі (підпис)

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

16. Справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто о 16 год. "17" квітня 2019 р. в приміщенні Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області, розташованому за адресою м. Львів, вул. Вулицька, 11

Підпис особи, яка ознайомена з місцем та часом розгляду справи (підпис)

17. Пояснення та зауваження особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо суті порушення і змісту протоколу З порушеннями згідний. _____ (підпис)

За відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, відповідно до статті 63 Конституції України відповідальності не несе (підпис)

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

18. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від пояснень або підписання протоколу про це робиться відповідний запис посадовою особою, яка склала протокол -

19. Заяви, клопотання не поступали

20. Рішення органу, від імені якого складено протокол, за заявою, клопотанням -

21. До протоколу долучається копія наказу «Про призначення відповідальних осіб» № 10 від 15.08.2017 року, копія припису ДСНС України № 41 від 10.07.2017 року (план усунення недоліків від 20.01.2017 року і т. п.)

22. Підпис посадової особи, яка склала протокол (підпис).

23. Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про отримання примірника протоколу (підпис), дата отримання протоколу 15 квітня 2019 р.

Додаток М. Взірець постанови по статті 188⁸

ПОСТАНОВА ЛВ № 209 про накладення адміністративного стягнення

«17» квітня 2019 р.

м. Львів
(назва населеного пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена виносити, постанову, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

розглянувши протокол:серія ЛВ, № 209, про адміністративне правопорушення від «15» квітня 2019 р. і матеріали адміністративної справи на громадянина (ку) Строкача Андрія Григоровича, 19.10.1976 року народження,

(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження)

який (яка) проживає м. Львів, вул. Яцкова, 21 кв. 15

(адреса місця проживання чи перебування)

працює (навчається) ПП «Ярст», м. Львів, вул. Сихівській, 22

(назва та адреса установи, організації (суб'єкта господарювання), навчального закладу тощо)

на посаді директора

УСТАНОВИВ:

Громадянин (ка) Строкач А.Г., № 59870498571, "15" квітня 2019 р. о 11 год. 15 хв на території та в приміщеннях ПП «Ярст», м. Львів, вул. Сихівській, 22, будучи посадовою особою відповідальним за пожежну безпеку порушив вимоги наказу МВС України від 30.12.2014 р. №1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» (далі - ППБУ - №1417), а саме:

- п. 1. приміщення фарбувальної камери не обладнано системою автоматичного пожежогасіння (п. 2.11. Розділ VII. ППБУ - №1417);

- п. 2. не проведено заміри опору ізоляції і перевірки спрацювання приладів захисту електричних мереж та електроустановок від короткого замикання (п. 1.20. Розділу IV. ППБУ - №1417);
- п. 6. світильники з лампами розжарювання у приміщеннях складів не закриті суцільним силікатним склом (абз. 8. п. 18. Розділу IV. ППБУ - №1417).

(прізвище та ініціали особи, щодо якої розглядається справа, реєстраційний номер облікової картки платника податків, число, місяць, рік, час та місце вчинення адміністративного правопорушення, обставини і суть адміністративного правопорушення)

чим учинив(ла) адміністративне правопорушення, передбачене статтею(ями) 120, 175, 175², 188⁸, 188³⁷ КУпАП (потрібну статтю підкреслити).

На підставі викладеного і керуючись статтями 223, 244¹⁹, 276 – 280 та 283 – 285 КУпАП

ПОСТАНОВИВ:

Притягнути громадянина (ку) Строкача Андрія Григоровича
(прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої розглядається справа)

до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу
(попередження)

(вид адміністративного стягнення)

34 грн. (тридцять чотири гривні) (170 грн. (сто семидесяти гривень))

(сума штрафу словами та цифрами)

Штраф повинен бути сплачений згідно зі статтею 307 КУпАП протягом 15 днів з дня вручення (отримання) постанови за справою про адміністративне правопорушення в ГУДКС у Льв, р\р 7490486727, МФО378920, код платежу 8940760

(назва установи банку, відповідний рахунок)

З урахуванням частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП, та примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої служби стягнути з особи подвійний розмір штрафу в сумі 68 грн. (шістдесят вісім гривень) (340 грн. (триста сорок гривень))

(сума словами)

Постанова може бути пред'явлена до виконання в строк до 17.07.2019 рок

(дата)

Постанову може бути оскаржено протягом 10 днів із дня її винесення до вищого органу (вищої посадової особи) або до суду в порядку, передбаченому статтями 288, 289 КУпАП.

Відповідно до статті 291 КУпАП постанова набирає законної сили з 27.04.2019 року (після закінчення строку її оскарження).

(дата)

Підпис особи, яка винесла постанову _____ (підпис) _____

М. П.

Копію постанови особі, притягнутій до відповідальності, вручено особисто _____ (підпис) _____ «17» квітня 2019 р.

(підпис особи, щодо якої розглядається справа, чи відмітка про надсилання постанови)

Постанова виконана «30» квітня 2019 р. дир. Строкач Андрій Григорович, квитанція № 567 _____

(посада, П.І.Б. виконавця, номер документа)

Додаток Н. Взірець протоколу по статті 188¹⁶

ПРОТОКОЛ ЛВ № 171
про адміністративне правопорушення
відповідно до статті 188-¹⁶ КУпАП

"12" березня 2019р.

м. Львів
(найменування
населеного пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович,

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена складати протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи або працівника відомчої, сільської пожежної охорони, члена добровільної пожежної дружини)

керуючись статтями 223, 244¹⁹, 254 - 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення, склав (ла) цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків Кінрачук Ярослав Миронович, № 33009299837 (або не надав ідентифікаційний код)

2. Число, місяць і рік народження 12.03.1991 року народження

3. Громадянство громадянин України

4. Місце проживання м. Львів, вул. Горішня, 1 кв. 6

5. Місце роботи (навчання) ТзОВ «Олімп ЛТД», м. Львів, вул. Полуботка, 13

6. Посада директор (головний інженер, майстер, електрик і т. п.)

7. Місячний зарібок 18 450

8. Чи є посадовою особою так, посадова особа (не посадова особа)

9. Сімейний стан, кількість утриманців одружений, одна дитина (дві, три діти (не одружений))

10. Документ, що посвідчує особу паспорт КК 733574, виданий Галицьким РВ УМВСУ у Львівській області

11. Чи притягався(лася) раніше до адміністративної відповідальності. Якщо притягався (лася), коли саме зі слів - не

притягався (притягався)

"12" березня 2019 р. о 11 годин 45 хвилин в приміщенні та на

(дата, час та місце учинення адміністративного правопорушення, суть адміністративного правопорушення)

на території ТзОВ «Олімп ЛТД» за адресою м.Львів, вул. Полуботка, 13 не виконав пункти № 3, 4, 7 запропонованих заходів у приписі № 34 від 25.02.2015 р. про усунення порушень вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки врученого Сихівським РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області, чим порушив вимоги Кодексу цивільного захисту України від 2.10.2012 року № 5403-VI (далі – КЦЗУ), Закону України „Про об’єкти підвищеної небезпеки” від 18.01. 2001 року № 2245-III (далі – ЗУ № 2245-III), Постанови Кабінету Міністрів України від 9.01.2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту» (далі – ПКМУ № 11), Постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 р. № 956 „Порядку ідентифікації та обліку об’єктів підвищеної небезпеки” (далі – ПКМУ №956), Постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям

(кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням його повного найменування))

у надзвичайних ситуаціях» (далі – ПКМУ № 444), а саме:

- не розроблено План реагування на надзвичайні ситуації (пп.1. п. 1. статті 130. Планування діяльності єдиної державної системи цивільного захисту Глава 30. Додаткові функції суб’єктів забезпечення цивільного захисту Розділ XI Заключна частина КЦЗУ, п. 28. Планування діяльності єдиної державної системи цивільного захисту ПКМ № 11) - термін виконання заходу минув 25.08.2015 р., дата виявлення не виконання заходу 20.02. 2017 р., дане порушення є триваючим;

- не проведено ідентифікацію об’єкта підвищеної небезпеки відповідно до кількості порогової маси небезпечних речовин (абз. 1. ст. 9. ЗУ № 2245-III, ст. 3. Порядку ідентифікації та обліку об’єктів підвищеної небезпеки ПКМУ № 956) - термін виконання заходу минув 10.04.2015 р. дата виявлення не виконання заходу 20.12. 2017 р., дане порушення є триваючим;

- на території підприємства не встановлено (відсутній) інформаційно-довідковий куток з питань цивільного захисту (абз. 2. п.13. ПКМУ № 444) -) - термін виконання заходу минув 01.08.2015 р. дата виявлення не виконання заходу 20.11. 2017 р., дане порушення є триваючим.

чим вчинив (ла) правопорушення, передбачене статтею 188¹⁶ КУпАП.

12. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну відповідальність за адміністративне правопорушення шире розкаяння винного ст. 34. ч.1. КУпАП (повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення ст. 35. ч.2. КУпАП).

13. Факт правопорушення підтверджують свідки:

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

14. Підпис особи, яка склала протокол (підпис)

15. З протоколом ознайомлений(а) і мені роз'яснено мої права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, надавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача (у разі неволодіння мовою, якою ведеться провадження); оскаржити постанову по справі (підпис)

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

16. Справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто -

Підпис особи, яка ознайомена з місцем та часом розгляду справи
(підпис)

17. Пояснення та зауваження особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо суті порушення і змісту протоколу 3 порушеннями згідний. (підпис)

За відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, відповідно до статті 63 Конституції України відповідальності не несе (підпис)

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

18. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від пояснень або підписання протоколу про це робиться відповідний запис посадовою особою, яка склала протокол -

19. Заяви, клопотання не поступали

20. Рішення органу, від імені якого складено протокол, за заявою, клопотанням -

21. До протоколу долучається копія наказу «Про призначення відповідальних осіб» № 3 від 15.01.2017 року, копія припису ДСНС України № 34 від 26.02.2015 року (план усунення недоліків від 20.01.2017 року і т. п.)

22. Підпис посадової особи, яка склала протокол (підпис).

23. Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про отримання примірника протоколу (підпис), дата отримання протоколу 12 березня 2019 р.

Додаток О. Взірець протоколу по статті 188³⁷

ПРОТОКОЛ ЛВ № 407
про адміністративне правопорушення
відповідно до статті 188³⁷ КУпАП

"25" травня 2019 р.

м. Львів
 (найменування населеного пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович,

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена складати протокол, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові посадової особи або працівника відомчої, сільської пожежної охорони, члена добровільної пожежної дружини) керуючись статтями 223, 244¹⁹, 254 - 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення, склав (ла) цей протокол про те, що громадянин(ка):

1. Прізвище, ім'я та по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків Корстюк Степан Євгенович, № 33968537271 (або не надав ідентифікаційний код)
2. Число, місяць і рік народження 06.12.1988 року народження
3. Громадянство громадянин України
4. Місце проживання м. Львів, вул. Миргородська, 8 кв. 5
5. Місце роботи (навчання) ТзОВ «Піротехнік», м. Львів, вул. Пимоненка, 27
6. Посада директор (головний інженер, майстер, електрик і т. п.)
7. Місячний заробіток 9 500
8. Чи є посадовою особою так, посадова особа (не посадова особа)
9. Сімейний стан, кількість утриманців одружений, одна дитина
10. Документ, що посвідчує особу паспорт КК 931530, виданий Галицьким РВ УМВСУ у Львівській області
11. Чи притягався(лася) раніше до адміністративної відповідальності. Якщо притягався (лася), коли саме зі слів - не

притягався (притягався)

"15" травня 2019 р. о 15 год. 07 хв. в приміщеннях ТзОВ «Піротех-
(дата, час та місце учинення адміністративного правопорушення, суть адміністративного
правопорушення

нік», м. Львів, вул. Пимоненка, 27, будучи посадовою особою (не
будучи посадовою особою) порушив вимоги Закону України «Про
загальну безпечність не харчової продукції» від 2 грудня 2010
року № 2736-VI (далі – ЗУ№ 2736-VI), Закону України «Про
державний ринковий нагляд і контроль не харчової продукції»
затверджений 2 грудня 2010 року № 2735-VI (далі – ЗУ № 2735-
VI), Постанови Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2011 р. №
839 «Про

(кожне правопорушення обґрунтовується пунктом нормативного акта із зазначенням
його повного найменування))

затвердження Технічного регламенту піротехнічних виробів»
(далі – ПКМ № 639 - 2011 р.), а саме:

- не надав споживачам (користувачам) інформацію про ризики,
які становить реалізована продукція (пп. 1. п. 1. Статті 9.
Обов'язки розповсюджувача ЗУ № 2736-VI);

- не зберігає документацію на реалізовану (розповсюджену)
продукцію, протягом десяти років, на яку відсутній (не
встановлений) технічний регламент (пп. 2. п. 6. статті 8.
Обов'язки суб'єкта господарювання ЗУ № 2735-VI);

- на маркуванні реалізованого піротехнічного виробу відсутнє
вікове обмеження, клас виробу та строк його зберігання (абз. 1.
п. 22. ПКМ № 639 - 2011).

чим вчинив (ла) правопорушення, передбачене статтею 188³⁷
КУпАП.

12. Обставини, що пом'якшують чи обтяжують адміністративну
відповідальність за адміністративне правопорушення шире
розкаяння винного ст. 34. ч.1. КУпАП (повторне протягом року
вчинення однорідного правопорушення ст. 35. ч.2. КУпАП).

13. Факт правопорушення підтверджують свідки: (за їх наявності)

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання)

(підпис)

14. Підпис особи, яка склала протокол (підпис)

15. З протоколом ознайомлений(а) і мені роз'яснено мої права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, надавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача (у разі не володіння мовою, якою ведеться провадження); оскаржити постанову по справі підпис

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

16. Справу про адміністративне правопорушення буде розглянуто о 17 год. "28" травня 2019 р. в приміщенні Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області, розташованому за адресою м. Львів, вул. Вулецька, 11

Підпис особи, яка ознайомена з місцем та часом розгляду справи (підпис)

17. Пояснення та зауваження особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, щодо суті порушення і змісту протоколу З порушеннями згідний. (підпис)

За відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї

чи близьких родичів особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, відповідно до статті 63 Конституції України відповідальності не несе
(підпис)

(підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

18. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від пояснень або підписання протоколу про це робиться відповідний запис посадовою особою, яка склала протокол -

19. Заяви, клопотання не поступали

20. Рішення органу, від імені якого складено протокол, за заявою, клопотанням -

21. До протоколу долучається – (за необхідності (припис, наказ, посадова інструкція і т. п.)

22. Підпис посадової особи, яка склала протокол
(підпис)

23. Підпис особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про отримання примірника протоколу
(підпис), дата отримання протоколу 25 травня 2019 р.

Додаток П. Взірець постанови по статті 188³⁷

ПОСТАНОВА ЛВ № 407 про накладення адміністративного стягнення

«28» травня 2019 р.

м. Львів
(назва населеного пункту)

Я, провідний інспектор Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області капітан служби цивільного захисту Мисник Роман Миколайович

(посада, найменування органу, від імені якого посадова особа уповноважена виносити, постанову, спеціальне звання, прізвище, ім'я та по батькові)

розглянувши протокол: серія ЛВ, № 407, про адміністративне правопорушення від «25» травня 2019 р. і матеріали адміністративної справи на громадянина (ку) Костюка Степана Євгеновича, 06.12.1988 року народження,

(прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження)

який (яка) проживає м. Львів, вул. Миргородська, 8 кв. 5
(адреса місця проживання чи перебування)

працює (навчається) ТзОВ «Піротехнік», м. Львів, вул. Пимоненка, 27

(назва та адреса установи, організації (суб'єкта господарювання), навчального закладу тощо)

на посаді директора

УСТАНОВИВ:

Громадянин (ка) Костюк С.Є., № 33968537271, "25" травня 2019 р. о 15 год. 07 хв. в приміщеннях ТзОВ «Піротехнік», м. Львів, вул. Пимрненка, 27, будучи посадовою особою порушив вимоги Закону України «Про загальну безпечність не харчової продукції» від 2 грудня 2010 року № 2736-VI (далі – ЗУ № 2736-VI), Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль не харчової продукції» затверджений 2 грудня 2010 року № 2735-VI (далі – ЗУ № 2735-VI), Постанови Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2011 р. № 839 «Про затвердження Технічного регламенту піротехнічних виробів» (далі – ПКМ № 639 - 2011 р.), а саме:

- не надав споживачам (користувачам) інформацію про ризики, які становить реалізована продукція (пп. 1. п. 1. Статті 9. Обов'язки розповсюджувача ЗУ № 2736-VI);
- не зберігає документацію на реалізовану (розповсюджену) продукцію, протягом десяти років, на яку відсутній (не встановлений) технічний регламент (пп. 2. п. 6. статті 8. Обов'язки суб'єкта господарювання ЗУ № 2735-VI);
- на маркуванні реалізованого піротехнічного виробу відсутнє вікове обмеження, клас виробу та строк його зберігання (абз. 1. п. 22. ПКМ № 639 - 2011).

(прізвище та ініціали особи, щодо якої розглядається справа, реєстраційний номер облікової картки платника податків, число, місяць, рік, час та місце вчинення адміністративного правопорушення, обставини і суть адміністративного правопорушення)

чим учинив(ла) адміністративне правопорушення, передбачене статтею(ями) 120, 175, 175², 188⁸, 188³⁷ КУпАП (потрібну статтю підкреслити).

На підставі викладеного і керуючись статтями 223, 244¹⁹, 276 – 280 та 283 – 285 КУпАП

ПОСТАНОВИВ:

Притягнути громадянина (ку) Костюка Степана Євгеновича
(прізвище, ім'я та по батькові особи, щодо якої розглядається справа)

до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу
(вид адміністративного стягнення)
170 грн. (сто сімдесять гривень) (340 грн. (триста сорок гривень))
(сума штрафу словами та цифрами)

Штраф повинен бути сплачений згідно зі статтею 307 КУпАП протягом 15 днів з дня вручення (отримання) постанови за справою про адміністративне правопорушення в ГУДКС у Лво, р\р 7490486727, МФО378920, код платежу 8940760
(назва установи банку, відповідний рахунок)

З урахуванням частини другої статті 308 КУпАП у разі несплати штрафу у строк, установлений частиною першою статті 307 КУпАП, та примусового виконання цієї постанови органами державної виконавчої служби стягнути з особи подвійний розмір штрафу в сумі 340 грн. (триста сорок гривень) (680 грн. (шістсот вісімдесят гривень)

(сума словами)

Постанова може бути пред'явлена до виконання в строк до 28.08.2019 року

(дата)

Постанову може бути оскаржено протягом 10 днів із дня її винесення до вищого органу (вищої посадової особи) або до суду в порядку, передбаченому статтями 288, 289 КУпАП.

Відповідно до статті 291 КУпАП постанова набирає законної сили з 07.06.2019 року (після закінчення строку її оскарження).

(дата)

Підпис _____ особи, _____ яка _____ винесла постанову _____ (підпис) _____

М. П.

Копію постанови особі, притягнутій до відповідальності, вручено особисто _____ (підпис) _____ «28» травня 2019 р.

(підпис особи, щодо якої розглядається справа, чи відмітка про надсилання постанови)

Постанова виконана «11» червня 2019 р. дир. Костюком Степаном Євгеновичом, квитанція № 798

(посада, П.І.Б. виконавця, номер документа)

**Додаток Р. Зразок листа у районне (міське) відділення
УМВС України**

(Бланк РВ або ГУ ДСНС України у Львівській області)

Начальнику Сихівського
РВ ЛМУ ГУ МВС України
у Львівській області
підполковнику поліції
Сопінко О.М.

Повідомляємо Вас про те, що провідним інспектором Сихівського РВ м. Львова ГУ ДСНС України капітаном служби цивільного захисту Мисником Р, М., 21 березня 2019 року, згідно річного план-графіка перевірки об'єктів було проведене планове обстеження ТзОВ «Олімп ЛТД» за адресою м. Львів вул. Полуботка, 13. За результатами обстеження встановлено, що із запропонованих 12-х заходів з питань цивільного захисту та техногенної безпеки невиконаними залишилися 3, виконання, яких є триваючим.

По завершенні перевірки директор Кіндрачук Я.М. від дачі пояснень щодо невиконання заходів припису № 34 від 25.02.2015 р. про усунення порушень вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки врученого Сихівським РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області та надання необхідних даних для складання адміністративного протоколу за статтею 188¹⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) відмовився.

У відповідності до статті 259 КУпАП з метою складення протоколу про вчинення адміністративного правопорушення прошу запросити громадянина Кіндрачука Ярослава Мироновича в Сихівського РВ ЛМУ ГУ МВС України у Львівській області

Про дату і час запрошення громадянина Кіндрачука Я.М. у

відділення прошу Вас повідомити Сихівський РВ м. Львова ГУ ДСНС України у Львівській області (ГУ ДСНС України в Львівській обл.) за адресою м. Львів вул. Вулиця, 11 або телефоном (224-66-45).

Начальник Сихівського РВ
м. Львова ГУ ДСНС України
у Львівській області
полковник служби цивільного захисту

(Прізвище І.П.)

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України. – К.: Преса України, 1997.- 80с.;
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення – Х.:ПП «ГВІНІ», 2005.- 240с.
3. Кодекс Цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI;
4. Закон України «Про Основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5.04.2007 року № 877-У;
5. Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції». №2735-VI, 2010 року;
6. Закон України «Про судовий збір» від 08 липня 2011 року № 3674-VI;
7. Указ Президента України «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій» від 16 січня 2013 року;
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1069 «Про Затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд»;
9. Наказ МВС України від 27.07.2016 року № 725 «Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів МНС України»;
10. Наказ МВС України від 05.11.2018 року № 879 «Правила техногенної безпеки»;
11. Наказ МВС України від 05.12.2019 року № 1021 «Про затвердження Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням»;
12. Адміністративне право України: законодавчі визначення: словник-довідник / укл. Калюжний Р.А., Петков С.В. Запоріжжя: КПУ, 2009. – 220 с.;
13. Андреев Д., Коломoeць Т., Колпакова В. та ін. Адміністративне право України: словник термінів: навч. посіб. Київ: Ін Юре, 2014. – 519 с.;
14. Богуцький В., Богуцька В., Мартиновський В. та ін.

Провадження у справах про адміністративні правопорушення: навч. посіб. Харків : Юрайт, 2013. – 224 с.;

15. Битяк Ю., Гаращук В., Зуй В. та ін. Адміністративне право: підручник. Харків: Право, 2013. – 656 с.;

16. Галуцько В., Курило В., Короед С. та ін. Адміністративне право України. Т.1. Загальне адміністративне право. Херсон: Гринь Д.С., 2015. – 272 с.;

17. Гриценко І., Мельник Р., Пухтецька А. та ін. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2017. – 376 с.;

18. Колпаков В.К. Адміністративне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.;

19. Калюжний Р., Іншин М., Шопіна І. та ін. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. Київ: Алерта, 2013. – 976 с.;

20. Кодекс України про адміністративні правопорушення; Коментарі. За заг. ред. Калюжного В.К., Комзюка А.Т. – 2013.- 976с.;

21. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. За заг. ред. Журавльова Д. В. – 2019.– 800с.;

22. Остапенко О. Кваліфікація адміністративних правопорушень. Львів: Львівський інститут внутрішніх справ, 2000. – 325 с.;

23. Практичний посібник з питань адміністративно-правової діяльності у сфері цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. / Ю.Г. Сукач, М.С. Коваль, А.П. Половко, С.Н. Колівошко// м. Л. - 2006 р. – 140с.